

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής
Π.Μ.Σ. «Δημόσια Οικονομική & Πολιτική»

**ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ (BENCHMARKING) ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ
ΑΡΧΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ (ΕΑΔ) ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΓΑΛΛΙΚΗ
ΑΝΩΤΑΤΗ ΑΡΧΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΖΩΗ
(HATVP)**

Τριαντάφυλλος Δουλγερίδης

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη Δημόσια Οικονομική και Πολιτική.

Αιγάλεω, 2023

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής
Π.Μ.Σ. «Δημόσια Οικονομική & Πολιτική»

**ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ (BENCHMARKING) ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ
ΑΡΧΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ (ΕΑΔ) ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΓΑΛΛΙΚΗ
ΑΝΩΤΑΤΗ ΑΡΧΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΖΩΗ
(HATVP)**

Τριαντάφυλλος Δουλγερίδης, Α.Μ.: 21054

Επιβλέπων: Αλεξόπουλος Ανδρέας, Αναπληρωτής Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής,
Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής του
Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης
στη Δημόσια Οικονομική και Πολιτική.

Αιγάλεω, 2023

University of West Attica
School of Administration, Economic, and Social Sciences
Department of Accounting & Finance
M.Sc. in Public Economics and Policy

**A BENCHMARKING APPROACH BETWEEN HELLENIC NATIONAL
TRANSPARENCY AUTHORITY (NTA) AND FRANCE'S HIGH AUTHORITY
FOR TRANSPARENCY IN PUBLIC LIFE (HATVP)**

Triantafyllos Doulgeridis, R.N.: 21054

Supervisor: ANDREAS ALEXOPOULOS, Associate Professor,
University of West Attica,
Department of Accounting & Finance

Master Thesis submitted to the Department of Accounting & Finance of
the University of West Attica in partial fulfillment of the requirements for the degree of M.Sc.
in Public Economics and Policy

Aigaleo, Greece, 2023

**ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ (BENCHMARKING) ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ
ΑΡΧΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ (ΕΑΔ) ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΓΑΛΛΙΚΗ
ΑΝΩΤΑΤΗ ΑΡΧΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΖΩΗ
(HATVP)**

Μέλη Εξεταστικής Επιτροπής

Εγκρίθηκε από την εξεταστική επιτροπή την Τρίτη, 5 Μαρτίου του 2024

Α/α	ΟΝΟΜΑ ΕΠΩΝΥΜΟ	ΒΑΘΜΙΔΑ/ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΨΗΦΙΑΚΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗ
1	Ανδρέας Αλεξόπουλος	Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής	
2	Αλίνα Χύζ	Καθηγήτρια Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής	
3	Δημήτριος Σταυρουλάκης	Καθηγητής Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής	

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο κάτωθι υπογεγραμμένος Τριαντάφυλλος Δουλγερίδης του Αθανασίου, με αριθμό μητρώου 21054 φοιτητής του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Δημόσια Οικονομική και Πολιτική» του Τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής της Σχολής Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, δηλώνω ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της μεταπτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδικτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Ο Δηλών

Τριαντάφυλλος Δουλγερίδης

«Στην σύζυγό μου»

Ευχαριστίες

Ευχαριστώ θερμά όλους τους καθηγητές μου, οι οποίοι με βοήθησαν να διευρύνω τους πνευματικούς μου ορίζοντες και να αποκτήσω γνώσεις απαραίτητες για την μελλοντική μου επαγγελματική ανέλιξη και επιτυχία.

Ιδιαίτερη μνεία αξίζει στη σύζυγό μου Μαρία, που είναι το στήριγμά μου, που από τη πρώτη στιγμή με παρότρυνε να παρακολουθήσω αυτό το μεταπτυχιακό πρόγραμμα και υπήρξε συνοδοιπόρος σε αυτήν τη προσπάθεια, αλλά και για την βοήθειά της στη συγγραφή και περάτωση της παρούσης εργασίας, με τις καίριες επισημάνσεις της.

Συγκριτική αξιολόγηση (benchmarking) της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (ΕΑΔ) σε σχέση με την Γαλλική Ανώτατη Αρχή για τη Διαφάνεια στη Δημόσια Ζωή (HATVP)

Περίληψη

Για πρώτη φορά συστήνεται στην Ελλάδα μια ενιαία και ανεξάρτητη Αρχή για τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των φαινομένων διαφθοράς, η οποία έχει τα απαιτούμενα εχέγγυα ανεξαρτησίας και αμεροληψίας, σύμφωνα με τις καλές διεθνείς πρακτικές και τις απαιτήσεις του διεθνούς δικαίου. Το πλαίσιο πολιτικής της εκτείνεται δε, και στους τομείς της πρόληψης και της ευαισθητοποίησης της κοινωνίας.

Η Εθνική Αρχή Διαφάνειας (Ε.Α.Δ.) ιδρύθηκε με τις διατάξεις του νόμου 4622/2019 και το σύνολο των ελεγκτικών σωμάτων του δημοσίου υπάγονται έκτοτε σε μία νέα ανεξάρτητη αρχή, με σκοπό να αποκόπτεται η εξάρτηση τους από την εκάστοτε κυβέρνηση.

Η αντίστοιχη Γαλλική Ανώτατη Αρχή για τη Διαφάνεια στη Δημόσια Ζωή (Haute Autorité pour la transparence de la vie publique - «HATVP») ιδρύθηκε το 2013 και έκτοτε έχει ισχυρή παρουσία σε διεθνή φόρουμ που εργάζονται στον τομέα της δημόσιας ακεραιότητας και της καταπολέμησης της διαφθοράς, ενώ διατηρεί επίσης, πολλαπλές διμερείς σχέσεις με τους ομολόγους της σε ξένες χώρες, διαδίδοντας έτσι την τεχνογνωσία της.

Στόχο της μελέτης αποτελεί η συγκριτική αξιολόγηση των δύο Αρχών, με την αξιοποίηση των δεδομένων που δημοσιεύθηκαν από την κάθε Αρχή, με την Ετήσια Έκθεση Απολογισμού τους για το έτος 2021, έτσι ώστε να αναζητηθούν προτάσεις για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της ΕΑΔ, καθώς και να αναδειχθεί πως η υιοθέτηση των καλών πρακτικών του γαλλικού μοντέλου ακεραιότητας, θα μπορούσε να συμβάλει στη καταπολέμηση της διαφθοράς και των φαινομένων απάτης.

Λέξεις Κλειδιά: Εθνική Αρχή Διαφάνειας, Γαλλική Ανώτατη Αρχή για τη Διαφάνεια στη Δημόσια Ζωή, Συγκριτική αξιολόγηση, Δηλώσεις Περιουσιακής Κατάστασης & Συμφερόντων, Έλεγχος των κινήσεων περιστρεφόμενων θυρών, Δηλώσεις δράσεων εκπροσώπησης συμφερόντων, Μητρώο εκπροσώπησης συμφερόντων .

«A benchmarking approach between Hellenic National Transparency Authority (NTA) and France’s High Authority for Transparency in public life (HATVP)»

Abstract

For the first time, a single and independent Authority has been established in Greece for detecting and dealing with corruption phenomena, which has the necessary guarantees of independence and impartiality, in accordance with good international practices and the requirements of international law. Its policy framework also extends to the areas of prevention and public awareness.

The National Transparency Authority (N.T.A.) was established with the provisions of Law 4622/2019 and all public audit bodies have since come under a new independent authority, with the aim of severing their dependence on the respective government.

The respective French anti-corruption Authority (Haute Autorité pour la transparence de la vie publique - “HATVP”) was established in 2013 and has since had a strong presence in international forums working in the field of public integrity and anti-corruption, while also maintaining multiple bilateral relations with its counterparts in foreign countries, spreading its know-how.

The aim of the study is a benchmarking approach between the two Authorities, by making use of the data published with the Annual Report for the year 2021, of each Authority, so as to look for proposals for strengthening effectiveness of the NTA, and for showing how the adoption of the French integrity model will contribute to the fight against corruption and fraud.

Key Words: National Transparency Authority, French High Authority for the Transparency of Public Life, Benchmarking, Declarations of Assets & Interests, Control of Revolving Door Movements, Lobbyist Activity Reports, Lobbyist Registry

Περιεχόμενα

Περίληψη	xiv
Abstract	xvi
Συνοτομογραφίες	xxiii
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Ανεξάρτητες Αρχές	3
1.1 Γενικά περί Ανεξάρτητων Αρχών	3
1.1.1 Διεθνής εμπειρία.....	3
1.1.2 Έννοια και χαρακτηριστικά των Ανεξάρτητων Αρχών στην Ελλάδα	5
1.1.3 Οι ελληνικές Ανεξάρτητες Αρχές	7
1.1.3.1 Ανεξάρτητες Αρχές προβλεπόμενες στο Σύνταγμα της Ελλάδας	7
1.1.3.2 Λοιπές Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές.....	8
1.2 Η Μελέτη Περίπτωσης της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (ΕΑΔ)	9
1.3 Η Γαλλική Αρχή για τη Διαφάνεια στη Δημόσια Ζωή (HATVP).....	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Οργάνωση και λειτουργία της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (ΕΑΔ)	18
2.1 Σύσταση – Σκοπός – Αρμοδιότητες.....	18
2.2 Σχέσεις με τις δικαστικές, εισαγγελικές και διοικητικές αρχές – Διαφάνεια δράσεων.....	20
2.3 Όργανα Διοίκησης της Αρχής.....	21
2.3.1 Συμβούλιο Διοίκησης.....	22
2.3.2 Διοικητής	22
2.4 Προϋπολογισμός και Οικονομική διαχείριση.....	23
2.5 Οργανωτική διάρθρωση της Αρχής.....	23
2.6 Ελεγκτική διαδικασία.....	25

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Στοιχεία για το έργο της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (ΕΑΔ) και της Γαλλικής Ανώτατης Αρχής για τη Διαφάνεια στη Δημόσια Ζωή (HATVP), κατά το έτος 2021.....	27
3.1 Ο Δείκτης Αντίληψης Διαφθοράς του 2021 της Διεθνούς Διαφάνειας.....	30
3.2 Το έργο της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (ΕΑΔ) κατά το έτος 2021.....	32
3.2.1 Οι βασικές αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο της Αρχής-Διαδικασίες/Πολιτικές /Κανονισμοί	33
3.2.2 Ψηφιακός μετασχηματισμός	35
3.2.3 Μνημόνια Συνεργασίας της Ε.Α.Δ.	36
3.2.4 Απολογισμός Συμβουλίου Διοίκησης.....	36
3.2.5 Απολογισμός Επιτροπής Δεοντολογίας.....	37
3.2.6 Απολογισμός κύριων δραστηριοτήτων	37
3.2.6.1 Καταγγελίες.....	37
3.2.6.2 Εντολές ελέγχου και διερευνήσεων.....	40
3.2.6.2.1 Αξιολόγηση καταγγελιών.....	40
3.2.6.2.2 Εντολές διερευνήσεων.....	42
3.2.6.2.3 Εντολές ελέγχου.....	43
3.2.6.3 Εκθέσεις ελέγχου.....	47
3.2.6.4 Περιπτώσεις ελέγχων που ολοκληρώθηκαν κατά το έτος αναφοράς..	49
3.2.6.5 Υλοποίηση προτάσεων-συστάσεων εκθέσεων ελέγχου.....	51
3.2.6.6 Πειθαρχικές αποφάσεις - Ένδικα μέσα.....	51
3.2.7 Διεθνής παρουσία.....	52
3.3 Το έργο της Γαλλικής Ανώτατης Αρχής για τη Διαφάνεια στη Δημόσια Ζωή (HATVP) κατά το έτος 2021.....	53
3.3.1 Γενικά στοιχεία για το 2021	53
3.3.2 Απολογισμός κύριων δραστηριοτήτων.....	55
3.3.2.1 Έλεγχος Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης & Συμφερόντων...55	
3.3.2.1.1 Στοιχεία σχετικά με τις υποβληθείσες δηλώσεις Περιουσιακής Κατάστασης & Συμφερόντων	55
3.3.2.1.2 Έλεγχος δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης & Συμφερόντων	58
3.3.2.1.3 Δημοσιοποίηση στοιχείων δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης και συμφερόντων.....	61

3.3.2.2 Έλεγχος των κινήσεων περιστρεφόμενων θυρών (revolving door) μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα	62
3.3.2.3 Έλεγχος των δηλώσεων εκπροσώπησης συμφερόντων	65
3.3.3 Διεθνής παρουσία	75

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Η Τεχνική της Συγκριτικής Αξιολόγησης (Benchmarking).....77

4.1 Εισαγωγή.....	77
4.2 Ορισμός και ανάλυση του όρου Benchmarking	78
4.3 Κατηγορίες συγκριτικής αξιολόγησης	79
4.4 Η σημασία εφαρμογής της τεχνικής benchmarking	80
4.5 Πλεονεκτήματα για τους δημόσιους οργανισμούς	81
4.6 Προϋποθέσεις εφαρμογής της τεχνικής benchmarking	81
4.7 Εφαρμογή benchmarking	82

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Συγκριτική Αξιολόγηση (Benchmarking) της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (ΕΑΔ) σε σχέση με την Γαλλική Ανώτατη Αρχή για τη διαφάνεια στη δημόσια ζωή (HATVP)» 87

5.1. Ως προς την Οργάνωση & το Ανθρώπινο Δυναμικό	87
5.1.1 Εθνική Αρχή Διαφάνειας (ΕΑΔ)	87
5.1.2 Γαλλική Ανώτατη Αρχή για τη διαφάνεια στη δημόσια ζωή (HATVP) ...	92
5.1.3 Σύγκριση των δύο Αρχών με κριτήριο την οργάνωση και το ανθρώπινο δυναμικό.....	95
5.2 Ως προς την Οικονομική Διαχείριση.....	96
5.2.1 Εθνική Αρχή Διαφάνειας (ΕΑΔ)	96
5.2.2 Γαλλική Ανώτατη Αρχή για τη διαφάνεια στη δημόσια ζωή (HATVP) ...	98
5.2.3 Σύγκριση των δύο Αρχών με κριτήριο την Οικονομική Διαχείριση.....	100
5.3 Σύγκριση των δύο Αρχών με κριτήριο τις κύριες δραστηριότητες της κάθε Αρχής	101
5.3.1 Σύγκριση με βάση τα στοιχεία απολογισμού για το έτος 2021	101
5.3.2 Το φαινόμενο των «περιστρεφόμενων θυρών».....	104

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: Γενικά Συμπεράσματα και Προτάσεις 108

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 113

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Α.Α.Δ.Ε.: Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων

ΑΔΑ: Ανεξάρτητες Διοικητικές ή Δημόσιες αρχές

ΑΣΕΠ: Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού

Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ.: Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης

Γ.Δ.Α.ΛΟ.: Γενική Διεύθυνση Ακεραιότητας και Λογοδοσίας

ΓΕ.Γ.ΚΑΔ.: Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς

Γ.Ε.Δ.Δ.: Γραφείο του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης

Δ.Ε.Ε.Ε.: Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου και Ερευνών

Δ.Ο.Σ.: Δηλώσεις Οικονομικών Συμφερόντων

Δ.Ο.Υ.: Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία

Δ.Π.Κ.: Δηλώσεις Περιουσιακής Κατάστασης

Δ.Σ.Σ.Σ.Α.: Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού και Συμπεριφορικών Αναλύσεων

ΕΑΔ: Εθνική αρχή Διαφάνειας

Ε.Γ.Τ.Α.Α.-Ε.Γ.Τ.Ε.: Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης- Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων

Ε.Ε.: Ευρωπαϊκή Ένωση

Ε.Κ.Δ.Δ.Α.: Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης

Ε.Ο.Π.Υ.Υ.: Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας

ΕΟΧ: Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος

Ε.Σ.Ο.Ε.Λ.: Εθνικό Συντονιστικό Όργανο Ελέγχου και Λογοδοσίας

ΕΣΡ: Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης

Ε.Σ.Σ.Κ.Δ.: Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς

Ε.Τ.Π.Α.: Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης

e-ΕΦΚΑ: Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης

ΗΠΑ: Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής

ΚΕΑ: Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης

Κ.Ε.Δ.Υ.: Κανονισμός Επικοινωνίας Δημοσίων Υπηρεσιών

ΚΕΛ: Κανονισμός Ελεγκτικής Λειτουργίας

Κ.Κ.: Κέντρο Κοινότητας

ΚΠΔ: Κώδικας Ποινικής Δικονομίας

Κ.Υ.: Κεντρική Υπηρεσία

Μ.Ε.Ε.: Μονάδα Επιθεωρήσεων και Ελέγχων

Μ.Κ.: Μείζονα Κατηγορία
ΜΚΟ: Μη κυβερνητική οργάνωση
Μ.Π.Δ.Σ.: Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής
Ν.Π.Δ.Δ.: Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
Ν.Π.Ι.Δ.: Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
Ο.Η.Ε.: Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
Ο.Τ.Α.: Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Ο.Ο.Σ.Α.: Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης
Ο.Π.Ε.Κ.Α.: Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης
ΠΕ: Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης
Π.Υ.: Περιφερειακή Υπηρεσία
Σ.Ε.Δ.Ε.: Σώμα Επιθεωρητών Δημοσίων Έργων
Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.: Σώμα Ελεγκτών-Επιθεωρητών Δημόσιας Διοίκησης
Σ.Ε.Ε.ΜΕ.: Σώμα Επιθεωρητών-Ελεγκτών Μεταφορών
Σ.Ε.Υ.Υ.Π.: Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας
ΣΟΕΕ: Συντονιστικό Όργανο Επιθεώρησης και Ελέγχου
ΤΕ: Τεχνολογικής Εκπαίδευσης
Υπ.: Υπουργείο
ΥΠ.Ε.Δ.Υ.Φ.Κ.Α.: Υπηρεσία Ελέγχου Δαπανών Υγείας Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης
ΦΕΚ: Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως

ACFE: Association of Certified Fraud Examiners
AFA: Agence Française Anticorruption
APQC: American Productivity and Quality Center
AFCOS: Anti-fraud coordination service
A.N.A.C.: Autorità Nazionale Anticorruzione
BNDP: Base nationale des données patrimoniales
COCOLAF: Committee for Coordination of Fraud Prevention
CoSP – UNCAC: Conference of the States Parties (CoSP) - UN Convention against Corruption
DGFIP: Direction générale des finances publiques
ePMO: Enterprise Project Management Office

FATF: Financial Action Task Force

FICOBA: Le fichier national des comptes bancaires et assimilés (Ficoba) liste tous les comptes bancaires ouverts en France / The national file of bank accounts

FICOVIE: Fichier des COntrats d'assurance VIE

GRECO: Group of States against Corruption

HATVP: Haute Autorité pour la Transparence de la Vie Publique

ICAC: Independent Commission Against Corruption

IPPF: International Professional Practices Framework

NCPA: Network of Corruption Prevention Authorities

OECD: Organisation for Economic Co-operation and Development

S.M.A.R.T.: Specific, Measurable, Achievable, Relevant and Time-bound

S.W.O.T.: Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats

VoIP: Voice over Internet Protocol

UNODC: United Nations Office on Drugs and Crime

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο θεσμός των Ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών (ΑΔΑ) αποτελεί ένα θεσμικό νεωτερισμό του Ευρωπαϊκού Δημοσίου Δικαίου, που λειτουργεί τα τελευταία είκοσι χρόνια στη Γαλλία υπό την ονομασία «Autorités Administratives Indépendantes» και αντλεί τα οργανωτικά και λειτουργικά του χαρακτηριστικά από την εμπειρία των αμερικάνικων ανεξάρτητων διοικητικών αρχών, γνωστές ως «Independent Regulatory Agencies», οι οποίες έχουν αναπτυχθεί στις Η.Π.Α. ήδη από το τέλος του 19ου αιώνα. Η ανάγκη καθιέρωσης του θεσμού των ανεξάρτητων αρχών συνδέθηκε καταρχήν, με την ανάγκη για θωράκιση των δικαιωμάτων του ατόμου από τις σύγχρονες απειλές. Παράλληλα, η ύπαρξη τους είναι απαραίτητη για την διαχείριση κρίσιμων πολιτικών ζητημάτων με διαφάνεια και αμεροληψία, χωρίς την ανάμειξη των κρατικών οργάνων.

Μια από τις Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές στην Ελλάδα, αποτελεί και η Εθνική αρχή Διαφάνειας (ΕΑΔ), η οποία ιδρύθηκε με τον Ν.4622/2019, σύμφωνα με τις διατάξεις του οποίου, το σύνολο των ελεγκτικών σωμάτων του δημοσίου υπάγονται σε μία νέα ανεξάρτητη αρχή, με αποτέλεσμα να αποκόπτεται η εξάρτησή τους από την εκάστοτε κυβέρνηση. Βασική αποστολή της ΕΑΔ αποτελεί η αποτελεσματικότερη δράση για την ενίσχυση της διαφάνειας, της ακεραιότητας και της λογοδοσίας στη λειτουργία των κυβερνητικών οργάνων, διοικητικών αρχών, κρατικών φορέων και δημόσιων οργανισμών, ενώ επίσης, είναι υπεύθυνη για τον σχεδιασμό, συντονισμό, εποπτεία και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του συνόλου των ελεγκτικών μηχανισμών.

Η Γαλλική Ανώτατη Αρχή για τη Διαφάνεια στη Δημόσια Ζωή συστάθηκε το 2013 και έκτοτε έχει ισχυρή παρουσία σε διεθνή φόρουμ, ενώ επίσης, διατηρεί πολλαπλές διμερείς σχέσεις με τους ομολόγους της σε ξένες χώρες, διαδίδοντας έτσι την τεχνογνωσία της.

Η Εθνική Αρχή Διαφάνειας έχει ως στόχο η Ελλάδα να προσεγγίσει τη θέση των ευρωπαϊκών χωρών που παρουσιάζουν τις καλύτερες επιδόσεις, για αυτό και ακολουθεί τα καλά παραδείγματα χωρών του Ο.Ο.Σ.Α. και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην κατεύθυνση αυτή, υπογράφηκε τον Οκτώβριο του 2022, μνημόνιο Συνεργασίας με την Γαλλική Αρχή κατά της Διαφθοράς (AFA). Οι δύο Αρχές συμφώνησαν να ενισχύσουν τη συνεργασία τους παρέχοντας ανταλλαγή τεχνογνωσίας, καλών πρακτικών και σύγχρονων μεθοδολογιών, σχετικά με την πρόληψη και καταπολέμηση

της διαφθοράς, με απώτερο σκοπό την προώθηση της διαφάνειας και της ακεραιότητας. Επιπλέον, συμφώνησαν στην ανάληψη κοινών δράσεων σε θέματα στρατηγικού σχεδιασμού και ανάπτυξης, καθώς και σε δραστηριότητες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης.

Σκοπός της μελέτης αποτελεί η συγκριτική αξιολόγηση των δύο Αρχών, με την αξιοποίηση των δεδομένων που δημοσιεύθηκαν με την Ετήσια Έκθεση Απολογισμού για το έτος 2021, της κάθε Αρχής, έτσι ώστε να αναζητηθούν προτάσεις για την ενίσχυση των αποστολών της ΕΑΔ, της αποτελεσματικότητας των ελέγχων της και την ενίσχυση των μηχανισμών ακεραιότητας, καθώς και να αναδειχθεί πως η υιοθέτηση του γαλλικού μοντέλου ακεραιότητας, θα συμβάλει στη βελτίωση της πρόληψης της διαφθοράς, την ενίσχυση της δημόσιας πολιτικής για την καταπολέμηση της διαφθοράς και των φαινομένων απάτης, καθώς και στη διατήρηση ενός κράτους δικαίου.

Η διάρθρωση της παρούσης εργασίας γίνεται σε έξι κεφάλαια. Ειδικότερα, το κεφάλαιο 1 αναφέρεται στην διεθνή εμπειρία σχετικά με τις ανεξάρτητες αρχές, το κεφάλαιο 2 στοχεύει στη παρουσίαση του τρόπου οργάνωσης και λειτουργίας της ΕΑΔ, το κεφάλαιο 3 περιγράφει αναλυτικά το έργο της ΕΑΔ και της Γαλλικής Ανώτατης Αρχής για τη Διαφάνεια στη Δημόσια Ζωή για το έτος 2021, το κεφάλαιο 4 στοχεύει στην παρουσίαση βασικών εννοιών που αναφέρονται στην τεχνική της Συγκριτικής Αξιολόγησης (Benchmarking), το κεφάλαιο 5 παρουσιάζει μια θεωρητική προσέγγιση εφαρμογής της τεχνικής συγκριτικής αξιολόγησης της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (ΕΑΔ) σε σχέση με την Γαλλική Ανώτατη Αρχή για τη διαφάνεια στη δημόσια ζωή και τέλος, στο κεφάλαιο 6 παρατίθενται γενικά συμπεράσματα που αντλήθηκαν από την εργασία, αλλά και προτάσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Ανεξάρτητες Αρχές

1.1 Γενικά περί Ανεξάρτητων Αρχών

1.1.1 Διεθνής εμπειρία

Οι Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές (ΑΔΑ) αποτελούν συλλογικά διοικητικά όργανα, τα οποία εντάσσονται στο νομικό πρόσωπο του Κράτους ή δύνανται να αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, η πρώτη ανεξάρτητη αρχή παρουσιάζεται να συστάθηκε στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής κατά τα τέλη του 19ου αιώνα και ειδικότερα, πρόκειται για την Διαπολιτειακή Επιτροπή Εμπορίου (Interstate Commerce Commission). Κύριος στόχος της αποτελούσε η θέσπιση ενός ενιαίου κανονιστικού πλαισίου για τη διενέργεια εμπορικών πράξεων και συναλλαγών, έτσι ώστε να αντιμετωπισθεί το «διαπλεκόμενο» σύστημα οικονομικών συμφερόντων, του διαπολιτειακού εμπορίου στις ΗΠΑ.

Στην Ευρώπη, η Γαλλία ήταν η πρώτη χώρα που κατά τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια, άρχισε να δημιουργεί και να λειτουργεί ανεξάρτητες αρχές, με τον όρο *Autorites Administratives Independantes*. Ο όρος αυτός φαίνεται να εισήχθη για πρώτη φορά το 1978, με τη σύσταση της Εθνικής Επιτροπής Πληροφορικής και Επικοινωνιών, ωστόσο, υπήρχαν αρχές όπως η Επιτροπή Ελέγχου των Τραπεζών, που λειτουργούσε ήδη από τη δεκαετία του 1940.

Τόσο στις ΗΠΑ όσο και στη Γαλλία, και αργότερα και στην υπόλοιπη Ευρώπη, το φαινόμενο των ανεξάρτητων αρχών επεκτάθηκε πέρα από το ρυθμιστικό πεδίο του εμπορίου και της οικονομίας, στα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα.

Στην Ελλάδα, ο θεσμός των ανεξάρτητων αρχών πρωτοεμφανίσθηκε στα τέλη της δεκαετίας του 1980, όπου θεσμοθετήθηκε μετά από ολοκληρωμένες ενέργειες, η ίδρυση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ) (Μεζίνη, 2023).

Στα πλαίσια αντιμετώπισης της διαφθοράς, αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι αυξάνεται παγκοσμίως, σημαντικά, ο αριθμός των Αρχών Καταπολέμησης της Διαφθοράς, οι οποίες απώτερο σκοπό έχουν όχι μόνο την καταπολέμηση, όπως δηλώνει το όνομά τους, αλλά και την πρόληψη της διαφθοράς. Σε έρευνα που διενεργήθηκε, καταγράφηκαν 171 Αρχές για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς σε 114

χώρες, με κύριες δραστηριότητές τους να αποτελούν οι διερευνήσεις υποθέσεων, οι διώξεις, η εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση, καθώς ο συντονισμός των διαφόρων ενεργειών για την καταπολέμηση της διαφθοράς και την προώθηση της διαφάνειας σε εθνικό επίπεδο.

Χαρακτηριστική αποτελεί η περίπτωση του Χονγκ Κονγκ, όπου κατά τα τέλη της δεκαετίας του '50, αλλά και του '60, το φαινόμενο της διαφθοράς ήταν τόσο έντονο σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, που το 1974 αποτέλεσε επιτακτική ανάγκη η ίδρυση της Ανεξάρτητης Αρχής κατά της Διαφθοράς, γνωστή και ως «Hong Kong ICAC». Βασικοί της πυλώνες αποτέλεσαν η έρευνα, η πρόληψη και η εκπαίδευση. Όπως γίνεται αντιληπτό, στόχος της Αρχής δεν ήταν μόνο η τιμωρία της διαφθοράς, αλλά και η ενίσχυση των εσωτερικών διαδικασιών και συστημάτων στον δημόσιο τομέα, για τη δημιουργία αποδοτικότερων και πιο διαφανών διαδικασιών (Μωραΐτη, 2021).

Η λειτουργία της Hong Kong ICAC ανέδειξε στην πράξη, την αρχή ότι η πρόληψη είναι καλύτερη από τη θεραπεία. Επιπλέον, η μάχη κατά της διαφθοράς φαίνεται να έχει κερδηθεί με την κατάλληλη νομοθεσία, τη στήριξη από το Δημόσιο, αλλά και τις συνεργασίες σε διεθνές επίπεδο. Η εν λόγω Αρχή κατάφερε επίσης, να συντελέσει στην αλλαγή κουλτούρας, στην ύπαρξη λειτουργικών δημοσίων δομών με διαφανείς διαδικασίες, αλλά και στην ετοιμότητα και προσαρμογή του ιδιωτικού τομέα. Σημαντικός παράγοντας στην επίτευξη των στόχων της Αρχής, θεωρείται το γεγονός ότι τόσο ο επικεφαλής όσο και το μεγαλύτερο μέρος του προσωπικού της, προήλθαν από δύο χώρους, εκ των οποίων ο πρώτος είχε συνάφεια με τη θεσμική διαφθορά, και ο δεύτερος είχε νέους αποφοίτους, στους οποίους είχε παρασχεθεί αυστηρή εκπαίδευση προγενέστερα της ίδρυσης της Αρχής. (Μωραΐτη, 2021)

Πέραν του Χονγκ Κονγκ, αξίζει η αναφορά και στη περίπτωση της Αυστραλίας, στην οποία σκάνδαλα που παρουσιάστηκαν στη δικαιοσύνη, την αστυνομία και τους φυλακές, προκάλεσαν μεγάλη ανησυχία. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η περίπτωση υπουργού, ο οποίος ήταν αρμόδιος για το σωφρονιστικό σύστημα, και συνήθιζε να λαμβάνει πληρωμές προκειμένου για την απελευθέρωση κρατουμένων από τις φυλακές. Έτσι, το 1988 ιδρύθηκε η Ανεξάρτητη Αρχή της Επιτροπής για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, γνωστή και ως «Australian ICAC», η οποία ακολούθησε σε μεγάλο βαθμό το πρότυπο του Χονγκ Κονγκ, όπως αναλύθηκε παραπάνω. Αξιοσημείωτο δε, είναι το θεωρούμενο μικρό μέγεθος προσωπικού σε

σχέση με τον προϋπολογισμό, ήτοι 130 άτομα και 13 εκατομμύρια δολάρια αντίστοιχα. (Μωραΐτη Β., 2021)

Στη φιλοσοφία της «Australian ICAC» παίζει μεγάλο ρόλο η κουλτούρα και το επίπεδο πολιτισμού. Έτσι, η ερμηνεία για τα προαναφερθέντα φαινόμενα διαφθοράς στην αστυνομία, έγκειται στο γεγονός ότι οι νεοσύλλεκτοι έπρεπε να υιοθετήσουν μια ανεπίσημη κουλτούρα, την οποία αν δεν ακολουθούσαν τίθεντο σε τιμωρία. Το προσωπικό της Αρχής, στρέφεται όλο και περισσότερο στην αναζήτηση λύσεων για τη διαμόρφωση μια αλλαγής στη κουλτούρα και την επακόλουθη πρόληψη διαφθοράς στο μέλλον. Αυτό ακολούθησε και όταν έπρεπε να διαχειριστεί καταγγελίες που αφορούσαν σε θέματα διαφθοράς που παρουσιάζονταν στα Συμβούλια των Ιθαγενών (Aborigines), τα οποία αποτελούσαν οργανώσεις για την υποστήριξη των αυτόχθονων ανθρώπων, που έπρεπε να αντιμετωπίσουν τις συνέπειες της απόσυρσης από τη γη τους, μέσω της χρηματοδότησης από την επιβολή ποσοστού επί του κρατικού φόρου γης. Η Αρχή διαχειρίστηκε τη διερεύνηση των σχετικών καταγγελιών, με ιδιαίτερη πολιτιστική ευαισθησία, δίνοντας έμφαση στις προτάσεις για τη δημιουργία κουλτούρας πρόληψης φαινομένων διαφθοράς.

Αναμφίβολα, ο θεσμός των Ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών έχει αποδειξει παγκοσμίως, από την αρχή κιόλας της εμφάνισής του, τη σπουδαιότητα του ρόλου του, και το πόσο σημαντική είναι η λειτουργία του με ανεξαρτησία και χωρίς εξάρτηση από την εκάστοτε κυβέρνηση.

Παρ' όλα αυτά, δεν πρέπει να παραληφθεί το γεγονός ότι τόσο η αναγκαιότητα ή μη της συνταγματικής κατοχύρωσής τους όσο και οι διάφορες εξουσίες που απορρέουν από τη λειτουργία τους, έχουν αποτελέσει πολλές φορές, αντικείμενο αντιπαραθέσεων.

1.1.2 Έννοια και χαρακτηριστικά των Ανεξάρτητων Αρχών στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα, οι Ανεξάρτητες Αρχές άρχισαν να εμφανίζονται ως «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές», από τη δεκαετία του 1980 και ορισμένες από αυτές κατοχυρώθηκαν από το ίδιο το Σύνταγμα, με την αναθεώρησή του το 2001.

Πιο συγκεκριμένα, το άρθρο 101 Α ρυθμίζει τη διαδικασία επιλογής των μελών τους, θέτει τους βασικούς κανόνες λειτουργίας τους και καθορίζει τις αρμοδιότητές τους. Προς επίταση της ανεξαρτησίας των εν λόγω οντοτήτων, απαλείφθηκε από το συνταγματικό κείμενο ο όρος «διοικητικές». Με εκτελεστικό του Συντάγματος νόμο,

ρυθμίζονται τα βασικά θεσμικά χαρακτηριστικά, καθώς και θέματα σχετικά με το προσωπικό και τα προσόντα των μελών των Ανεξάρτητων Αρχών (σχετ. Ν. 3051/2002, άρθρο 61 του Ν. 4055/2012, άρθρο 85 του Ν. 4139/2013). Ωστόσο, η πλειονότητα των Ανεξάρτητων Αρχών προβλέπεται από την κοινή νομοθεσία, και δυστυχώς η σύστασή τους αποτελεί αποτέλεσμα εκπλήρωσης υποχρέωσης της χώρας μας, ως κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κάποιες Ανεξάρτητες Αρχές έχουν ιδιαίτερη νομική προσωπικότητα, όπως η Επιτροπή Ανταγωνισμού (άρθρο 12 του Ν. 3959/2011), η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (άρθρο 5 του Ν. 4001/2011) και η Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων (ΕΕΕΠ, άρθρο 7 παρ. 10 του Ν. 4038/2012, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 173 του Ν. 4261/2014). Το βασικό χαρακτηριστικό τους είναι η ενδοδιοικητική ανεξαρτησία τους (Πρεβεδούρου, 2023): Οι Ανεξάρτητες Αρχές είναι μεν ενταγμένες στο νομικό πρόσωπο του Κράτους, όχι όμως και στη διοικητική ιεραρχία, δηλαδή δεν υπάγονται σε ιεραρχικό έλεγχο εκ μέρους του καθ' ύλην αρμόδιου υπουργού. Με άλλα λόγια, η άσκηση των αρμοδιοτήτων τους και οι πράξεις που εκδίδουν δεν υπόκεινται σε έλεγχο νομιμότητας, πολλώ δε μάλλον, σε έλεγχο σκοπιμότητας, από τον Υπουργό. Περαιτέρω, τα μέλη τους διαθέτουν προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία. Τέλος, οι Ανεξάρτητες Αρχές διαθέτουν οικονομική και διοικητική αυτοτέλεια, δηλαδή δικό τους προσωπικό και προϋπολογισμό. Αξίζει επίσης, να αναφερθεί ότι οι Ανεξάρτητες Αρχές υπόκεινται σε κοινοβουλευτικό έλεγχο. Οι πράξεις τους, ως εκτελεστές πράξεις διοικητικών Αρχών, υπόκεινται στον έλεγχο του διοικητικού δικαστή, κατά τα διαλαμβανόμενα στις οικείες διατάξεις του Συντάγματος (άρθρα 94 και 95) και στα σχετικά δικονομικά νομοθετήματα. (Πρεβεδούρου Ε., 2023)

Η αποστολή των Ανεξάρτητων Αρχών έγκειται είτε στη ρύθμιση της άσκησης ενός συνταγματικού δικαιώματος, είτε στην άσκηση εποπτείας σε μεγάλους τομείς της διοικητικής δράσης είτε στη ρύθμιση μιας οικονομικής, κατά κανόνα, δραστηριότητας, η οποία συνιστά αγορά απελευθερωμένης δημόσιας υπηρεσίας υπό λειτουργική έννοια (π.χ. ηλεκτρική ενέργεια, τηλεπικοινωνίες, ταχυδρομικές υπηρεσίες). Για την εκπλήρωση της παραπάνω αποστολής, οι Ανεξάρτητες Αρχές είναι εξοπλισμένες, κατά κανόνα, με αποφασιστικές αρμοδιότητες άσκησης δημόσιας εξουσίας. Ειδικότερα, διαθέτουν γνωμοδοτικές αρμοδιότητες, κανονιστικές αρμοδιότητες, δηλαδή εξουσία θέσπισης κανόνων δικαίου (κατά το άρθρο 43 παρ. 2, δεύτερο εδάφιο του

Συντάγματος), αρμοδιότητες αδειοδότησης, δηλαδή έκδοσης ατομικών διοικητικών πράξεων, ελεγκτικές αρμοδιότητες και αρμοδιότητες επιβολής προστίμων και λοιπών διοικητικών κυρώσεων. (Πρεβεδούρου, 2023)

1.1.3 Οι ελληνικές Ανεξάρτητες Αρχές

Οι ελληνικές Ανεξάρτητες Αρχές διακρίνονται σε συνταγματικώς προβλεπόμενες Ανεξάρτητες Αρχές, οι οποίες αποφαίνονται για σημαντικά ζητήματα του δημόσιου βίου, καθώς και σε Νομοθετικώς προβλεπόμενες Ανεξάρτητες Αρχές. Η βασική διαφορά τους έγκειται στο γεγονός ότι οι πρώτες δεν μπορούν να καταργηθούν ούτε να αναρρυθμιστούν από τον κοινό νομοθέτη.

1.1.3.1 Ανεξάρτητες Αρχές προβλεπόμενες στο Σύνταγμα της Ελλάδας

Οι ανεξάρτητες αρχές που κατοχυρώθηκαν από το ίδιο το Σύνταγμα, με την αναθεώρησή του το 2001, είναι οι ακόλουθες:

Πίνακας 1.1
Συνταγματικώς προβλεπόμενες Ανεξάρτητες Αρχές

α/α	ονομασία	συντομογραφία	ιστότοπος	ίδρυση	θεσμικό πλαίσιο
1	Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα	ΑΠΔΠΧ	dpa.gr/	ν.2472/1999	άρθρο 9Α του Συντάγματος
2	Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης	ΕΣΡ	esr.gr	ν.1866/1989	παρ. 2 άρθρο 15 του Συντάγματος
3	Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών	ΑΔΑΕ	adae.gr/	ν.3115/2003	παρ.1,2 άρθρο 19 του Συντάγματος
4	Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού	ΑΣΕΠ	asep.gr/	ν.2190/1994	παρ. 7 άρθρο 103 του Συντάγματος
5	Συνήγορος του Πολίτη	ΣτΠ	synigoros.gr/	ν.2477/1999	παρ. 9 άρθρο 103 του Συντάγματος

Πηγή: https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%BD%CE%B5%CE%BE%CE%AC%CF%81%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B5%CF%82_%CE%94%CE%B9%CE%BF%CE%B9%CE%BA%CE%B7%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82_%CE%91%CF%81%CF%87%CE%AD%CF%82

1.1.3.2 Λοιπές Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές

Από τις λοιπές Ανεξάρτητες Αρχές παρουσιάζονται στον κατωτέρω πίνακα κάποιες από αυτές:

Πίνακας 1.2

Μη συνταγματικά κατοχυρωμένες Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές (ΑΔΑ)

α/α	ονομασία	συντομογραφία	ιστότοπος	έτος θέσπισης ως Α.Δ.Α.
1	Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων	ΕΕΤΤ	eett.gr	1992
2	Επιτροπή Ανταγωνισμού	ΕπΑν	epant.gr	1995
3	Συνήγορος του Καταναλωτή	ΣτΚ	synigoroskatanaloti.gr Αρχειοθετήθηκε 2022-03-25 στο Wayback Machine	2004
4	Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες	ΑΚΝΕΕΔ		2008
5	Ελληνική Στατιστική Αρχή	ΕΛΣΤΑΤ	statistics.gr	2010
6	Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων	ΕΕΕΠ	gamingcommission.gov.gr	2012
7	Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο	ΕΔΣ	hfisc.gr	2014
8	Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων[10][11]	ΑΑΔΕ	aade.gr	2016
9	Ανεξάρτητη Αρχή Πιστοληπτικής Αξιολόγησης	ΑΑΠΑ		2022
10	Επιθεώρηση Εργασίας (Ανεξάρτητη Αρχή)	(τέως ΣΕΠΕ)	sepe.gov.gr	2021
11	Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων	ΕΑΔΗΣΥ	eaadhsy.gr	2011
12	Εθνική Αρχή Διαφάνειας	ΕΑΔ	aead.gr	2019
13	Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (πρώην ΑΔΙΠ - Αρχή Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση)	ΕΑΑΕ	ethaae.gr	2006
14	Αρχή Διασφάλισης της Ποιότητας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	ΑΔΙΠΠΔΕ	adippde.gr	2013
15	Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων	ΕΟΕ	oe.minedu.gov.gr	2013
16	Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας	ΡΑΕ	rae.gr	1999
17	Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων	ΡΑΣ	ras-el.gr	2010
18	Ρυθμιστική Αρχή Λιμένων	ΡΑΛ	raports.gr	2016
19	Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας	ΑΠΑ	hcaa.gov.gr	2020
20	Επιτροπή Επαγγελματικού Αθλητισμού	ΕΕΑ	https://gga.gov.gr/anexarthtes-arxes/epitroph-epaggelmatikou-athlismou	1999

Πηγή: https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%BD%CE%B5%CE%BE%CE%AC%CF%81%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B5%CF%82_%CE%94%CE%B9%CE%BF%CE%B9%CE%BA%CE%B7%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82_%CE%91%CF%81%CF%87%CE%AD%CF%82

1.2 Η Μελέτη Περίπτωσης της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (ΕΑΔ)

Η Ελλάδα βίωσε την τελευταία δεκαετία μία έντονη οικονομική κρίση η οποία επέφερε ταυτόχρονα μέτρα σκληρής λιτότητας, με πολύ μεγάλες συνέπειες σε οικονομικό, κοινωνικό, δημογραφικό, αλλά και θεσμικό επίπεδο. Επίσης, το πολιτικό προσωπικό της χώρας, μέσα από συνεχείς εκλογικές αναμετρήσεις, άλλαζε συνεχώς. Φθάνοντας στον Ιούλιο του 2019, προκηρύχθηκαν εκλογές και Πρωθυπουργός της χώρας αναλαμβάνει ο κ. Κυριάκος Μητσοτάκης, αρχηγός του κόμματος της Νέας Δημοκρατίας, το οποίο αποκτά πλειοψηφία στη Βουλή. Ο πρώτος μεταρρυθμιστικός νόμος της Κυβέρνησης Μητσοτάκη ήταν ο νόμος 4622/2019 (ΦΕΚ 133/Α'/2019) «*Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης*», η ψήφιση και εφαρμογή του οποίου άρχισε σε λιγότερο από ένα μήνα θητείας της κυβέρνησης αυτής.

Με τον νόμο αυτό, η Ελλάδα προχώρησε στην ίδρυση του φορέα της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας ως Ανεξάρτητης Αρχής, αναθέτοντάς σε αυτόν το δύσκολο εγχείρημα για την καταπολέμηση της διαφθοράς στη χώρα, ακολουθώντας τις συστάσεις των αρμόδιων διεθνών οργανισμών (OECD, GRECO, UNODC, E.E.). Αναμφισβήτητα, η ολοένα αυξανόμενη διαφθορά και ο αρνητικός αντίκτυπός της για την οικονομία, σε συνδυασμό με τις διάφορες επιπτώσεις της στη καθημερινότητα των Ελλήνων πολιτών, κατέστησαν αναγκαία τη πάταξή της και αναδείχθηκε πόσο σημαντική είναι η αντιμετώπισή της για τη σύγχρονη δημοκρατία.

Η Εθνική Αρχή Διαφάνειας έχει ως φιλοδοξία τη κινητοποίηση των υγιών δυνάμεων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, αλλά και της κοινωνίας, προκειμένου να διασφαλισθεί η ενεργός συμμετοχή της κοινωνίας στη δημιουργία προτύπων και μηχανισμών που θα προάγουν τη διαφάνεια, την ακεραιότητα και τη λογοδοσία, δημιουργώντας ένα περιβάλλον που δεν θα ευνοεί την ανάπτυξη φαινομένων κακοδιοίκησης και διαφθοράς. (ΕΑΔ, 2023)

Η Αρχή απολαύει λειτουργικής ανεξαρτησίας, διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας και δεν υπόκειται σε έλεγχο ή εποπτεία από κυβερνητικά όργανα, κρατικούς φορείς ή άλλες Διοικητικές Αρχές. Επιπλέον, υπόκειται σε κοινοβουλευτικό έλεγχο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό της Βουλής και τη διαδικασία του άρθρου 85 του Ν. 4622/2019. Όσον αφορά στις πιστώσεις για τη λειτουργία της, αυτές

εγγράφονται υπό ίδιο φορέα, στον προϋπολογισμό του Υπουργείου που είναι αρμόδιο για θέματα προσωπικού δημόσιας διοίκησης.

Εικόνα 1.1
Οι αιτίες της μεταρρύθμισης

Πηγή: https://aead.gr/nta/apostoli-kai-armodiotites#NTA_aities_metarithmisis

Από την έναρξη ισχύος του ν.4622/2019, η ΕΑΔ κατέστη καθολικός διάδοχος των παρακάτω καταργούμενων φορέων και σε αυτήν μεταφέρθηκαν όλες οι αρμοδιότητες, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις τους, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στον εν λόγω νόμο:

(α) Η Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς (ΓΕ.Γ.ΚΑΔ.) του Υπουργείου Δικαιοσύνης και η θέση του Γενικού Γραμματέα που προΐσταται αυτής,

(β) Το Σώμα Ελεγκτών-Επιθεωρητών Δημόσιας Διοίκησης (Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.), που υπάγεται στη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς του Υπουργείου Δικαιοσύνης και η θέση του Ειδικού Γραμματέα που προΐσταται αυτού,

(γ) Το Γραφείο του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης (Γ.Ε.Δ.Δ.) και η θέση του Γενικού Επιθεωρητή που προΐσταται αυτού,

(δ) Το Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας (Σ.Ε.Υ.Υ.Π.), που υπάγεται στο Υπουργείο Υγείας, και η θέση του Γενικού Επιθεωρητή που προΐσταται αυτού,

(ε) το Σώμα Επιθεωρητών Δημοσίων Έργων (Σ.Ε.Δ.Ε.) που υπάγεται στη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς του Υπουργείου Δικαιοσύνης και το Εποπτικό Συμβούλιο διοίκησης αυτού,

(στ) το Σώμα Επιθεωρητών-Ελεγκτών Μεταφορών (Σ.Ε.Ε.ΜΕ.), που υπάγεται στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών και η θέση του Γενικού Επιθεωρητή που προΐσταται αυτού. (Νόμος υπ' αριθ. 4622 Τεύχος Α' 133/07.08.2019, με τις τελευταίες αλλαγές από το Νόμο 5027/2023)

Αποστολή της ΕΑΔ:

► η διενέργεια ελέγχων και διερευνήσεων, με σκοπό τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση φαινομένων και πράξεων απάτης και διαφθοράς, από τη δράση δημόσιων και ιδιωτικών φορέων,

► η δημιουργία και η συνεχής βελτίωση πολιτικών πρόληψης, ακεραιότητας και λογοδοσίας, καθώς και

► η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινωνίας, με σκοπό την ενίσχυση της διαφάνειας και την αύξηση της εμπιστοσύνης των πολιτών στους θεσμούς.

Στρατηγική επιδίωξη της ΕΑΔ:

► η διαμόρφωση και η εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου πλαισίου πολιτικής κατά της διαφθοράς, έχοντας ως βάση τις διεθνείς συστάσεις και πρακτικές, με σκοπό όχι μόνο να εντοπίζονται και να αντιμετωπίζονται τα φαινόμενα διαφθοράς, αλλά και να επιτευχθεί η εστίαση στην πρόληψη και την ευαισθητοποίηση της κοινωνίας.

Η λειτουργία της ΕΑΔ βασίζεται σε τρεις επιχειρησιακούς πυλώνες, ως εξής:

I) Στον πυλώνα των ελέγχων και ερευνών, βασικές λειτουργίες του οποίου αποτελούν η διαχείριση και διερεύνηση καταγγελιών, η διενέργεια ελέγχων βάσει καταγγελίας, αλλά και συστημικών, η διενέργεια ελέγχων πόθεν έσχεσ, καθώς και ελέγχων σχετικών με θέματα προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ε.Ε., με παρακολούθηση του βαθμού συμμόρφωσης των ελεγχόμενων φορέων. Επιπροσθέτως,

μέσω της συμμετοχής της ΕΑΔ στο Εθνικό Συντονιστικό Όργανο Ελέγχου και Λογοδοσίας (Ε.Σ.Ο.Ε.Λ.), με τον ρόλο του Προέδρου, αναλαμβάνεται σημαντική δράση ως προς τον σχεδιασμό, συντονισμό, άρση επικαλύψεων αρμοδιοτήτων και αξιοποίηση των συνεργειών μεταξύ όλων των δημοσίων φορέων, που σχετίζονται με την καταπολέμηση της απάτης και της διαφθοράς (ΕΑΔ, 2023 Β).

Εικόνα 1.2

Οι αιτίες της μεταρρύθμισης

Πηγή: <https://ead.gr/publications/essays/stratigiki-sxedio-ead-2023-2027>

II) Στον πυλώνα της πρόληψης και της αποτροπής των φαινομένων διαφθοράς, βασικό χαρακτηριστικό του οποίου αποτελεί η δημιουργία πολιτικών ακεραιότητας και λογοδοσίας. Για το σκοπό αυτό η ΕΑΔ προέβη στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση δράσεων ακεραιότητας, εκ των οποίων ξεχωρίζουν το Εθνικό Σύστημα Ακεραιότητας, το Εθνικό Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, καθώς και η λειτουργία διαχείρισης κινδύνων για δημόσιους φορείς και οργανισμούς. Επιπλέον, η Αρχή παρέχει συνεχή στήριξη στους δημόσιους φορείς, προκειμένου για τον σχεδιασμό και τη παρακολούθηση ειδικών τομεακών πολιτικών για την αντιμετώπιση της διαφθοράς, καθώς επίσης, προβαίνει σε αξιολόγηση της υλοποίησής των πολιτικών αυτών.

Ταυτόχρονα, η ΕΑΔ έχει οριστεί ως η Ελληνική Υπηρεσία Συντονισμού Καταπολέμησης της Απάτης (AFCOS), σε συνεργασία με το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος, για τη διασφάλιση των οικονομικών συμφερόντων της Ε.Ε.. Πέραν των ανωτέρω, διενεργούνται τακτικοί έλεγχοι περιουσιακής κατάστασης στους υπόχρεους, αρμοδιότητος της Αρχής, δημιουργούνται πρότυπα για τη διενέργεια εσωτερικού ελέγχου, καθώς επίσης, αναπτύσσονται εργαλεία για τη διερεύνηση φαινομένων διαφθοράς στον δημόσιο τομέα, αλλά και πρωτοβουλίες για την ενίσχυση

της διαφάνειας στον ιδιωτικό τομέα και διάφορες συνέργειες με άλλες δημόσιες αρχές για ανταλλαγή τεχνογνωσίας.

III) Στον πυλώνα της ευαισθητοποίησης και ανάπτυξης σχέσης εμπιστοσύνης με την κοινωνία, βασικό χαρακτηριστικό του οποίου, αποτελεί η κινητοποίηση του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνίας των πολιτών, με σκοπό τη συστηματική προώθηση και υιοθέτηση μιας κουλτούρας μη ανοχής στις πράξεις διαφθοράς. Επίσης, προωθείται η εκπαίδευση των νέων και η ανάληψη πρωτοβουλιών για την ενεργό συμμετοχή των πολιτών σε θέματα πρόληψης και πάταξης της διαφθοράς.

Τέλος, η ΕΑΔ έχει ως αρμοδιότητα τον συντονισμό του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς (Ε.Σ.Σ.Κ.Δ.), καθώς επίσης, αναπτύσσει διμερείς συνεργασίες με ομόλογους της στο εξωτερικό και συμμετέχει ενεργά σε διεθνή δίκτυα και φόρουμ.

1.3 Η Γαλλική Αρχή για τη Διαφάνεια στη Δημόσια Ζωή (HATVP)

Από την άλλη πλευρά, η Ανώτατη Αρχή Διαφάνειας (Haute Autorité pour la Transparence de la Vie Publique - HATVP) στη Γαλλία, είναι μια ανεξάρτητη αρχή που ιδρύθηκε το 2013 και η δημιουργία της είναι αποτέλεσμα συνεχών προσπαθειών για την ενίσχυση της υποδειγματικότητας και της διαφάνειας στη δημόσια ζωή.

Μεταξύ των ετών 1988 και 2013, η αποστολή αυτή είχε ανατεθεί σε μια διοικητική επιτροπή, την Επιτροπή για την Οικονομική Διαφάνεια της πολιτικής ζωής, που δημιουργήθηκε με το νόμο αριθ. 88-207/11-03-1988. Η Επιτροπή αυτή είχε πολύ περιορισμένα μέσα για να εκπληρώσει τις αποστολές της, είτε από νομική είτε από υλική άποψη. Η Επιτροπή εστίασε μόνο στη μεταβολή των περιουσιακών στοιχείων των δημοσίων υπαλλήλων μεταξύ της αρχής και του τέλους των καθηκόντων τους. Όταν μπορούσε να εντοπίσει μια ανεξήγητη διακύμανση του πλούτου, η οποία θα μπορούσε να αποτελεί ένδειξη πιθανής εγκληματικής παράβασης, διαβίβαζε τον φάκελο στον αρμόδιο εισαγγελέα. Χωρίς κανένα προνόμιο έρευνας, καθώς η υποβολή ελλιπούς ή ψευδούς δήλωσης δεν ήταν ποινικό αδίκημα και χωρίς τους ανθρώπινους πόρους (μόνο έξι επιθεωρητές), που απαιτούντο για την αποτελεσματική παρακολούθηση αυτών των δηλώσεων, η Επιτροπή δεν διέθετε τα μέσα να εκπληρώσει την αποστολή της.

Μεταγενέστερα, το έτος 1994, μια κοινοβουλευτική ομάδα με την ονομασία «Πολιτική και Χρήμα» με επικεφαλής τον πρόεδρο της Εθνοσυνέλευσης, συνέταξε δεκαεννέα (19) προτάσεις που αφορούσαν, μεταξύ άλλων, τη μεταρρύθμιση του καταστατικού των πολιτικών κομμάτων και την επέκταση των υποχρεώσεων δήλωσης περιουσιακών στοιχείων σε άλλους εκλεγμένους αξιωματούχους.

Στη συνέχεια, το 2011, δημοσιεύθηκαν δύο νόμοι, με τους οποίους δόθηκαν νέα μέσα στην Επιτροπή, ιδίως η δυνατότητα να ζητεί από τους υποψηφίους τις φορολογικές τους δηλώσεις. Εάν ο υποψήφιος δεν ανταποκρινόταν κατόπιν αιτήματος, η φορολογική διοίκηση μπορούσε να δώσει στην επιτροπή τα στοιχεία αυτά. Επίσης, δημιουργήθηκε ποινικό παράπτωμα σε περίπτωση ελλιπούς ή ψευδούς δήλωσης. Ωστόσο, μόνο δύο υποθέσεις διαβιβάστηκαν στις δικαστικές αρχές και μόνο μία κατέληξε σε καταδίκη.

Ως πρώτη απάντηση στην αυξανόμενη κριτική, η Γερουσία δημιούργησε το έτος 2009, μια Κοινοβουλευτική Επιτροπή Δεοντολογίας και η Εθνοσυνέλευση δημιούργησε το έτος 2011, έναν Επίτροπο Δεοντολογίας.

Τα έτη 2011 και 2012 δημιουργήθηκαν η Επιτροπή προβληματισμού για την πρόληψη των συγκρούσεων συμφερόντων στη δημόσια ζωή (Επιτροπή Sauvé) και η Επιτροπή για την ανανέωση και την ηθική της δημόσιας ζωής (Επιτροπή Jospin). Συνέστησαν να εισαχθεί στη γαλλική νομοθεσία ένας συγκεκριμένος ορισμός των συγκρούσεων συμφερόντων και να αναπτυχθούν μηχανισμοί για την αποτροπή τους στη δημόσια ζωή. Πρότειναν επίσης, τη δημιουργία μιας ανεξάρτητης αρχής στην οποία θα ανατεθεί αυτή η αποστολή. Αυτές οι εκθέσεις ανέδειξαν τα ελαττώματα του υφιστάμενου καθεστώτος.

Τελικά, το έτος 2013 δημιουργήθηκε η Ανώτατη Αρχή για τη διαφάνεια στη δημόσια ζωή, μετά από ένα σκάνδαλο, του οποίου ο τίτλος που του αποδόθηκε ήταν «υπόθεση Cahuzac». Στο συγκεκριμένο σκάνδαλο είχε εμπλοκή ο γραμματέας Προϋπολογισμού στο πρώτο υπουργικό συμβούλιο υπό την προεδρία του Φρανσουά Ολάντ. Ενώ ήταν επικεφαλής της καταπολέμησης της φορολογικής απάτης, τελικά παραδέχτηκε ότι διατηρούσε κρυφούς τραπεζικούς λογαριασμούς στο εξωτερικό που δεν είχε δηλώσει ούτε στη φορολογική διοίκηση ούτε στην επιτροπή που ήταν αρμόδια για τον έλεγχο της περιουσίας των δημοσίων υπαλλήλων.

Ως εκ τούτου, συντάχθηκαν και συζητήθηκαν οι διατάξεις του νόμου της 11ης Οκτωβρίου 2013, για τη διαφάνεια στη δημόσια ζωή, προκειμένου να αντιμετωπιστούν αυτά τα ζητήματα στη γαλλική θεσμική δομή. Η ρύθμιση της δημόσιας ακεραιότητας επιδιώχθηκε να ανατεθεί σε μια μοναδική, πλήρως ανεξάρτητη και πιο αποτελεσματική αρχή, επιφορτισμένη με την επιβολή του ελέγχου των δηλώσεων περιουσιακών στοιχείων και συμφερόντων, αποτρέποντας τις συγκρούσεις συμφερόντων – έννοια που ορίζεται για πρώτη φορά στο γαλλικό δίκαιο – την παροχή συμβουλών και συμβουλών σε δημόσιους υπαλλήλους ή διοικήσεις, αλλά και την προώθηση της διαφάνειας στη δημόσια ζωή.

Από την ίδρυση της Γαλλικής Ανώτατης Αρχής, αρκετοί νόμοι διεύρυναν το πεδίο εφαρμογής και τις αποστολές της. Μεταξύ αυτών, με τον νόμο της 9ης Δεκεμβρίου 2016 για τη διαφάνεια, την καταπολέμηση της διαφθοράς και τον εκσυγχρονισμό της οικονομικής ζωής, δημιουργήθηκε το Μητρώο Εκπροσώπησης Συμφερόντων (ηλεκτρονικό μητρώο λόμπι) για την ενημέρωση των πολιτών σχετικά με τις σχέσεις μεταξύ εκπροσώπων συμφερόντων και των δημοσίων αρχών. Στη συνέχεια, το έτος 2017, με το νόμο για την «εμπιστοσύνη στην πολιτική ζωή», η Ανώτατη Αρχή λαμβάνει από τους υποψηφίους προεδρικών εκλογών, εκτός από τη δήλωση περιουσιακής τους κατάστασης και τη δήλωση συμφερόντων. Πρέπει επίσης, να ενημερώνεται όταν ένα μέλος της κυβέρνησης ή ένας σημαντικός τοπικός εκλεγμένος αξιωματούχος προσλαμβάνει μέλος της ευρύτερης οικογένειάς του (*η πρόσληψη μέλους της στενής οικογένειάς του πλέον απαγορεύεται*).

Πιο πρόσφατα, ο νόμος της 6ης Αυγούστου 2019 για τον μετασχηματισμό της δημόσιας υπηρεσίας, έδωσε στην Ανώτατη Αρχή, νέες αρμοδιότητες δεοντολογικού ελέγχου και παροχής συμβουλών όσον αφορά τους δημοσίους υπαλλήλους και τους δημοσίους λειτουργούς, επαναπροσδιορίζοντας σημαντικά το πεδίο δράσης της. Από τη σύστασή της, η Ανώτατη Αρχή παρακολουθεί την «περιστρεφόμενη πόρτα» συγκεκριμένων υψηλόβαθμων δημοσίων αξιωματούχων, συμπεριλαμβανομένων των υπουργών, μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα. Με την κατάργηση της Επιτροπής Δεοντολογίας της δημόσιας υπηρεσίας και τη μεταφορά διαφόρων αποστολών της στην Ανώτατη Αρχή, η Γαλλική Ανώτατη Αρχή παρακολουθεί πλέον και την περιστρεφόμενη πόρτα των δημοσίων υπαλλήλων. Αυτοί οι έλεγχοι αφορούν καταρχάς, σχέδια για συνδυασμό άλλων δραστηριοτήτων με δημόσιες υπηρεσίες και

μετάβαση στον ιδιωτικό τομέα. Εισήχθη επίσης, ένας νέος προληπτικός μηχανισμός: ο έλεγχος «προεπιλογής» για ορισμένες υψηλόβαθμες δημόσιες θέσεις.

Σύμφωνα με το γαλλικό δημόσιο δίκαιο, η Ανώτατη Αρχή είναι μια «ανεξάρτητη διοικητική αρχή»: είναι ένα μόνιμο όργανο στη διοικητική δομή που είναι υπεύθυνο για τη διασφάλιση της ακεραιότητας μεταξύ των Γάλλων δημοσίων υπαλλήλων, και δεν μπορεί να λάβει εντολή ούτε να λάβει συγκεκριμένες ενέργειες από την κυβέρνηση. Η Ανώτατη Αρχή είναι συνδεδεμένη με την κυβέρνηση για θέματα προϋπολογισμού, αλλά έχει οικονομική αυτονομία. Επίσης, δεν είναι υπόλογη στην εκτελεστική εξουσία και υπόκειται αποκλειστικά σε έλεγχο από το Ανώτατο Ελεγκτικό Συνέδριο και τη Βουλή (π.χ. ακροάσεις, κοινοβουλευτικές εξεταστικές επιτροπές) και έλεγχο διοικητικών και δικαστικών δικαστηρίων.

Για να διασφαλιστεί η ανεξαρτησία της, η Ανώτατη Αρχή αποτελείται από ένα συλλογικό σώμα δεκατριών μελών που είναι υπεύθυνο για τη λήψη των κύριων αποφάσεων του ιδρύματος. Εκτός από τον Πρόεδρό του, που διορίζεται από τον Πρόεδρο της Γαλλικής Δημοκρατίας μετά από διαδικασία που έχει κατοχυρωθεί στο Σύνταγμα, έξι μέλη των ανώτατων δικαστικών οργάνων της Γαλλίας (Ανώτατο Ελεγκτικό Δικαστήριο, Ακυρωτικό Δικαστήριο, Συμβούλιο της Επικρατείας) εκλέγονται από τους ομοτίμους τους. Επιπλέον, ο Πρόεδρος της Εθνοσυνέλευσης, ο Πρόεδρος της Γερουσίας και η Κυβέρνηση διορίζουν ο καθένας δύο ειδικευμένα άτομα. Τα μέλη της Ανώτατης Αρχής διορίζονται σύμφωνα με την αρχή της ισότητας των φύλων. Υπηρετούν μια μη ανανεώσιμη και μη ανακλήσιμη εντολή και δεν μπορούν ούτε να λάβουν ούτε να ζητήσουν εντολές ή οδηγίες από την κυβέρνηση.

Στόχοι της Ανώτατης Αρχής είναι οι εξής:

- ▶ να βοηθήσει τους δημόσιους λειτουργούς να επιτύχουν μεγαλύτερη υποδειγματικότητα (ως προς τη συνέπεια στις υποχρεώσεις τους και την εκτέλεση των καθηκόντων τους)
- ▶ να δείχνει πώς να λαμβάνονται οι δημόσιες αποφάσεις
- ▶ η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης μεταξύ των πολιτών και των εκπροσώπων τους
- ▶ η ενδυνάμωση των πολιτών (με τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις διαφάνειας)

Αποστολή της Ανώτατης Αρχής (ΗΑΤΡΥ, 2020):

► να διασφαλίσει ότι συγκεκριμένες δηλώσεις που λαμβάνει, να δημοσιοποιούνται (στην ιστοσελίδα της ή σε αρμόδιες διευθύνσεις). Ως μέρος της δέσμευσης της Γαλλίας για «ανοικτή διακυβέρνηση», αποτελεί και η δημοσίευση δεδομένων αυτών των δηλώσεων και στο Μητρώο Εκπροσώπησης συμφερόντων (λόμπι), σε μορφή που μπορεί να χρησιμοποιείται εύκολα από πολίτες.

Τέλος, η Ανώτατη Αρχή ενεργεί ως ένας ηθικός συνεργάτης για τους δημόσιους λειτουργούς που υπόκεινται σε υποχρεώσεις υποβολής δηλώσεων, για τους θεσμούς, αλλά και για τους λομπίστες, οι οποίοι μπορούν να ζητήσουν τη συμβουλή της για οποιαδήποτε ερώτηση σε θέματα ηθικής που συναντούν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Μέσω της συμβουλευτικής της αποστολής και την υλοποίηση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, εξασφαλίζει τη διάδοση και την προώθηση μιας κουλτούρας ακεραιότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Οργάνωση και λειτουργία της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (ΕΑΔ)

Η Εθνική Αρχή Διαφάνειας ιδρύθηκε με τον νόμο 4622/07.08.2019, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τους ν.4635/2019, 4637/2019 και 4829/2021. Το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της περιγράφεται στις διατάξεις των άρθρων 82-103 και 118-119 του ως άνω ιδρυτικού της νόμου.

2.1 Σύσταση – Σκοπός – Αρμοδιότητες

Στο άρθρο 83 του ν. 4622/2019, ορίζεται ότι σκοπός της ΕΑΔ αποτελεί η προώθηση της διαφάνειας, της ακεραιότητας και της λογοδοσίας στη δράση των κυβερνητικών οργάνων, των διοικητικών αρχών, των κρατικών φορέων και των δημόσιων οργανισμών, καθώς επίσης, και η πρόληψη, η αποτροπή, ο εντοπισμός και καταπολέμηση των φαινομένων της διαφθοράς.

Η έδρα της Αρχής είναι η Αθήνα, ενώ επίσης, ορίστηκαν και έξι (6) Περιφερειακές Υπηρεσίες με έδρα τη Θεσσαλονίκη, τη Λάρισα, την Τρίπολη, την Πάτρα, τις Σέρρες και το Ρέθυμνο.

Στην αρμοδιότητα της ΕΑΔ υπάγεται το σύνολο των φορέων και υπηρεσιών της Γενικής Κυβέρνησης, περιλαμβανομένων των Ν.Π.Δ.Δ., των Ο.Τ.Α. πρώτου και δεύτερου βαθμού, των επιχειρήσεών τους και των εποπτευόμενων από αυτούς Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ., των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου και των δημόσιων επιχειρήσεων, αλλά και των επιχειρήσεων, τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος, ακόμη και στη περίπτωση που οι επιχειρήσεις αυτές εξαιρούνται ρητά από τους κανόνες περί δημοσίου τομέα, σύμφωνα με τους ιδρυτικούς τους νόμους. Εκτός των ανωτέρω, στην αρμοδιότητα της Αρχής εμπίπτουν οι ιδιωτικοί φορείς που συνάπτουν κάθε είδους σύμβαση με φορείς του δημοσίου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται στο άρθρο 51 του ν. 1892/ 1990. Επιπροσθέτως, στην αρμοδιότητα της εμπίπτουν και οι ιδιωτικοί φορείς, οι οποίοι συναλλάσσονται με φορείς του δημοσίου τομέα του προηγούμενου εδαφίου καθ' οιονδήποτε τρόπο, ακόμα και εξωσυμβατικά, ή χρηματοδοτούνται από δημόσιους πόρους ανεξαρτήτως ποσοστού. Τέλος, στην αρμοδιότητά της υπάγονται και ιδιωτικοί φορείς οι οποίοι ασκούν οποιαδήποτε οικονομική δραστηριότητα που ρυθμίζεται από

το κράτος ή δραστηριοποιούνται σε τομείς που αφορούν στο δημόσιο συμφέρον. Η κατά τόπον αρμοδιότητα της Αρχής εκτείνεται σε όλη την Επικράτεια.

Συγκεντρωτικά, όπως αποτυπώνεται και στη παρακάτω εικόνα, στο πεδίο ελέγχου της ΕΑΔ εμπíπτουν τα Υπουργεία, οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις/λοιπές Υπηρεσίες της Κεντρικής Διοίκησης, οι Περιφέρειες και οι Δήμοι, διάφορα Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ., καθώς και Φυσικά Πρόσωπα και Ιδιωτικοί Φορείς (ΕΑΔ, 2019).

Εικόνα 2.1

Πεδίο Ελέγχου ΕΑΔ

Πηγή: https://polynoe.lib.uniwa.gr/xmlui/bitstream/handle/11400/692/MORAITI_09019.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρ. 83 του ν. 4622/2019, η Αρχή έχει διάφορες αρμοδιότητες, εκ των οποίων οι πιο χαρακτηριστικές είναι οι εξής:

- ο κεντρικός σχεδιασμός και συντονισμός όλων των αναγκαίων δράσεων για την ενίσχυση της διαφάνειας και λογοδοσίας στη δράση των κυβερνητικών και δημόσιων φορέων,
- ο κεντρικός σχεδιασμός και συντονισμός όλων των αναγκαίων δράσεων για την πρόληψη, αποτροπή και καταστολή των πράξεων και φαινομένων απάτης και διαφθοράς, την ευαισθητοποίηση, την εκπαίδευση, αλλά και την δημιουργία προτύπων σε θέματα διαφάνειας, ακεραιότητας και αντιμετώπισης της διαφθοράς,
- η εκπόνηση, παρακολούθηση, αξιολόγηση και ο απαιτούμενος ανασχεδιασμός του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου κατά της Διαφθοράς,

- η διενέργεια ελέγχων και διερευνήσεων αρμοδιότητάς της,
- η παρακολούθηση και αξιολόγηση του έργου φορέων που δεν εντάσσονται στην Αρχή, όπως των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου και των Μονάδων Εσωτερικών Υποθέσεων,
  - ο κεντρικός σχεδιασμός, ανάπτυξη και παρακολούθηση της εφαρμογής του πλαισίου Λογοδοσίας Δημόσιας Διακυβέρνησης για δημόσιους φορείς, καθώς και του Εθνικού Συστήματος Ακεραιότητας,
  - η προώθηση της διαφάνειας στους τομείς της επιχειρηματικότητας προκειμένου για την ανάπτυξη, αλλά και την προσέλκυση ξένων επενδύσεων,
  - η διενέργεια προκαταρκτικών εξετάσεων και προανακρίσεων, κατόπιν σχετικής εισαγγελικής παραγγελίας,
  - η αξιολόγηση, διαχείριση και αρχειοθέτηση καταγγελιών σχετικών με πράξεις ή παραλείψεις δημόσιων φορέων, καθώς και με υποθέσεις απάτης και διαφθοράς στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα,
  - η συμμετοχή και εκπροσώπηση της Ελλάδας στο εξωτερικό και η δημιουργία διμερών σχέσεων/μνημονίων συνεργασίας,
  - ο έλεγχος και συντονισμός των κρατικών φορέων που δραστηριοποιούνται στη καταπολέμηση της διαφθοράς, καθώς και η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της δράσης τους με βάση τον στρατηγικό σχεδιασμό,
  - η παρακολούθηση των πειθαρχικών διαδικασιών, αρμοδιότητος της Αρχής,
  - ο έλεγχος των δηλώσεων πόθεν έσχες των υπόχρεων που υπάγονται στην αρμοδιότητα της Αρχής,
  - ο σχεδιασμός και ανάπτυξη δράσεων συγχρηματοδοτούμενων, διακρατικών και λοιπών έργων και προγραμμάτων στους τομείς αρμοδιότητάς της, καθώς και
  - ο σχεδιασμός και ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων και επιμορφωτικών σεμιναρίων συνυφασμένων με το αντικείμενό της.

2.2 Σχέσεις με τις δικαστικές, εισαγγελικές και διοικητικές αρχές – Διαφάνεια δράσεων

Στις διατάξεις του άρθρου 85 του ν.4622/2019 ορίζονται οι σχέσεις της ΕΑΔ με τις δικαστικές, εισαγγελικές και διοικητικές αρχές, μεταξύ των οποίων είναι οι εξής:

- Η ΕΑΔ συνεργάζεται με τις δικαστικές και εισαγγελικές αρχές, καθώς και με το σύνολο των διοικητικών αρχών και φορέων, οι αρμοδιότητες των οποίων εμπίπτουν σε θέματα οικονομικού ελέγχου, λογοδοσίας, διαφάνειας και καταπολέμησης της απάτης και της διαφθοράς, ενώ επίσης, τους παρέχει τη συνδρομή της, εφ' όσον της ζητηθεί. Επιπλέον, συνεργάζεται σε οριζόντιο επίπεδο, με την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) για την εντόπιση, διαπίστωση και προσδιορισμό αποκρυβείσας φορολογητέας ύλης
- Η ΕΑΔ εισηγείται απευθείας στον αρμόδιο Υπουργό, νομοθετικές διατάξεις, αλλά και την έκδοση κανονιστικών πράξεων για θέματα αρμοδιότητάς της
- Η Γενική Γραμματεία Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων γνωστοποιεί στην Αρχή, πριν από κάθε υποβολή προς ψήφιση στη Βουλή, τις νομοθετικές διατάξεις που αφορούν σε θέματα ακεραιότητας, διαφάνειας, λογοδοσίας, ελέγχων και καταπολέμησης της διαφθοράς
- Η ΕΑΔ συντάσσει αναλυτική ετήσια έκθεση απολογισμού και προγραμματισμού των δραστηριοτήτων της για το επόμενο έτος, μέχρι την 31η Μαρτίου κάθε έτους, και όπως ορίζει ο Κανονισμός Λειτουργίας της

2.3 Όργανα Διοίκησης της Αρχής

Η οργάνωση της ΕΑΔ βασίζεται σε καλές πρακτικές άλλων αντίστοιχων Αρχών και φορέων κρατών μελών της Ε.Ε. και του Ο.Ο.Σ.Α., μετά από σχετική αναπροσαρμογή τους. Στο σημείο αυτό αναφέρονται αυτές της Γαλλίας (Agence Française Anticorruption και η Haute Autorité pour la Transparence de la Vie Publique), της Αυστραλίας (Independent Commission Against Corruption), της Ιταλίας (Autorità Nazionale Anticorruzione), της Κορέας (Civil Rights Commission), της Ν. Ζηλανδίας (Serious Fraud Office) και του Χονγκ Κονγκ (Independent Commission Against Corruption). (Έκθεση Απολογισμού ΕΑΔ, 2019)

Όργανα Διοίκησης της ΕΑΔ αποτελούν:

- ▶ το Συμβούλιο Διοίκησης και
- ▶ ο Διοικητής

Η λειτουργία της Αρχής ρυθμίζεται από Εσωτερικούς Κανονισμούς, εκ των οποίων ιδιαίτερα σημαντικοί είναι ο Κώδικας Ηθικής και Ορθής Διοικητικής Συμπεριφοράς του Προσωπικού, καθώς και ο Κώδικας Επαγγελματικής Δεοντολογίας Επιθεωρητών-Ελεγκτών.

2.3.1 Συμβούλιο Διοίκησης

Όπως ορίζει το άρθρο 88 του ν.4622/2019, το Συμβούλιο Διοίκησης της Αρχής είναι πενταμελές και αποτελείται από τον Πρόεδρο και τέσσερα (4) τακτικά μέλη. Μόνο ο Πρόεδρος της Αρχής είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης.

Η θητεία των μελών του Συμβουλίου Διοίκησης είναι πενταετής, με δυνατότητα ανανέωσης μόνο μία (1) φορά. Όσον αφορά στις αρμοδιότητές του, αυτές καθορίζονται στο άρθρο 89 του ν.4622/2019, με τις πιο χαρακτηριστικές αυτών:

- ✓ η έγκριση του στρατηγικού και επιχειρησιακού σχεδιασμού της ΕΑΔ, το ετήσιο και μακροπρόθεσμο σχέδιο ελεγκτικής της δράσης, το σχέδιο προϋπολογισμού της, καθώς και η ετήσια έκθεση απολογισμού των δραστηριοτήτων της,
- ✓ η παροχή γνώμης ως προς τον σχεδιασμό της πολιτικής προσωπικού της Αρχής και παρακολούθηση εφαρμογής αυτής,
- ✓ η παροχή γνώμης ως προς την κατάρτιση του οργανισμού της ΕΑΔ, καθώς και τυχόν τροποποίηση αυτού.

2.3.2 Διοικητής

Στο άρθρο 90 του ν.4622/2019 ορίζεται ότι ο Διοικητής τελεί σε καθεστώς πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης και είναι ο επικεφαλής της Αρχής. Η θητεία του Διοικητή είναι πενταετής, με δυνατότητα ανανέωσης μόνο μία φορά. Πρόκειται για πρόσωπο εγνωσμένου κύρους, υψηλής επιστημονικής συγκρότησης και εμπειρίας σε τομείς που άπτονται των αρμοδιοτήτων της ΕΑΔ.

Μεταξύ άλλων, στο άρθρο 91 του ν.4622/2019 ορίζεται ότι ο Διοικητής:

- προΐσταται του συνόλου του προσωπικού,
- διαμορφώνει και επικαιροποιεί τον στρατηγικό σχεδιασμό της ΕΑΔ,
- αναπτύσσει και διαμορφώνει το ετήσιο επιχειρησιακό σχέδιο της ΕΑΔ, και στο πλαίσιο αυτό καθορίζει τους ποιοτικούς και ποσοτικούς στόχους, τους δείκτες

μέτρησης των αποτελεσμάτων, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και τα κριτήρια αξιολόγησης,

- καθορίζει τα κριτήρια αξιολόγησης των υπαλλήλων και προβαίνει σε κάθε αναγκαία ενέργεια για την επιτυχή εφαρμογή της διαδικασίας,
- εισηγείται τις αναγκαίες νομοθετικές ρυθμίσεις για θέματα αρμοδιότητας της ΕΑΔ,
- λαμβάνει μέτρα για τη διασφάλιση της διαφάνειας και την αντιμετώπιση της διαφθοράς στους φορείς που υπάγονται στην Αρχή,
- εκπροσωπεί την ΕΑΔ σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, για κάθε ζήτημα που ανακύπτει σχετικά με την ΕΑΔ.

2.4 Προϋπολογισμός και Οικονομική διαχείριση

Η ΕΑΔ υποβάλλει το σχέδιο προϋπολογισμού της απευθείας στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, μέχρι την 31η Ιουλίου κάθε έτους. Στην ετήσια δε, έκθεση απολογισμού της περιλαμβάνονται τα στοιχεία απολογισμού ως προς την εκτέλεση του προϋπολογισμού της.

Οι αναγκαίες πιστώσεις εγγράφονται κάθε έτος, σε χωριστούς ειδικούς φορείς στον προϋπολογισμό του αρμόδιου Υπουργείου, για ζητήματα ανθρωπίνου δυναμικού της δημόσιας διοίκησης.

Επισημαίνεται δε, ότι η ΕΑΔ δύναται να πραγματοποιεί δαπάνες που εντάσσονται στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, καθώς και να συμμετέχει σε συγχρηματοδοτούμενα ή χρηματοδοτούμενα προγράμματα από την Ε.Ε. ή άλλους διεθνείς οργανισμούς.

2.5 Οργανωτική διάρθρωση της Αρχής

Η ΕΑΔ συγκροτείται από το Γραφείο του Διοικητή, την Κεντρική Υπηρεσία και τις Περιφερειακές Υπηρεσίες. Αναλυτικότερα, στην **Κεντρική Υπηρεσία** ανήκουν:

- α) η Μονάδα Επιθεωρήσεων και Ελέγχων (Μ.Ε.Ε.), η οποία διαρθρώνεται σε τομείς ανά θεματικό αντικείμενο και αυτοί με τη σειρά τους σε υποτομείς,
- β) η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης,
- γ) η Γενική Διεύθυνση Ακεραιότητας και Λογοδοσίας,
- δ) η Γενική Διεύθυνση Ευαισθητοποίησης και Δράσεων με την Κοινωνία,

- ε) η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου και Ερευνών,
- στ) η Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού και Συμπεριφορικών Αναλύσεων,
- ζ) το Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων, καθώς και
- η) το Γραφείο Υπευθύνου Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων.

Οι **Περιφερειακές Υπηρεσίες** αποτελούν αυτοτελείς οργανικές μονάδες, υπάγονται στη Μονάδα Επιθεωρήσεων και Ελέγχων και έχουν ορισθεί οι εξής:

- (i) η Περιφερειακή Υπηρεσία Θεσσαλονίκης με χωρική αρμοδιότητα στην Κεντρική και Δυτική Μακεδονία,
- (ii) η Περιφερειακή Υπηρεσία Σερρών με χωρική αρμοδιότητα στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη,
- (iii) η Περιφερειακή Υπηρεσία Λάρισας με χωρική αρμοδιότητα στη Θεσσαλία και Ήπειρο,
- (iv) η Περιφερειακή Υπηρεσία Πάτρας με χωρική αρμοδιότητα στη Δυτική Ελλάδα και Ιόνιους Νήσους,
- (v) η Περιφερειακή Υπηρεσία Τρίπολης με χωρική αρμοδιότητα στην Πελοπόννησο και
- (vi) η Περιφερειακή Υπηρεσία Ρεθύμνου με χωρική αρμοδιότητα στην Κρήτη.

Τέλος, αξίζει να αναφερθεί ότι στην ΕΑΔ λειτουργεί η Επιτροπή Ελέγχου (Audit Committee), η οποία είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και αξιολόγηση των πρακτικών ελέγχου, καθώς και της απόδοσης των επιθεωρητών-ελεγκτών.

Εικόνα 2.2
Σχήμα Διοίκησης ΕΑΔ

Πηγή: <https://aead.gr/nta/apostoli-kai-armodiotites>

2.6 Ελεγκτική διαδικασία

Με τις διατάξεις του άρθρ. 100 του ν.4622/2019 προβλέπονται μεταξύ άλλων, τα εξής:

Οι Επιθεωρητές-Ελεγκτές:

- δύνανται να επισκέπτονται τους ελεγχόμενους ή εμπλεκόμενους φορείς είτε με προειδοποίηση είτε όχι, να διενεργούν αυτοψίες, να πραγματοποιούν έρευνες στα γραφεία και τους λοιπούς χώρους και μεταφορικά μέσα των ελεγχόμενων φορέων,
- δύνανται να εξετάζουν όταν απαιτείται, πρόσωπα, και να λαμβάνουν ένορκες ή ανωμοτί καταθέσεις, ζητώντας από κάθε αντιπρόσωπο του προσωπικού ή εργαζόμενο, επεξηγήσεις για τα οριζόμενα σε καταγγελίες ή τα έγγραφα που σχετίζονται με το αντικείμενο ελέγχου,
- δύνανται να αιτούνται πληροφορίες και στοιχεία από τους ελεγχόμενους ή εμπλεκόμενους φορείς, ενώ επίσης, έχουν δικαίωμα πρόσβασης σε φακέλλους απόρρητους ή μη,
- δύνανται να ζητούν και να ελέγχουν τα τηρούμενα βιβλία και στοιχεία του ελεγχόμενου φορέα, καθώς επίσης, έγγραφα και την ηλεκτρονική αλληλογραφία των επιχειρηματιών, διοικητών, διευθυνόντων συμβούλων, διαχειριστών, αλλά και του προσωπικού και να λαμβάνουν αντίγραφα όταν αυτό απαιτείται,
- δύνανται να προβαίνουν σε κατασχέσεις των τηρούμενων βιβλίων και στοιχείων, καθώς και των εγγράφων και όλων των ηλεκτρονικών μέσων αποθήκευσης και μεταφοράς δεδομένων, που κρίνουν ότι αποτελούν χρήσιμες πληροφορίες,
- δύνανται να ελέγχουν και να συλλέγουν πληροφορίες και αρχεία κινητών τερματικών, φορητών συσκευών, καθώς και των εξυπηρετητών τους,
- δύνανται να σφραγίζουν οποιονδήποτε επαγγελματικό χώρο, βιβλία ή έγγραφα, κατά την περίοδο που διενεργείται ο έλεγχος και στο μέτρο των αναγκών αυτού,
- δύνανται να πραγματοποιούν έρευνες στις κατοικίες των επιχειρηματιών, διοικητών, διευθυνόντων συμβούλων, διαχειριστών και του προσωπικού του ελεγχόμενου φορέα, εφ' όσον κρίνουν ότι φυλάσσονται εκεί τα βιβλία ή άλλα έγγραφα, απαραίτητα στον έλεγχο.

Ο Διοικητής της Αρχής:

- είναι αρμόδιος για την έκδοση εντολών με αντικείμενο την επιθεώρηση, τον έλεγχο ή την διερεύνηση υποθέσεων, στα πλαίσια υλοποίησης του σχεδίου ελεγκτικής δράσης ή αυτεπάγγελτα ή συνεκτιμώντας αιτήματα και στοιχεία
- κατανέμει τις εντολές σε Επιθεωρητές-Ελεγκτές ή σε κλιμάκιο Επιθεωρητών-Ελεγκτών και παρακολουθεί την εξέλιξη και ολοκλήρωσή τους. Στο κλιμάκιο Επιθεωρητών-Ελεγκτών δύνανται να συμμετέχουν και ιδιώτες τεχνικοί εμπειρογνώμονες, καθώς και υπάλληλοι άλλων δημόσιων υπηρεσιών, μετά από σχετικό αίτημα του Διοικητή της Αρχής, και οι οποίοι διατίθενται στην ΕΑΔ για όσο χρονικό διάστημα διενεργείται ο έλεγχος
- δύνανται να ζητεί τη συνδρομή των δημόσιων αρχών και υπηρεσιών και των Ν.Π.Δ.Δ., προκειμένου για την ομαλή διεξαγωγή των ερευνών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Το έργο της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (ΕΑΔ) και της Γαλλικής Ανώτατης Αρχής για τη Διαφάνεια στη Δημόσια Ζωή (HATVP) κατά το έτος 2021

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται τα βασικά σημεία της μοναδικής ετήσιας έκθεσης της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, καθώς και της Γαλλικής Ανώτατης Αρχής για τη Διαφάνεια, που αφορά στο έτος λειτουργίας τους 2021 (Έκθεση Απολογισμού 2021).

Αναμφισβήτητα, η πρωτοφανής πανδημία (COVID-19) ενέτεινε διεθνώς εντός του έτους 2021, τα φαινόμενα διαφθοράς (π.χ. σκάνδαλα με τις υγειονομικές μάσκες και δραστηριότητες συναφείς με χρηματοδοτήσεις για την καταπολέμηση της πανδημίας), τα μέτρα καταπολέμησής των οποίων, φαίνεται να έχουν ατονήσει σε αρκετές ευρωπαϊκές χώρες, κατά τη διάρκεια της υγειονομικής κρίσης. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στην επίσημη έκθεση της Διεθνούς Διαφάνειας για το 2021, η πανδημία απέδειξε ότι καμία χώρα δεν έχει ανοσία στη διαφθορά. Χώρες στην Ευρώπη, όπως η Ελβετία, η Αυστρία, το Βέλγιο, η Ισπανία και η Κύπρος, σημείωσαν στη βαθμολογία τους σε σύγκριση με το έτος 2020.

Σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα «Ως διαφθορά ορίζεται η κατάχρηση ανατεθείσας εξουσίας προς ίδιον όφελος». (Ευρωπαϊκή επιτροπή, 2014)

Μια πρόσφατη έκθεση της Transparency International UK ανέφερε ότι το ένα πέμπτο των συμβάσεων Covid που ανατέθηκαν από την κυβέρνηση, περιείχε κόκκινες σημαίες που υποδηλώνουν πιθανή διαφθορά (Καρκατσούλης, 2023).

Είναι, επίσης, γνωστό ότι οι στενές επαφές των πολιτικών των Τόρις απέφεραν τεράστια κέρδη μέσω αυτής της κρίσης, ενώ η υπόλοιπη χώρα υπέφερε από ασθένειες, θανάτους και οικονομική δυσπραγία. Οι New York Times ανέλυσαν 1200 συμβόλαια αξίας σχεδόν 22 δισεκατομμυρίων δολαρίων και διαπίστωσαν ότι τα μισά πήγαν σε εταιρείες που διευθύνονται από φίλους και συνεργάτες πολιτικών του Συντηρητικού κόμματος η χωρίς εμπειρία σ' αυτόν τον τομέα» (Καρακατσούλης, 2023).

Η δική μας χώρα, βεβαρημένη από μια πελατειακή παράδοση εκατονταετιών, μπαίνει κι αυτή στον χορό της νέας διαφθοράς, με αξιοσημείωτες για τα δεδομένα μας, επιδόσεις. Οι πελατειακές διευθετήσεις που έγιναν με αφορμή την πανδημία, αφορούσαν ιδίως, όχι τα δικαιώματα αλλά τις άμεσες ή έμμεσες παραβιάσεις του ρυθμιστικού πλαισίου περί προμηθειών και την ευνοϊκή «τακτοποίηση» ημετέρων σε διάφορους αναβαθμούς του κρατικού μηχανισμού.

Η έκταση του φαινομένου αυτού δημιουργεί μια κακή πρακτική που στιγματίζεται από το ανώτατο επίπεδο ελέγχου, το Ελεγκτικό Συνέδριο (2021), το οποίο αναφέρει επί λέξει, στην έκθεσή του *«Προσυμβατικός έλεγχος δημοσίων συμβάσεων προμηθειών: Ουσιώδεις πλημμέλειες και λοιπά πορίσματα έτους 2021»* ότι «Διαπιστώθηκε προσφυγή σε εξαιρετικές διαδικασίες, που δεν απαιτούν προηγούμενη δημοσίευση διακήρυξης, χωρίς να συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις, όπως κατ' επίκληση γεγονότων που δεν είχαν απρόβλεπτο χαρακτήρα ή για την ικανοποίηση μόνιμων και όχι επειγουσών αναγκών».

Το είδος της διαδικασίας που προτιμήθηκε στις συναλλαγές του κράτους με τις επιχειρήσεις κατά την προηγούμενη τριετία (2020-2022) είναι εκείνο των απευθείας αναθέσεων. Αυτές που επικρατούν συντριπτικά, είτε αφορούν σε κλασικές συμβάσεις, είτε σε συμβάσεις που υπογράφηκαν στο πλαίσιο προμηθειών και υπηρεσιών για την αντιμετώπιση του Covid-19. Οι συμβάσεις με «απευθείας ανάθεση» ανέρχονται σε αριθμό 187.706 προϋπολογισμού 1,88 δισ. ευρώ. Ειδικότερα, οι συμβάσεις με «απευθείας ανάθεση» για το διάστημα του Covid-19, ανέρχονται στις 10.263 και είχαν προϋπολογισμό 290 εκατ. ευρώ.

Αδιαμφισβήτητα, η ένταση της διάδοσης πρακτικών διαφθοράς συναρτάται στον δυτικό κόσμο, με την ύπαρξη κρίσεων. Φαίνεται, μάλιστα, ότι αυτές δημιουργούν ένα ιδεώδες περιβάλλον για την ανάπτυξή τους. Οι συνοπτικές διαδικασίες και η όλο και

συχνότερη κήρυξη περιοχών σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, ευνοεί καταχρηστικές πρακτικές εις βάρος του δημοσίου χρήματος.

Αναμφίβολα, η διαφθορά αποτελεί τροχοπέδη για την οικονομική ανάπτυξη, καθώς εκτρέπει πόρους από παραγωγικά αποτελέσματα, ενώ επίσης, υπονομεύει την αποτελεσματικότητα των δημόσιων δαπανών. Ιδίως όταν οι δημόσιοι πόροι είναι περιορισμένοι, η διαφθορά υπονομεύει επίσης, τη βιωσιμότητα των κρατικών προϋπολογισμών και μειώνει τα δημόσια κονδύλια που διατίθενται σε επενδύσεις. Σε περιπτώσεις δε, ελλείμματος, το κόστος εξυπηρέτησης αυτού του τμήματος του χρέους, το οποίο προκύπτει από τη διαφθορά, έχει περαιτέρω μακροπρόθεσμο αντίκτυπο στα δημόσια οικονομικά (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2017).

Σύμφωνα δε, με εκτιμήσεις, η διαφθορά μόνο, κοστίζει στην οικονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης 120 δισ. € ετησίως, ποσό ελάχιστα μικρότερο από τον ετήσιο προϋπολογισμό της. Το πραγματικό δε, κοινωνικό κόστος δεν μπορεί να μετρηθεί με βάση απλώς και μόνο το ποσό των δωροδοκιών που καταβάλλονται ή των δημόσιων κονδυλίων που εκτρέπονται (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2017).

Το σημαντικότερο είναι ότι η διαφθορά υπονομεύει την εμπιστοσύνη των πολιτών στους νόμιμους θεσμούς, καθώς αυτοί αδυνατούν να παρέχουν επαρκείς δημόσιες υπηρεσίες και ένα ευνοϊκό περιβάλλον για την ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα. Σε ακραίες περιπτώσεις, μπορεί να προκαλέσει απονομιμοποίηση του κράτους, οδηγώντας σε πολιτική και οικονομική αστάθεια. Η επακόλουθη αβεβαιότητα αποθαρρύνει τη δέσμευση των ιδιωτικών επιχειρήσεων σε μια μακροπρόθεσμη αναπτυξιακή στρατηγική, με αποτέλεσμα να καθίσταται δυσχερέστερη η επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης (ΟΟΣΑ, 2013).

Η μόνιμη και πολυειδής εμφάνιση κρίσεων και των φαινομένων διαφθοράς αποτελεί πρόκληση για τα κράτη δικαίου και για τους ενεργούς πολίτες. Η διαφάνεια και τα ανοιχτά δεδομένα συγκαταλέγονται, πλέον, μεταξύ των κορυφαίων μεταρρυθμίσεων. Οι πολίτες και οι επιχειρήσεις αναμένουν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη, να προστατεύσουν την οικονομία από το οργανωμένο έγκλημα, την φοροδιαφυγή και φορολογική απάτη, τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τα αδικήματα διαφθοράς. Απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη μακροπρόθεσμης στρατηγικής αντιμετώπισης των φαινομένων διαφθοράς, αποτελεί η πραγματική πολιτική βούληση.

Με οδηγό το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς 2022-2025 και νομοθετικές πρωτοβουλίες, όπως η ψήφιση του ν.4795/2021 για το «Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου και του Συμβούλου Ακεραιότητας», καθώς και του ν.4829/2021 για τη «Ρύθμιση των δραστηριοτήτων επιρροής», η Ελλάδα προβαίνει στην εφαρμογή σημαντικών μεταρρυθμίσεων, προκειμένου να ενισχυθεί η δημόσια λογοδοσία και διαφάνεια, με μετρήσιμους στόχους και αποτελέσματα.

3.1 Ο Δείκτης Αντίληψης Διαφθοράς του 2021 της Διεθνούς Διαφάνειας

Τον Ιανουάριο του 2021 δημοσιεύθηκε η ετήσια έκθεση της Διεθνούς Διαφάνειας (Transparency International), με τίτλο «Δείκτης Αντίληψης Διαφθοράς 2021» (Corruption Perceptions Index 2021), στην οποία παρουσιάζεται μια ανάλυση και αξιολόγηση του ζητήματος της διαφθοράς σε διεθνές επίπεδο. Ο εν λόγω δείκτης κατατάσσει 180 χώρες του κόσμου με βάση το πόσο διεφθαρμένος είναι ο δημόσιος τομέας μιας χώρας, με τη βαθμολογία 0 να αντιπροσωπεύει πολύ υψηλό επίπεδο διαφθοράς και τη βαθμολογία 100 να αντιπροσωπεύει μια πολύ καθαρή χώρα. Από την έρευνα διαπιστώθηκε ότι ποσοστό 66% των κρατών λαμβάνει βαθμολογία <50/100, με τον παγκόσμιο μέσο όρο να διαμορφώνεται στο 43/100.

Όπως προκύπτει από την έκθεση, σημαντικοί λόγοι που οδήγησαν στη χαμηλή βαθμολογία, αποτελούν η πανδημία (Covid-19), οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η κακή διαχείριση κρατικών κονδυλίων, αναθέσεων και επιδοτήσεων.

Επίσης, στην έκθεση δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στην πρόοδο που σημείωσαν κάποιες χώρες κατά τη δεκαετία 2012-2021. Ενδεικτικά, ορισμένες χώρες που εμφάνισαν χαμηλότερη επίδοση, είναι η Βενεζουέλα, ο Καναδάς, η Κύπρος, ο Λίβανος, η Λιβερία, το Λουξεμβούργο, η Τουρκία, οι Η.Π.Α. και η Ουγγαρία. Από την άλλη, χώρες που σημείωσαν πρόοδο και καλύτερη βαθμολογία, είναι η χώρα μας, η Αυστρία, η Λευκορωσία, η Κίνα, η Εσθονία, η Ιταλία και η Νότια Κορέα. Αξίζει δε να αναφερθεί, πως οι χώρες που έλαβαν τη καλύτερη βαθμολογία από το έτος 2012, είναι η Αυστραλία, το Βέλγιο, ο Καναδάς, η Ουγγαρία, το Ισραήλ, η Ολλανδία, η Ελβετία και η Τουρκία (Transparency International Armenia, 2021).

Τα αποτελέσματα από την συγκριτική αξιολόγηση που διενεργήθηκε, ανέδειξαν τις πρώτες 10 θέσεις, τις οποίες καταλαμβάνουν οι παρακάτω χώρες:

- 1) Δανία
- 2) Φινλανδία
- 3) Ν. Ζηλανδία
- 4) Νορβηγία
- 5) Σιγκαπούρη
- 6) Σουηδία
- 7) Ελβετία
- 8) Ολλανδία
- 9) Λουξεμβούργο
- 10) Γερμανία

Δ. Ευρώπη/Ε.Ε.

Στον συγκεκριμένο χώρο κατατάσσονται τριάντα μία (31) χώρες, οι οποίες παρουσιάζουν μέσο όρο 64/100, που είναι και ο υψηλότερος διεθνώς. (Κασάπης, 2022)

Οι χώρες που συγκεντρώνουν την υψηλότερη βαθμολογία είναι η Δανία, η Φινλανδία, η Νορβηγία, η Σουηδία, η Ολλανδία, το Λουξεμβούργο και η Γερμανία. Η Ελλάδα σημειώνει καλύτερη επίδοση μόνο από τέσσερις χώρες, ήτοι την Κροατία, τη Ρουμανία, την Ουγγαρία και τη Βουλγαρία.

Παρά την θετική εικόνα που εμφανίζει ο χώρος αυτός, και το γεγονός ότι οκτώ ευρωπαϊκές χώρες συγκαταλέγονται στο παγκόσμιο top10, κατεγράφησαν και περιστατικά που εν δυνάμει συνιστούν απειλή για τους δημοκρατικούς θεσμούς και τις προσπάθειες για την ενίσχυση της διαφάνειας και καταπολέμηση της διαφθοράς. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν τα εξής (Κασάπης, 2022):

- η υπόθεση των χρυσών διαβατηρίων σε Κύπρο και Μάλτα,
- η παραβίαση των δικαιωμάτων του τύπου και του δικαιώματος του συνέρχεσθαι στην Σλοβενία,
- το σκάνδαλο με την παραγγελία και προμήθεια масκών από συγκεκριμένο προμηθευτή στη Γερμανία,

- η διερεύνηση στην Ολλανδία από το Netherlands Court of Audit, δραστηριοτήτων του Υπουργείου Υγείας, σχετικές με χρηματοδοτήσεις για την καταπολέμηση της πανδημίας ύψους 5 δισ. ευρώ.

Ελλάδα

Η χώρα μας, επιδεικνύοντας ιδιαίτερη ανθεκτικότητα στις προκλήσεις και τα νέα δεδομένα που έφερε η πανδημία, κατέλαβε για το έτος 2021, την καλύτερη θέση της δεκαετίας 2012-2021, και κατατάσσεται στην 58η θέση ανάμεσα σε 180 χώρες. Όπως αποτυπώνεται και στην έκθεση, αξίζει να σημειωθεί ότι εμφάνισε σαφή βελτίωση ως προς τον Δείκτη Αντίληψης Διαφθοράς (CPI) για το έτος 2021. Για την δεκαετία δε αυτή, σημείωσε με 49 βαθμούς τη δεύτερη καλύτερη επίδοση, μετά από την προηγούμενη επίδοση των 50 βαθμών.

Η έκθεση μάλιστα, της Διεθνούς Διαφάνειας αναφέρει χαρακτηριστικά ότι η Ελλάδα «...έχει αδράξει τα οφέλη από τις μεταρρυθμίσεις κατά της διαφθοράς».

Αναμφισβήτητα, η Εθνική Αρχή Διαφάνειας έχει διαδραματίσει σπουδαίο ρόλο στην επίτευξη αυτού του αποτελέσματος, επιτυγχάνοντας όχι μόνο να διαχειριστεί αποτελεσματικά τα προκύπτοντα προβλήματα από την πανδημία, αλλά και να υλοποιήσει τον επιχειρησιακό σχεδιασμό της, ως δυναμικός και καινοτόμος φορέας που έχει ως στόχο την ενίσχυση της διαφάνειας, την καταπολέμηση της διαφθοράς και τη σταδιακή διαμόρφωση μιας κουλτούρας μηδενικής ανοχής στη διαφθορά. Προς την κατεύθυνση αυτή, η ΕΑΔ επενδύει και στην ανάπτυξη σταθερών συμμαχιών με αξιόλογα ευρωπαϊκά και διεθνή δίκτυα καταπολέμησης της διαφθοράς και απάτης, αξιοποιώντας την ανταλλαγή υψηλής τεχνογνωσίας προς όφελος της χώρας και των πολιτών (Μπίνης, 2022).

3.2 Το έργο της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (ΕΑΔ) κατά το έτος 2021

Στην παρούσα υποενότητα παρουσιάζονται τα βασικά σημεία της μοναδικής ετήσιας έκθεσης απολογισμού της ΕΑΔ που αφορά στο έτος 2021. Στην εν λόγω έκθεση, αποτυπώνεται το σύνολο των δραστηριοτήτων της Αρχής εντός του αναφερόμενου έτους (ΕΑΔ, 2021). Αξίζει δε, να αναφερθεί, ότι η ετήσια έκθεση απολογισμού για το έτος 2021, αποτελεί την τρίτη κατά σειρά, έκθεση από την ίδρυση και λειτουργία της αρχής.

3.2.1 Οι βασικές αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο της Αρχής - Διαδικασίες/Πολιτικές/Κανονισμοί

Αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο της Αρχής

Πέρα από τις αρμοδιότητες που αναλαμβάνει η ΕΑΔ εκ του ιδρυτικού της νόμου και ειδικότερα, όσες προβλέπονται στο άρθρο 83 αυτού, η ΕΑΔ εντός του έτους 2021, ανέλαβε και πρόσθετες αρμοδιότητες, ως εξής:

❖ Με την ψήφιση του ν.4795/2021, η ΕΑΔ ορίζεται ως αρμόδια για τον συντονισμό, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της λειτουργίας των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου, καθώς και για τον συντονισμό του Δικτύου Συμβούλων Ακεραιότητας.

❖ Με την ψήφιση του ν.4807/2021, η ΕΑΔ υποχρεούται στη τήρηση ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων, προκειμένου για την παρακολούθηση των πειθαρχικών υποθέσεων.

❖ Με την ψήφιση του ν.4811/2021, παρέχεται η δυνατότητα συμμετοχής των στους Επιθεωρητών-Ελεγκτών σε πιστοποιημένα επιμορφωτικά προγράμματα στα αντικείμενα της εφαρμοσμένης ή δημόσιας ελεγκτικής-λογιστικής και του εσωτερικού ελέγχου.

❖ Με την ψήφιση του ν.4829/2021, η ΕΑΔ ορίζεται ως αρμόδια για την εποπτεία του Μητρώου Διαφάνειας (Εποπτεύουσα Αρχή) και τη συμμόρφωση με τους κανόνες του εν λόγω θεσμικού πλαισίου. Επιπλέον, με τον νόμο αυτό, επήλθαν ουσιαστικές αλλαγές στη διαδικασία στελέχωσης της Αρχής, και ειδικότερα, καταργήθηκαν οι κατά παρέκκλιση διατάξεις απόσπασης ή μετάταξης προσωπικού στην Αρχή, όπως αυτό προβλεπόταν με τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 96 του ν. 4622/2019.

Διαδικασίες/Πολιτικές/Κανονισμοί

Κατά το έτος αναφοράς συντάχθηκαν και εκδόθηκαν τα ως κάτωθι:

- Οδηγός νεοεισερχομένων στην ΕΑΔ,
- Οδηγία για τη σύνταξη των Εκθέσεων Ελέγχου, των Αποφάσεων και των λοιπών διοικητικών εγγράφων, προκειμένου για τη θέσπιση ενιαίων κανόνων για την επικοινωνία των Υπηρεσιών στο εσωτερικό της ΕΑΔ, αλλά και με τις Υπηρεσίες της λοιπής Δημόσιας Διοίκησης και τους πολίτες, όπως προβλέπει ο «Κανονισμός Επικοινωνίας Δημοσίων Υπηρεσιών (Κ.Ε.Δ.Υ.)». Επιπλέον, περιλήφθηκαν κανόνες

γραφής των κειμένων των εγγράφων σύμφωνα με το Διοργανικό Εγχειρίδιο Σύνταξης Κειμένων της Υπηρεσίας Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

➤ Πολιτικές και διαδικασίες για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ανάρτησή τους στον εσωτερικό ιστότοπο (Intranet) της Ε.Α.Δ.,

➤ Πολιτικές ασφαλείας, όπως: Πολιτική Διαβάθμισης Πληροφοριών (Information Classification Policy), Πολιτική Διαχείρισης Προμηθευτών (Supplier Management Policy) και η Διαδικασία Αντιμετώπισης Περιστατικών Παραβίασης Προσωπικών Δεδομένων,

➤ Παροχή οδηγιών σχετικά με την πειθαρχική αρμοδιότητα της ΕΑΔ και τις υποχρεώσεις των πειθαρχικών οργάνων και των φορέων του άρθρου 83 παρ. 1 του Ν.4622/2019.

Κώδικες Δεοντολογίας/Ηθικής

Προκειμένου για την υποστήριξη των στελεχών της δημόσιας διοίκησης που απασχολούνται ή θα απασχοληθούν σε Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου, η ΕΑΔ εξέδωσε την 16/03/2021, τον Κώδικα Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης, έχοντας ως σκοπό, ο Κώδικας αυτός να αποτελέσει ένα σταθερό σημείο αναφοράς σε θέματα ηθικής και δεοντολογίας, για όλο τον δημόσιο τομέα.

Πρότυπα/Διαδικασίες Μ.Ε.Ε.

Εντός του 2021 εκδόθηκε ο Κανονισμός Ελεγκτικής Λειτουργίας της ΕΑΔ (ΚΕΛ), η αναθεώρηση του οποίου γίνεται σε ετήσια βάση και ύστερα από την εξέταση των αναδυόμενων κινδύνων, των νέων δραστηριοτήτων και λειτουργιών στο Δημόσιο, των διαφορών προκλήσεων, αλλά και μηνυμάτων της κοινωνίας.

Με τον Κανονισμό αυτόν, περιγράφονται οι κάθε είδους μεθοδολογίες και διαδικασίες ελέγχου, με σκοπό τη δημιουργία ενιαίου και τυποποιημένου πλαισίου ελέγχων, αλλά και την υποστήριξη των Επιθεωρητών-Ελεγκτών της ΕΑΔ, στο έργο τους, και κατ' αυτόν τον τρόπο, οι έλεγχοι να διενεργούνται με αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα, ανεξαρτησία, αντικειμενικότητα, ισονομία, διαφάνεια, αλλά και αξιοπιστία και επαγγελματισμό.

Αναλυτικότερα, στον ΚΕΛ, αποτυπώνεται το θεσμικό πλαίσιο που βασίζονται οι διενεργούμενοι έλεγχοι, καθώς επίσης, τα διάφορα είδη των ελέγχων, με ανάλυση της

αντίστοιχης μεθοδολογίας και διαδικασίας ελέγχου. Επίσης, σε αυτόν περιγράφονται οι αρχές που διέπουν την Έκθεση Ελέγχου, η μεθοδολογία σχεδιασμού βάσει της ανάλυσης διακινδύνευσης, καθώς επίσης, τα εργαλεία ελέγχου και οι προβλεπόμενες κυρώσεις και πρόστιμα.

Τέλος, σημειώνεται ότι ο Κανονισμός αυτός αποτελεί προϊόν της συνεχούς προσπάθειας της ΕΑΔ για να επιτυγχάνεται ελεγκτικό έργο υψηλής ποιότητας, αλλά και να προσδίδεται προστιθέμενη αξία σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

Πέραν του ΚΕΛ, ολοκληρώθηκε εντός του έτους 2021, και η εκπόνηση του Κανονισμού Λειτουργίας της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου και Ερευνών της ΕΑΔ (Δ.Ε.Ε.Ε.), αφού ελήφθησαν υπ' όψιν οι διατάξεις του ν.4795/2021, καθώς και τα διεθνή πρότυπα περί ορθής εφαρμογής του εσωτερικού ελέγχου (IIA's IPPF) και του Πλαισίου Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Επιτροπής COSO (IC-IF 2013).

3.2.2 Ψηφιακός μετασχηματισμός

Στα πλαίσια της διαδικασίας ψηφιακού μετασχηματισμού, υλοποιήθηκαν εντός του έτους 2021, διάφορες δράσεις, με σκοπό την ενοποίηση των υφιστάμενων συστημάτων όλων των υπηρεσιών της ΕΑΔ και την δημιουργία ενός σύγχρονου από τεχνολογικής απόψεως, δικτύου εφαρμογών πληροφορικής και επικοινωνιών. Η συνεχής αναβάθμιση της ηλεκτρονικής υποδομής της ΕΑΔ, αποτελεί βασική επιδίωξή της, προκειμένου για την κάλυψη των αναδυόμενων αναγκών σε υπηρεσίες δικτύου και ψηφιακά μέσα.

Χαρακτηριστικές δράσεις που υλοποιήθηκαν αποτελούν η συνεχής (απομακρυσμένη ή on site) τεχνική υποστήριξη χρηστών, η αναβάθμιση μονάδων σταθμών εργασίας με τις τελευταίες ενημερώσεις για την ασφαλή λειτουργία των συστημάτων, η εγκατάσταση σύγχρονης τεχνολογίας μονάδων Firewall και Switch στις υποδομές της ΕΑΔ, η συνεργασία με τη Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ. για την προμήθεια, εγκατάσταση και παραμετροποίηση λογισμικού σύγχρονης τεχνολογίας, η συνεργασία με το Δίκτυο Δημόσιου Τομέα «ΣΥΖΕΥΞΙΣ II» για την προμήθεια συσκευών κινητής τηλεφωνίας και εγκατάσταση νέων υποδομών Internet στα κτίρια της ΕΑΔ, καθώς και η ανάπτυξη εφαρμογών, όπως το Σύστημα Υποβολής Αιτήσεων της Ε.Α.Δ. (forms.aead.gr), το Δίκτυο Συμβούλων Ακεραιότητας Δημόσιας Διοίκησης (dsadd.aead.gr), η εφαρμογή

παρακολούθησης διερευνήσεων των καταγγελιών, η εφαρμογή παρακολούθησης του ελεγκτικού έργου και το πληροφοριακό σύστημα "ePMO".

3.2.3 Μνημόνια Συνεργασίας της Ε.Α.Δ.

Με γνώμονα την ενίσχυση των ελεγκτικών διαδικασιών, την διασφάλιση της διαφάνειας και νομιμότητας στη λειτουργία του Δημοσίου, καθώς και την ενίσχυση της δημόσιας ακεραιότητας και λογοδοσίας, η Αρχή υπέγραψε κατά το έτος 2021, σύμφωνα και μνημόνια συνεργασίας, με διάφορους φορείς, όπως:

- Μνημόνιο συνεργασίας με το Υπερταμείο
- Μνημόνιο συνεργασίας με το Πάντειο Πανεπιστήμιο
- Μνημόνιο συνεργασίας με τον e-ΕΦΚΑ
- Σύμφωνο συνεργασίας με την Περιφέρειας Αττικής και το Υπ. Εσωτερικών, προκειμένου να ενισχυθεί και να βελτιωθεί η λειτουργία των μηχανισμών εσωτερικού ελέγχου της Περιφέρειας
- Μνημόνιο συνεργασίας με το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου
- Μνημόνιο συνεργασίας με το Ιόνιο Πανεπιστήμιο
- Μνημόνιο Συνεργασίας με το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος
- Μνημόνιο συνεργασίας με το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

3.2.4 Απολογισμός Συμβουλίου Διοίκησης

Το Συμβούλιο Διοίκησης στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του, ενέκρινε:

- ✓ την ετήσια έκθεση απολογισμού δραστηριοτήτων της ΕΑΔ, για το έτος 2020
- ✓ τον επιχειρησιακό σχεδιασμό της ΕΑΔ για το έτος 2022
- ✓ την πρόταση προϋπολογισμού της ΕΑΔ για το έτος 2022

Επιπλέον, παρείχε σύμφωνη γνώμη για τον Κανονισμό Ελεγκτικής Λειτουργίας και παράλληλα, πρότεινε τα εξής:

- ✓ τη σύσταση Διεθνούς Ινστιτούτου Ακεραιότητας
- ✓ τη δημιουργία βάσης δεδομένων, στην οποία θα περιλαμβάνονται τα σημαντικά αξιολογήσεων της Ελλάδας (Ο.Η.Ε., Ο.Ο.Σ.Α., Ε.Ε, GRECO, FATF)

3.2.5 Απολογισμός Επιτροπής Δεοντολογίας

Η Επιτροπή εξέτασε κατά το έτος αναφοράς, τρεις αιτήσεις για χορήγηση άδειας άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας, σχετική με το αντικείμενο εργασίας των αιτούντων, οπότε και ενδεχομένως να προκαλούσε κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων.

Στο σημείο αυτό, αναφέρεται ότι για το έτος 2021 δεν έχει διαπιστωθεί οποιαδήποτε παραβίαση σχετικών διατάξεων περί κωλυμάτων, ασυμβίβαστων και κανόνων αποφυγής σύγκρουσης συμφερόντων, οπότε και η Επιτροπή Δεοντολογίας δεν χρειάστηκε να απευθυνθεί προς τον Διοικητή της ΕΑΔ, πρόταση για σχετική επιβολή κυρώσεων.

3.2.6 Απολογισμός κύριων δραστηριοτήτων

Το ελεγκτικό έργο της Ε.Α.Δ. κατά το έτος 2021, υπαγορεύθηκε κατά βάση, από τις καταγγελίες που υποβλήθηκαν στην Αρχή, αλλά και από τα διάφορα αιτήματα των δημοσίων φορέων.

3.2.6.1 Καταγγελίες

Σε εκείνη την κρίσιμη περίοδο που διένυε η χώρα μας για την προστασία της δημόσιας υγείας, η ΕΑΔ συμμετείχε ενεργά στη προσπάθεια για τον περιορισμό της διασποράς του κορωνοϊού. Προς τούτο, η Αρχή είχε στενή συνεργασία με διάφορους φορείς, όπως την Ελληνική και Δημοτική Αστυνομία, αλλά και το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ).

Συνολικά, υποβλήθηκαν στην ΕΑΔ 5.128 καταγγελίες, η κατανομή των οποίων αποτυπώνεται στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 3.1
Καταγγελίες

Θεματική Κατηγορία Καταγγελίας	Πλήθος	Ποσοστό (%)	
Γενικές καταγγελίες	3.023	58,95%	
	COVID-19	2.008	39,16%

Προστασία της δημόσιας υγείας	Αντικαπιλιστική νομοθεσία	63	1,23%
Καταγγελίες - Συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα (Ε.Α.Δ./ AFCOS)		34	0,66%
Σύνολο Καταγγελιών		5.128	100%

Πηγή: Ε.Α.Δ., 2021

Καταγγελίες που αφορούσαν στην παραβίαση της νομοθεσίας σχετικά με τα μέτρα προστασίας από τον Covid-19 και την εφαρμογή της αντικαπιλιστικής νομοθεσίας

Όπως προκύπτει από τον παραπάνω πίνακα, υποβλήθηκαν 2.071 (2.008 συν 63) καταγγελίες που σχετίζονταν με τη παραβίαση της νομοθεσίας όσον αφορά στα μέτρα προστασίας από τον Covid-19, καθώς και την εφαρμογή της αντικαπιλιστικής νομοθεσίας, και οι καταγγελίες αυτές διερευνήθηκαν από τον αρμόδιο Τομέα Υγείας και Πρόνοιας της ΕΑΔ. Για τη διευκόλυνση της διαδικασίας υποβολής σχετικών καταγγελιών, και ειδικότερα, όσον αφορά ως προς την έκδοση και χρήση βεβαιώσεων εμβολιασμού κατά του Covid-19, αλλά και διαγνωστικών ελέγχων Covid-19, δόθηκε η δυνατότητα υποβολής καταγγελίας ή ερωτημάτων, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας emvolio-testcovid19@ead.gr.

Γενικές καταγγελίες

Από τις τρεις χιλιάδες είκοσι τρεις (3.023) γενικές καταγγελίες που υποβλήθηκαν στην ΕΑΔ εντός του έτους 2021, το 73,04% αυτών αφορούσε σε επώνυμες καταγγελίες. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η κατανομή των καταγγελιών αυτών με κριτήριο τη τήρηση ανωνυμίας:

Πίνακας 3.2

Γενικές Καταγγελίες

		Κεντρική Υπηρεσία	Περιφερειακές Υπηρεσίες	Σύνολο	Ποσοστό (%)
Επώνυμες		1.335	873	2.208	73,04%
Ανώνυμες		464	351	815	26,96%
Σύνολο		1.799	1.224	3.023	100%

Πηγή: Ε.Α.Δ., 2021

Όσον αφορά στις καταγγελίες που δέχθηκε η Κεντρική Υπηρεσία (Κ.Υ.) της ΕΑΔ, αυτές κατηγοριοποιούνται ανά θεματικό τομέα, ως εξής:

Πίνακας 3.3
Καταγγελίες Κεντρικής Υπηρεσίας

Θεματικοί Τομείς της Κ.Υ.	Πλήθος καταγγελιών	Ποσοστό (%)
Ο.Τ.Α. (Α' και Β' βαθμού), Αποκεντρωμένης Διοίκησης & Μετανάστευσης	438	24,35%
Υγείας & Πρόνοιας	320	17,79%
Ασφάλισης, Κοινωνικής Αλληλεγγύης & Εργασιακών Σχέσεων	298	16,56%
Οικονομίας, Ανάπτυξης	261	14,51%
Παιδείας, Έρευνας-Τεχνολογίας, Πολιτισμού & Αθλητισμού	195	10,84%
Δομημένου Περιβάλλοντος & Χωροταξίας	108	6,00%
Δημοσίων Έργων & Μεταφορών	102	5,67%
Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Επικοινωνιών	69	3,84%
Ελέγχου Παιθαρχικών Διαδικασιών	8	0,44%
Σύνολο	1.799	100%

Πηγή: Ε.Α.Δ., 2021

Αντίστοιχα, στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνονται οι καταγγελίες που δέχθηκαν οι Περιφερειακές Υπηρεσίες (Π.Υ.) της ΕΑΔ:

Πίνακας 3.4
Καταγγελίες Περιφερειακών Υπηρεσιών

Περιφερειακές Υπηρεσίες	Πλήθος καταγγελιών	Ποσοστό (%)
Π.Υ. Θεσσαλονίκης	329	26,88%
Π.Υ. Λάρισας	247	20,18%
Π.Υ. Πάτρας	242	19,77%
Π.Υ. Τρίπολης	163	13,32%

Π.Υ. Σερρών	133	10,87%
Π.Υ. Ρεθύμνου	110	8,98%
Σύνολο	1.224	100%

Πηγή: Ε.Α.Δ., 2021

Καταγγελίες για υπόνοιες απάτης στα συγχρηματοδοτούμενα έργα (Ε.Α.Δ./AFCOS)

Οι καταγγελίες που υποβάλλονταν στην Αρχή και αφορούσαν σε υπόνοιες απάτης στα συγχρηματοδοτούμενα έργα, αξιολογούνταν από τον Τομέα Διαχείρισης Καταγγελιών και Παρακολούθησης Έργου των Τομέων της Μ.Ε.Ε., με την πρότυπη διαδικασία διαχείρισης-αξιολόγησης καταγγελιών. Όταν η καταγγελία ενέπιπτε στο πεδίο αρμοδιότητας της Αρχής, διαβιβαζόταν στη συνέχεια, στον Υποτομέα Ελέγχων AFCOS του Τομέα Δημοσίων. Από τον Δεκέμβριο του 2021, η Ε.Α.Δ./AFCOS ανέπτυξε ειδικότερο σύστημα διαχείρισης καταγγελιών, που στη φάση εκείνη, αφορούσε στα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, η επιχορήγηση των οποίων γινόταν από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παράλληλα, συντάχθηκε το Εγχειρίδιο Διαχείρισης Καταγγελιών της Ε.Α.Δ./AFCOS, το οποίο και κοινοποιήθηκε σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Η πλειοψηφία των υποβληθεισών καταγγελιών για το έτος 2021, αφορούσε στην Προγραμματική Περίοδο 2014-2020. Από τις 144 καταγγελίες, οι 62 αφορούσαν σε έργα συγχρηματοδοτούμενα από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και οι 56 από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Τ.Π.Α.).

3.2.6.2 Εντολές ελέγχου και διερευνήσεων

3.2.6.2.1 Αξιολόγηση καταγγελιών

Οι γενικές καταγγελίες αξιολογούνται σύμφωνα με την πρότυπη διαδικασία διαχείρισης-αξιολόγησης καταγγελιών. Ειδικότερα, στη διαδικασία αυτή περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Κριτήρια αξιολόγησης και βαθμολόγηση των καταγγελιών
- Υπολογισμός του συνολικού βαθμού σημαντικότητας κάθε καταγγελίας (score)

- Προσδιορισμός κατηγοριών καταγγελιών
- Κατάταξη της κάθε καταγγελίας σε κατηγορία ανάλογα με το score που έχει λάβει
- Διενέργεια ή όχι ελέγχου ανάλογα με τον βαθμό σημαντικότητας

Ύστερα από την αξιολόγηση των καταγγελιών, ακολουθεί η κατηγοριοποίησή τους ως εξής:

➤ Κατηγορία Δ' (Αρχειοθέτηση): στη περίπτωση που ικανοποιούνται τα κριτήρια αποκλεισμού της διαδικασίας διαχείρισης-αξιολόγησης καταγγελιών, είτε όταν η καταγγελία λαμβάνει χαμηλή βαθμολογία

➤ Κατηγορία Γ': Στη περίπτωση που η καταγγελία χρήζει περαιτέρω διερεύνησης

➤ Κατηγορία Β': Στη περίπτωση που η καταγγελία εντάσσεται στο ελεγκτικό πρόγραμμα

➤ Κατηγορία Α': Όταν εκδίδεται άμεσα εντολή ελέγχου

Από τις καταγγελίες που υποβλήθηκαν συνολικά στην ΕΑΔ, τέθηκαν προς έλεγχο οι καταγγελίες κατηγοριών Α', Β' και Γ', σε αριθμό και ανά τομέα, ως εξής:

Πίνακας 3.5
Καταγγελίες προς έλεγχο

Τομέας / Περιφερειακή Υπηρεσία	Προς έλεγχο (Κατηγορίες Α, Β, Γ)	Ποσοστό (%)
Ασφάλισης, Κοινωνικής Αλληλεγγύης & Εργασιακών Σχέσεων	153	18,48%
Υγείας & Πρόνοιας	131	15,82%
Ο.Τ.Α. (Α' και Β' βαθμού), Αποκεντρωμένης Διοίκησης & Μετανάστευσης	88	10,63%
Παιδείας, Έρευνας-Τεχνολογίας, Πολιτισμού & Αθλητισμού	88	10,63%
Π.Υ. Λάρισα	74	8,94%
Π.Υ. Πάτρας	68	8,21%
Π.Υ. Θεσσαλονίκης	66	7,97%

Δομημένου Περιβάλλοντος & Χωροταξίας	35	4,23%
Οικονομίας, Ανάπτυξης	33	3,99%
Δημοσίων Έργων & Μεταφορών	29	3,50%
Π.Υ. Ρεθύμνου	21	2,54%
Π.Υ. Τρίπολης	18	2,17%
Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Επικοινωνιών	16	1,93%
Π.Υ. Σερρών	5	0,60%
Ενστάσεων & Πειθαρχικού Ελέγχου	3	0,36%
Σύνολο	828	100%

Πηγή: Ε.Α.Δ., 2021

3.2.6.2.2 Εντολές διερευνήσεων

Κατά το έτος 2021, διερευνήθηκαν σε αριθμό 607 καταγγελίες, οι οποίες είχαν ενταχθεί στην κατηγορία Γ', με αποτέλεσμα να χρειαζόταν η περαιτέρω διερεύνησή τους από τους αρμόδιους Επιθεωρητές-Ελεγκτές. Η κατανομή των υπό διερεύνηση καταγγελιών, ανάλογα με το στάδιο στο οποίο βρίσκονταν, καταγράφεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 3.6
Διερευνήσεις καταγγελιών

Διερευνήσεις καταγγελιών	Πλήθος	Ποσοστό (%)
Ολοκληρωμένες	362	59,64%
Σε εξέλιξη	245	40,36%
Σύνολο	607	100%

Πηγή: Ε.Α.Δ., 2021

Από τη διερεύνησή τους διαπιστώθηκε ότι ποσοστό 32% αυτών είχε ως αποτέλεσμα την επίλυση των αιτημάτων που αναφέρονταν σε αυτές, ποσοστό 17% αναβαθμίστηκε στην κατηγορία Β', οπότε εντάχθηκαν στο πρόγραμμα της ελεγκτικής δράσης, ενώ οι υπόλοιπες τέθηκαν στο αρχείο (υποβάθμιση στη κατηγορία Δ').

Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται οι εκθέσεις διερευνήσεων που ολοκληρώθηκαν ανά Τομέα και ανά Π.Υ.:

Πίνακας 3.7
Εκθέσεις διερευνήσεων

Τομείς της Κεντρικής Υπηρεσίας και Περιφερειακές Υπηρεσίες	Πλήθος διερευνήσεων	Πλήθος ολοκληρωμένων εκθέσεων διερευνήσεων	Πλήθος ολοκληρωμένων εκθέσεων διερευνήσεων σε %
Τομέας Ασφάλισης, Κοινωνικής Αλληλεγγύης & Εργασιακών σχέσεων	72	27	37,50%
Τομέας Οικονομίας, Ανάπτυξης	23	14	60,87%
Τομέας Ο.Τ.Α., Αποκεντρωμένης Διοίκησης & Μετανάστευσης	73	57	78,08%
Τομέας Υγείας & Πρόνοιας	74	18	24,32%
Τομέας Παιδείας, Έρευνας-Τεχνολογίας, Πολιτισμού και Αθλητισμού	80	71	88,75%
Τομέας Δημοσίων Έργων & Μεταφορών	27	18	66,67%
Τομέας Δομημένου Περιβάλλοντος & Χωροταξίας	33	16	48,48%
Τομέας Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Επικοινωνιών	13	7	53,85%
Τομέας Ενστάσεων & Πειθαρχικού Ελέγχου	2	2	100,00%
Περιφερειακή Υπηρεσία Θεσσαλονίκης	38	28	73,68%
Περιφερειακή Υπηρεσία Σερρών	4	2	50,00%
Περιφερειακή Υπηρεσία Λάρισας	69	56	81,16%
Περιφερειακή Υπηρεσία Πάτρας	65	21	32,31%
Περιφερειακή Υπηρεσία Τρίπολης	14	9	64,29%
Περιφερειακή Υπηρεσία Ρεθύμνου	20	16	80,00%
Σύνολο	607	362	-

Πηγή: Ε.Α.Δ., 2021

3.2.6.2.3. Εντολές ελέγχου

Γενικές εντολές ελέγχου

Εντός του έτους 2021, εκδόθηκαν 378 εντολές ελέγχου, πλην αυτών που αφορούσαν στη προστασία της δημόσιας υγείας. Παρακάτω, απεικονίζεται η κατανομή τους ανά Τομέα της Κ.Υ. και ανά Π.Υ.:

Πίνακας 3.8
Εντολές ελέγχου

Τομέας Κ.Υ. ή Π.Υ.	Πλήθος εντολών	Ποσοστό (%)
Τομέας Υγείας & Πρόνοιας	66	17,46%
Τομέας Ο.Τ.Α. (Α' και Β' βαθμού), Αποκεντρωμένης Διοίκησης & Μετανάστευσης	64	16,93%
Περιφερειακή Υπηρεσία Θεσσαλονίκης	45	11,90%
Τομέας Οικονομίας, Ανάπτυξης	30	7,94%
Τομέας Ασφάλισης, Κοινωνικής Αλληλεγγύης & Εργασιακών Σχέσεων	26	6,88%
Τομέας Παιδείας, Έρευνας-Τεχνολογίας, Πολιτισμού & Αθλητισμού	25	6,61%
Περιφερειακή Υπηρεσία Πάτρας	24	6,35%
Τομέας Δημοσίων Έργων & Μεταφορών	22	5,82%
Περιφερειακή Υπηρεσία Ρεθύμνου	21	5,57%
Περιφερειακή Υπηρεσία Λάρισας	18	4,76%
Περιφερειακή Υπηρεσία Σερρών	12	3,17%
Τομέας Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Επικοινωνιών	11	2,91%
Περιφερειακή Υπηρεσία Τρίπολης	10	2,65%
Τομέας Δομημένου Περιβάλλοντος & Χωροταξίας	3	0,79%
Τομέας Ενστάσεων & Πειθαρχικού Ελέγχου	1	0,26%
Σύνολο	378	100%

Πηγή: Ε.Α.Δ., 2021

Η ποσοστιαία κατανομή των εντολών ελέγχου ανά θεματική κατηγορία, είναι η εξής:

- Πειθαρχικές διαδικασίες: 0,3%
- Έλεγχοι γνησιότητας τίτλων: 0,59%
- Συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα: 1,18%
- Περιφέρειες: 1,18%
- Δημόσια & Δημοτικά Έργα: 1,18%
- Πολιτισμός: 1,48%
- Διοικητικά/Οικονομικά Φορέων Δημόσιας Υγείας: 1,78%
- Ανάπτυξη, Δημόσιες Επιχειρήσεις: 1,78%
- Εκπαίδευση: 2,37%
- Ασφάλιση & Κοινωνική Αλληλεγγύη: 2,37%
- Περιβάλλον: 2,66%

Δομημένο Περιβάλλον: 2,96%
 Μεταφορές: 3,25%
 Αθλητισμός : 3,85%
 Φορείς Πρόνοιας: 5,03%
 Περιουσιακή Κατάσταση: 5,03%
 Εργασιακές Σχέσεις: 5,62%
 Δημόσια και Ψυχική Υγεία: 5,92%
 Μετανάστευση, Ιθαγένεια: 10,95%
 Δήμοι και Επιχειρήσεις: 10,95%
 Υγεία - Φάρμακο: 22,17%
 Άλλο: 7,4%

Πηγή: Ε.Α.Δ., 2021

Εντολές ελέγχου Covid-19 / Εντολές συστημικών ελέγχων σε δομές υγείας και δημόσιες υπηρεσίες

Όπως προαναφέρθηκε, εκδόθηκαν και εντολές ελέγχου σε δομές υγείας και δημόσιες υπηρεσίες, όπως αυτές απεικονίζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 3.9
Εντολές ελέγχου σε δομές υγείας και δημόσιες υπηρεσίες

Συστημικοί Έλεγχοι	Πλήθος Εντολών Ελέγχου	Ποσοστό (%)	
Εφαρμογή υποχρεωτικού εμβολιασμού εργαζομένων σε προνοιακές δομές και Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων (Μ.Φ.Η.)	98	39,20%	
Εμβολιαστικά κέντρα για την τήρηση της προτεραιοποίησης των εμβολιασμών	81	32,40%	
Τήρηση υποχρέωσης διενέργειας διαγνωστικών ελέγχων νόσησης από τον COVID-19 εκ μέρους εργαζομένων δημόσιου τομέα	Φορείς του Δημοσίου	55	22,00%
	Ανάλυση στοιχείων μητρώου απογραφής δημοσίων υπαλλήλων	2	0,80%
Εγκυρότητα και γνησιότητα βεβαιώσεων εμβολιασμού κατά του COVID-19 και βεβαιώσεων διαγνωστικών ελέγχων COVID-19	8	3,20%	
Εντολές από καταγγελίες στη διεύθυνση emvolio-testcovid19@aead.gr	6	2,40%	
Σύνολο	250	100%	

Πηγή: Ε.Α.Δ., 2021

Οι εντολές ελέγχου για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορονοϊού, εκδόθηκαν με βάση τα επιδημιολογικά δεδομένα, αλλά και τις υποβληθείσες καταγγελίες. Όσον αφορά στους ελέγχους τήρησης της αντικαπνιστικής νομοθεσίας, αυτοί στη πλειοψηφία τους, διενεργήθηκαν παράλληλα με τους ελέγχους covid-19.

Οι εντολές ελέγχου covid-19 και τήρησης της αντικαπνιστικής νομοθεσίας κατανέμονται ανά Κ.Υ./Π.Υ., ως εξής:

Πίνακας 3.10

Εντολές ελέγχου COVID-19 και τήρησης της αντικαπνιστικής νομοθεσίας

ΥΠΗΡΕΣΙΑ Ε.Α.Δ.	Πλήθος εντολών ελέγχου COVID-19	Ποσοστό (%)	Πλήθος εντολών ελέγχου καπνίσματος	Ποσοστό (%)
Κεντρική Υπηρεσία	587	40,76%	587	63,05%
Π.Υ. Θεσσαλονίκης	335	23,26%	134	14,39%
Π.Υ. Πάτρας	290	20,14%	171	18,37%
Π.Υ. Λάρισας	112	7,78%	19	2,04%
Π.Υ. Σερρών	55	3,82%	9	0,97%
Π.Υ. Ρεθύμνου	32	2,22%	3	0,32%
Π.Υ. Τρίπολης	29	2,02%	8	0,86%
Σύνολο	1.440	100%	931	100%

Πηγή: Ε.Α.Δ., 2021

Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους 2021, ελέγχθηκαν 22.982 φορείς και 208.707 φυσικά πρόσωπα, και επιβλήθηκαν 677 ημέρες αναστολής λειτουργίας στους φορείς που εμφάνισαν παραβατικότητα, αλλά και πρόστιμα συνολικού ποσού 619.300,00 ευρώ.

3.2.6.3 Εκθέσεις ελέγχου

Επιθεωρήσεις-Ελεγχοί

Εντός του έτους 2021, ολοκληρώθηκαν τριακόσιοι ενενήντα τρεις (393) έλεγχοι, από τους οποίους ποσοστό 74% πραγματοποιήθηκε από την Κεντρική Υπηρεσία και το υπόλοιπο 26% από τις Περιφερειακές Υπηρεσίες.

Ακολούθως, παρουσιάζεται η κατανομή των εκθέσεων ελέγχου ανά θεματικό αντικείμενο:

Πίνακας 3.11
Εκθέσεις ελέγχου με βάση το θεματικό αντικείμενο

Θεματικό αντικείμενο	Πλήθος	Ποσοστό (%)
Δήμοι και Επιχειρήσεις	81	20,61%
Μετανάστευση, Ιθαγένεια	38	9,67%
Άλλο	30	7,63%
Υπηρεσίες Υγείας-Φαρμάκου	28	7,13%
Εκπαίδευση	27	6,87%
Ασφάλιση, Κοινωνική Αλληλεγγύη	21	5,34%
Περιουσιακή Κατάσταση	19	4,84%
Υπηρεσίες Διοικητικού-Οικονομικού φορέων υπηρεσιών δημόσιας υγείας	17	4,33%
Μεταφορές	16	4,07%
Εργασιακές Σχέσεις	14	3,56%
Δημόσια και Δημοτικά Έργα	14	3,56%
Πολιτισμός	12	3,05%
Δομημένο Περιβάλλον	12	3,05%
Περιβάλλον	11	2,80%
Αθλητισμός	11	2,80%
Περιφέρειες	9	2,29%
Ανάπτυξη, Δημόσιες Επιχειρήσεις και λοιποί φορείς	9	2,29%
Φορείς Πρόνοιας	6	1,53%
Έλεγχοι γνησιότητας τίτλων	5	1,27%
Παρακολούθηση και Έλεγχος Παιθαρχικών διαδικασιών	4	1,02%
Πολιτικές Δημόσιας Υγείας και Ψυχικής Υγείας	3	0,77%
Χωροταξία	2	0,51%
Συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα	2	0,51%
Έρευνα και Τεχνολογία	1	0,25%
Ενέργεια και Επικοινωνίες	1	0,25%
Σύνολο	393	100%

Πηγή: Ε.Α.Δ., 2021

Όπως προκύπτει από τον παραπάνω πίνακα, από το σύνολο των εκθέσεων, οι 164 ολοκληρώθηκαν με διατύπωση προτάσεων προς τους φορείς που ελέγχθηκαν και 153 εκθέσεις ολοκληρώθηκαν με διατύπωση συστάσεων, σχετικά με τη συμμόρφωση των

φορέων, τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών τους, αλλά και την αντιμετώπιση των εμφανιζόμενων παθογενειών και δυσλειτουργιών.

Επιπλέον, αναζητήθηκαν και πειθαρχικές ευθύνες σε πολλές περιπτώσεις, εκ των οποίων οι περισσότερες αφορούσαν σε διενεργηθέντες ελέγχους σε Ο.Τ.Α. Α΄ βαθμού και σε υπουργεία. Από τα πιο συνήθη πειθαρχικά παραπτώματα, με εμφανιζόμενο ποσοστό 71%, αποτελούν η παράβαση καθήκοντος και η αμέλεια ή ατελής εκπλήρωση του υπηρεσιακού καθήκοντος.

Σε δεκατρείς (13) δε, περιπτώσεις ελέγχων, οι ελεγκτές αιτήθηκαν τον καταλογισμό χρηματικών ποσών συνολικού ύψους 1.878.488,00 ευρώ, ενώ επίσης, επιβλήθηκε και πρόστιμο ύψους 500,00 ευρώ.

Εκθέσεις ελέγχου περιουσιακής κατάστασης δημοσίων λειτουργιών

Κατά το έτος 2021, ολοκληρώθηκαν 48 έλεγχοι περιουσιακής κατάστασης από τις αρμόδιες οργανικές μονάδες, ήτοι τον Υποτομέα Ελέγχου Περιουσιακής Κατάστασης του Τομέα Οικονομίας & Ανάπτυξης (Μ.Ε.Ε.) και το Τμήμα Περιουσιακής Κατάστασης - Πόθεν Έσχες (Γ.Δ.Α.ΛΟ.), και ειδικότερα:

➤ Από τη Μ.Ε.Ε. διερευνήθηκαν σαράντα τρεις (43) καταγγελίες, εκ των οποίων οι είκοσι έξι (26) υποβλήθηκαν εντός του έτους, ενώ οι υπόλοιπες δέκα επτά (17), προγενέστερα. Συνολικά, ολοκληρώθηκαν δεκατέσσερις (14) έλεγχοι περιουσιακής κατάστασης, εκ των οποίων οι έξι (6) ύστερα από εισαγγελική παραγγελία. Επίσης, ολοκληρώθηκαν δύο προκαταρκτικές εξετάσεις, οι οποίες αφορούσαν σε αδικήματα του ν.3213/2003 (νόμος περί πόθεν έσχες). Από τους ελέγχους αυτούς διαπιστώθηκε σε τέσσερις (4) περιπτώσεις, εισόδημα από αδικαιολόγητη προσαύξηση περιουσίας συνολικού ποσού 522.366,00 ευρώ. Ως εκ τούτου, οι σχετικές εκθέσεις ελέγχου διαβιβάσθηκαν στον Εισαγγελέα Εφετών Αθηνών και τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, για δικές τους ενέργειες και τον καταλογισμό των αναλογούντων ποσών.

➤ Όσον αφορά τη Γ.Δ.Α.ΛΟ., οι υπόχρεοι υποβολής ετήσιων Δ.Π.Κ. & Δ.Ο.Σ. για το έτος 2021 (φορολογικό έτος 2020) με βάση τις ετήσιες καταστάσεις της παρ. 3 του άρθρου 1 του ν.3213/2003, ανέρχονται σε δεκατρείς χιλιάδες επτακόσιους σαράντα πέντε (13.745). Τα δεδομένα των εν λόγω υπόχρεων καταχωρίστηκαν ηλεκτρονικώς στον διαδικτυακό ισότοπο (www.rothen.gr), από τις αρμόδιες υπηρεσίες των φορέων

που ανακοίνωσαν υπόχρεους αρμοδιότητας της Αρχής. Βάσει των ισχυουσών διατάξεων, η προθεσμία υποβολής των Δ.Π.Κ. & Δ.Ο.Σ. έτους 2021, έληγε την 16/12/2021, ωστόσο, με τον ν.4871/2021, δόθηκε παράταση έως και την 16/02/2022.

Επιπλέον, εγκρίθηκε από τον Διοικητή της Αρχής, το Ετήσιο Πρόγραμμα Ελέγχων Περιουσιακής Κατάστασης της ΕΑΔ, ενώ επίσης, ολοκληρώθηκαν τριάντα τέσσερις (34) έλεγχοι, εκ των οποίων οι οκτώ (8) ήταν από το προηγούμενο έτος.

Από την εφαρμογή δε, των κριτηρίων ανάλυσης κινδύνου που εφαρμόστηκαν σε εκατόν μία (101) δηλώσεις Δ.Π.Κ. & Δ.Ο.Σ., προέκυψε η διενέργεια ελέγχου σε 25 από αυτές, εκ των οποίων η μία (1) αφορούσε σε έκτακτο έλεγχο περιουσιακής κατάστασης προσώπου, που σχετιζόταν με μία από τις εν λόγω υποθέσεις ελέγχου. Συνολικά, ολοκληρώθηκαν 26 έλεγχοι, από το σύνολο των 27 εκδοθεισών εντολών ελέγχου.

Σημειώνεται δε, ότι όπου διαπιστώθηκε απόκρυψη φορολογητέας ύλης, συντάχθηκε και απεστάλη σχετικό πληροφοριακό δελτίο προς την αρμόδια Δ.Ο.Υ., για δικές τους ενέργειες.

3.2.6.4 Περιπτώσεις ελέγχων που ολοκληρώθηκαν κατά το έτος αναφοράς

❖ Χορήγηση Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης (ΚΕΑ)

Ελεγχόμενος φορέας: Κέντρο Κοινότητας δήμου

Αντικείμενο ελέγχου: Η νομιμότητα έγκρισης αιτήσεων χορήγησης του Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης

Ευρήματα: **I)** Η μη νόμιμη έγκριση 423 αιτήσεων σε χρονικό διάστημα τρεισήμισι ετών, **II)** Η μη νόμιμη έγκριση 47 αιτήσεων σε διάστημα δέκα μηνών, που υποβλήθηκαν από δημότες που δεν πληρούσαν τις νόμιμες προϋποθέσεις, έπειτα από δειγματοληπτικό έλεγχο από μη δημότες του δήμου, συνολικού καταβληθέντος ποσού 495.296,01 ευρώ. Για το ποσό αυτό αποστάλθηκε ενημέρωση στη Διεύθυνση Παροχών Κοινωνικής Αλληλεγγύης του Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ο.Π.Ε.Κ.Α.) για τις δικές του ενέργειες.

Επιπλέον, η έκθεση ελέγχου διαβιβάστηκε στον Εισαγγελέα Εφετών Αθηνών, προκειμένου για τη ποινική αξιολόγηση των ευρημάτων.

❖ Διάθεση rapid test από φαρμακείο

Ελεγχόμενος φορέας: Ιδιωτικό φαρμακείο

Αντικείμενο ελέγχου: Η διάθεση rapid-test

Ευρήματα: I) Μετά από έλεγχο για περίοδο δύο μηνών, παρά το ότι το φαρμακείο είχε προβεί σε αγορές 273 προϊόντων rapid test, διαπιστώθηκε ότι καταχωρίστηκαν 2.471 αποτελέσματα διενέργειας rapid test στο Εθνικό Μητρώο Ασθενών Covid-19, **II)** Για 2.198 καταχωρίσεις στο Εθνικό Μητρώο Ασθενών Covid-19, δεν προέκυψε η προμήθεια ανάλογου αριθμού υλικού, μετά από αντιπαραβολή με τα εκδοθέντα παραστατικά αγοράς και κατά συνέπεια, τέθηκε υπό αμφισβήτηση η διενέργεια των αντίστοιχων test.

Η έκθεση ελέγχου διαβιβάστηκε στον Εισαγγελέα Εφετών Αθηνών, καθώς και στην Α.Α.Δ.Ε. για δικές τους ενέργειες.

❖ Οικονομικός έλεγχος σε ανώνυμες εταιρείες επιβατικών μεταφορών

Ελεγχόμενος φορέας/πρόσωπο: Δύο ανώνυμες εταιρείες επιβατικών μεταφορών, σε διαφορετικές περιφέρειες

Αντικείμενο ελέγχου: Η εξέταση της εφαρμογής των διατάξεων του ν.2963/2001, σχετικά με τη παρακράτηση ποσοστού επί του κομίστρου και απόδοσή του διατραπεζικά

Ευρήματα: I) Δεν αποδόθηκαν οι εισφορές που είχαν εισπραχθεί από τις εταιρείες, μέσω του κομίστρου, από το επιβατικό κοινό, και που προορίζονταν για τη δημιουργία αποθεματικού ειδικού σκοπού, όπως για την ανανέωση στόλου λεωφορείων και τη κατασκευή σταθμών, **II)** Δεν αποδόθηκαν στον ειδικό λογαριασμό του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, τα ποσά που προορίζονταν για την ενίσχυση των ασθενέστερων επιχειρήσεων και τη χρηματοδότηση έργων.

Κατόπιν των ανωτέρω, ζητήθηκε η άσκηση πειθαρχικών διώξεων κατά των αρμόδιων υπαλλήλων των Διευθύνσεων Μεταφορών & Επικοινωνιών, για την παράλειψη παρακολούθησης της διαδικασίας της κατάθεσης και αξιοποίησης των εισφορών, και ιδίως, για την παράλειψη επιβολής της προβλεπόμενης διοικητικής κύρωσης. Οι εκθέσεις ελέγχου διαβιβάστηκαν στον Εισαγγελέα Εφετών για ποινική αξιολόγηση των ευρημάτων.

3.2.6.5 Υλοποίηση προτάσεων-συστάσεων εκθέσεων ελέγχου

Από τις συνολικές εκθέσεις ελέγχου, αυτές που περιελάμβαναν προτάσεις ή/και συστάσεις, με ημερομηνία γνωστοποίησης από 01/11/2020 έως 31/10/2021, ήταν διακόσιες σαράντα μία (241) και το ποσοστό υλοποίησης τους ανήλθε στο 87,14%. Αξίζει δε, να αναφερθεί ότι ανταποκρίθηκαν οι ελεγχθέντες φορείς, και το 90,87% αυτών ενημέρωσε την ΕΑΔ για την πορεία υλοποίησης των προτάσεων/συστάσεων.

3.2.6.6 Πειθαρχικές αποφάσεις - Ένδικο μέσα

Εντός του έτους 2021, εξετάστηκαν χίλιες επτακόσιες σαράντα δύο (1.742) πειθαρχικές υποθέσεις που κοινοποιήθηκαν στην Αρχή. Ο Διοικητής της Αρχής άσκησε είκοσι μία (21) ενστάσεις ενώπιον των Πρωτοβάθμιων ή Δευτεροβάθμιων Πειθαρχικών Συμβουλίων και τρεις (3) προσφυγές ενώπιον του Σ.τ.Ε. και του Διοικητικού Εφετείου.

Σημειώνεται δε, ότι κατά το ίδιο χρονικό διάστημα επιβλήθηκαν από τα πειθαρχικά συμβούλια εβδομήντα μία (71) οριστικές παύσεις, κυρίως για το παράπτωμα της αδικαιολόγητης αποχής, αλλά και για την τέλεση ποινικών αδικημάτων (όπως απάτη, υπεξαίρεση, δωροληψία, προσβολή γενετήσιας αξιοπρέπειας από εκπαιδευτικό, κατάθεση πλαστού τίτλου σπουδών και παράβαση καθήκοντος).

Από τα ένδικο μέσα, όπως ενστάσεις και προσφυγές, που ασκήθηκαν από την ΕΑΔ, κατά το έτος 2021 και κατά τα προηγούμενα έτη, κοινοποιήθηκαν στην Αρχή τριάντα δύο (32) αποφάσεις που εκδόθηκαν είτε από πειθαρχικά συμβούλια είτε από το Σ.τ.Ε. και τα Διοικητικά Εφετεία. Εξ αυτών επήλθε επαύξηση της αρχικώς επιβληθείσας ποινής σε δεκαεπτά (17) περιπτώσεις. Στις ανωτέρω πειθαρχικές υποθέσεις που επανεξετάστηκαν, επιβλήθηκε η ποινή της οριστικής παύσης σε πέντε (5) περιπτώσεις. Ενδεικτικά, αναφέρεται η περίπτωση, που με απόφαση του Διοικητικού Εφετείου, έγινε δεκτή η προσφυγή του Διοικητή της Αρχής κατά απόφασης υφυπουργού, και επιβλήθηκε πρόστιμο αποδοχών έξι μηνών σε διευθυντή υπουργείου για λόγους κακοδιοίκησης. Η απόφαση αυτή είναι σημαντική, καθ' ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εντάσσεται στις πειθαρχικές αποφάσεις των μελών της Κυβέρνησης και των υφυπουργών, οι οποίες δεν υπόκεινται σε ένσταση αλλά σε προσφυγή, και για πρώτη φορά προσβλήθηκε απόφαση αυτού του είδους.

3.2.7 Διεθνής παρουσία

Η ΕΑΔ συμμετείχε κατά το έτος 2021, στις παρακάτω δράσεις, συνεργασίες και δίκτυα:

► Σε διαδικασίες αξιολογήσεων της Ελλάδας από ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς και ειδικότερα, η Αρχή συντόνισε την 4 φάση αξιολόγησης της Ελλάδας από τον Ο.Ο.Σ.Α., συμμετείχε στον 5^ο κύκλο αξιολόγησης της Ελλάδας από την Ομάδα Κρατών κατά της Διαφθοράς (GRECO), καθώς επίσης, συνέβαλε στην αξιολόγηση της Ελλάδας για το κράτος δικαίου, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

► Σε εκδηλώσεις, δράσεις, επιτροπές, ομάδες εργασίας και δίκτυα συνεργασίας, σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο. Ενδεικτικά:

- Η ΕΑΔ συμμετείχε στις εργασίες της 9ης Συνόδου της Διάσκεψης των Κρατών Μελών στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς (CoSP – UNCAC, Σαρμ Ελ Σείχ, Αίγυπτος)

- Η ΕΑΔ συμμετείχε στις εργασίες της Ειδικής Συνόδου της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, η οποία έλαβε χώρα στη Νέα Υόρκη

- Στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Φόρουμ για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς και την Ακεραιότητα του Ο.Ο.Σ.Α., η ΕΑΔ διοργάνωσε και συντόνισε διαδικτυακή συζήτηση με τίτλο «Κίνδυνοι Ακεραιότητας και Διαφθοράς κατά τη Διάρκεια και μετά την Πανδημία COVID-19: Προκλήσεις, Προοπτικές και Εμπειρίες από την Πράξη»

- Η ΕΑΔ/AFCOS συμμετείχε σε όλες τις συνεδριάσεις της 17^{ης} Ομάδας Εργασίας για την Καταπολέμηση της Απάτης (GAF) του Συμβουλίου της Ε.Ε.

- Η ΕΑΔ/AFCOS συμμετείχε σε συνεδριάσεις της Συμβουλευτικής Επιτροπής για τον συντονισμό της Καταπολέμησης της Απάτης (COCOLAF) και των ομάδων εργασίας της, ενώ επίσης, συμμετείχε σε ημερίδα που διοργανώθηκε από την Ισπανική Υπηρεσία AFCOS. Η ημερίδα στόχευε στη συνεργασία με άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με εμπειρία στην χάραξη εθνικών στρατηγικών για την καταπολέμηση της απάτης, έτσι ώστε να υποστηριχθεί το ισπανικό δίκτυο AFCOS και οι εμπλεκόμενοι φορείς

- Η Ε.Α.Δ./AFCOS συντόνισε τη συμμετοχή της Ελλάδας στο πρόγραμμα CATONE, το οποίο διοργανώθηκε από την Εισαγγελία του Ιταλικού Ελεγκτικού Συνεδρίου και την Ιταλική Υπηρεσία AFCOS

► Σε διάφορα δίκτυα και ειδικότερα:

- Η Ε.Α.Δ. εξελέγη για πρώτη φορά, στην προεδρία του Δικτύου Αρχών για την Πρόληψη της Διαφθοράς (Network of Corruption Prevention Authorities/NCPA) του Συμβουλίου της Ευρώπης

- Η ΕΑΔ συμμετείχε στην Ομάδα Εργασίας Ανώτατων Αξιωματούχων για τη Δημόσια Ακεραιότητα (SPIO) του Ο.Ο.Σ.Α.

- Η ΕΑΔ εντάχθηκε στη Διεθνή Συμμαχία κατά της Απάτης «Law Enforcement and Government Alliance» (LEGA)

► Σε διμερείς συνεργασίες με αλλοδαπές αρχές καταπολέμησης της διαφθοράς και ειδικότερα:

- Η Ανεξάρτητη Επιτροπή κατά της Διαφθοράς του Χονγκ Κονγκ παρείχε διαδικτυακό σεμινάριο σε στελέχη της Ε.Α.Δ. για την πρόληψη της διαφθοράς

- Στελέχη της ΕΑΔ συνεργάστηκαν διαδικτυακά με στελέχη της Γαλλικής Ανώτατης Αρχής για τη Διαφάνεια στην Δημόσια Ζωή (HATVP), προκειμένου να ενημερωθούν για το θεσμικό πλαίσιο στη Γαλλία σχετικά με τη ρύθμιση των δραστηριοτήτων επιρροής, το οποίο και αποτέλεσε τη βάση για τη διαμόρφωση του αντίστοιχου ελληνικού.

3.3 Το έργο της της Γαλλικής Ανώτατης Αρχής για τη Διαφάνεια στη Δημόσια Ζωή (HATVP) κατά το έτος 2021

3.3.1 Γενικά στοιχεία για το 2021

Η Ανώτατη Αρχή έλαβε δηλώσεις περιουσιακών στοιχείων και συμφερόντων από εκλεγμένους εκπροσώπους νομαρχιακών και περιφερειακών αρχών, αλλά και για πρώτη φορά, έλαβε δηλώσεις συμφερόντων και από μέλη του Οικονομικού, Κοινωνικού και Περιβαλλοντικού Συμβουλίου (CESE) (HATPV,2022).

Εν αναμονή της λήξης της αντίστοιχης θητείας τους, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και οι βουλευτές της Βουλής κατέθεσαν επίσης, δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης και συμφερόντων, με τη λήξη της θητείας τους το 2021.

Η δραστηριότητα ελέγχου της Ανώτατης Αρχής αυξήθηκε σημαντικά το έτος 2021, καθώς το έτος 2020, επηρεάστηκε ιδιαίτερα από το πλαίσιο της υγείας. Κατά το έτος αυτό, ελέγχθηκαν εκτενώς, 3.150 δηλώσεις και παραπέμφθηκαν στα δικαστήρια 11

υποθέσεις, δηλαδή σε ποσοστό 0,3%. Επιπλέον, παραπέμφθηκαν στα δικαστήρια 55 υποθέσεις για παράλειψη υποβολής δηλώσεων.

Το 2021 ήταν επίσης, το πρώτο έτος κατά το οποίο ασκήθηκαν πλήρως οι νέες εξουσίες που ανατέθηκαν στην Ανώτατη Αρχή με το νόμο της 6ης Αυγούστου 2019, για τον μετασχηματισμό της δημόσιας διοίκησης, όσον αφορά στον έλεγχο ηθικής των δημοσίων λειτουργών.

Η γενική αξιολόγηση δείχνει ότι οι διοικήσεις έχουν μεγαλύτερη επίγνωση του νέου συστήματος και λιγότερο συχνά παραπέμπουν υποθέσεις στην Ανώτατη Αρχή από λάθος. Ωστόσο, οι νέες διαδικασίες, ιδίως ο κεντρικός ρόλος της ιεραρχικής εξουσίας, πρέπει ακόμη να βελτιωθούν. Εκδόθηκαν 166 γνωμοδοτήσεις για θέματα κινητικότητας δημόσιου-ιδιωτικού τομέα για δημόσιους υπαλλήλους: το 9,2% ήταν γνώμες ασυμβίβαστου και τα δύο τρίτα των γνωμοδοτήσεων συνοδεύονταν από επιφυλάξεις.

Σχεδόν πέντε χρόνια μετά την εφαρμογή του Μητρώου εκπροσώπων συμφερόντων, η πρόοδος που σημειώθηκε όσον αφορά στη διαφάνεια και την παρακολούθηση του κανονιστικού πλαισίου είναι αναμφισβήτητη, αλλά το σύστημα παραμένει αδύναμο λόγω του υπερβολικά περίπλοκου νομοθετικού και ρυθμιστικού πλαισίου. Τον Οκτώβριο του 2021, η Ανώτατη Αρχή εκπόνησε αξιολόγηση του μητρώου και πρότεινε αρκετές απαραίτητες προσαρμογές για να διασφαλίσει τη διάρκεια και την αποτελεσματικότητά του, καθώς την 1η Ιουλίου 2022, αναμενόταν η επέκτασή του σε τοπικό επίπεδο. Σύμφωνα με πάγια νομοθεσία, οι δυσκολίες που παρατηρούνται σε εθνικό επίπεδο ενισχύονται από τις ιδιαιτερότητες της δημόσιας δράσης.

Στο τέλος του 2021, είχαν εγγραφεί στο μητρώο 2.391 οντότητες. Δήλωσαν 10.780 δράσεις εκπροσώπησης συμφερόντων την ίδια χρονιά. Το 2021, στάλθηκαν 236 ειδοποιήσεις περί μη συμμόρφωσης για υποβολή δηλώσεων δραστηριότητας.

Η Ανώτατη Αρχή αποδίδει μεγάλη σημασία στην ευαισθητοποίηση και την παροχή υποστήριξης σε όλους τους υπόχρεους που υπόκεινται σε δεοντολογικές υποχρεώσεις και υποχρεώσεις αναφοράς, σε στενή συνεργασία με άλλους ενδιαφερόμενους φορείς ακεραιότητας. Το έτος 2021, πραγματοποίησε αρκετές στοχευμένες δράσεις ενημέρωσης για δημόσιους λειτουργούς. Επιπλέον, συνέχισε τις προσπάθειές της να ενημερώσει τους εκπροσώπους συμφερόντων για τις υποχρεώσεις τους και ξεκίνησε

μια ψηφιακή πλατφόρμα αφιερωμένη στο lobbying, που προορίζεται τόσο για πολίτες όσο και για εκπροσώπους συμφερόντων.

Η Ανώτατη Αρχή δημοσίευσε επίσης, τον Τόμο II του οδηγού δεοντολογίας της για διοικήσεις, αξιωματούχους δεοντολογίας, δημοσίους υπαλλήλους και δημόσιους αξιωματούχους, παρουσιάζοντας με εκπαιδευτικό τρόπο, την εμπειρογνωμοσύνη και το δόγμα της σχετικά με τους κινδύνους σύγκρουσης συμφερόντων.

3.3.2 Απολογισμός κύριων δραστηριοτήτων

3.3.2.1 Έλεγχος Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης & Συμφερόντων

3.3.2.1.1 Στοιχεία σχετικά με τις υποβληθείσες δηλώσεις Περιουσιακής Κατάστασης & Συμφερόντων

Η Ανώτατη Αρχή λαμβάνει, ελέγχει και, όπου προβλέπεται από το νόμο, δημοσιεύει τις δηλώσεις περιουσιακών στοιχείων και συμφερόντων. Οι κύριοι στόχοι του ελέγχου είναι η πληρότητα, η ακρίβεια και η ειλικρίνεια. Η μη συμμόρφωση με οποιαδήποτε από αυτές τις απαιτήσεις αποτελεί, από μόνη της, παράβαση. Η δήλωση μπορεί μερικές φορές, να κρύβει μια παραβίαση της ακεραιότητας, όπως η παράνομη ανάληψη συμφερόντων, η διαφθορά ή η δωροδοκία. Όταν ο έλεγχος εντοπίζει πράξεις που ενδέχεται να αφορούν σε τέτοια αδικήματα, η Ανώτατη Αρχή ενημερώνει τον εισαγγελέα. Επίσης, η συμμόρφωση με αυτές τις απαιτήσεις αποτελεί ουσιαστική προϋπόθεση για την ποιότητα των πληροφοριών που διατίθενται στους πολίτες.

Στην περίπτωση δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης, η Ανώτατη Αρχή ελέγχει επίσης, τη διακύμανση των περιουσιακών στοιχείων μεταξύ της αρχής και της λήξης της θητείας, προκειμένου να εντοπίσει ανεξήγητες διακυμάνσεις που μπορεί να αποδοθούν σε παραβιάσεις της αξιοπιστίας. Στην περίπτωση των δηλώσεων συμφερόντων, από τον έλεγχο εντοπίζονται καταστάσεις σύγκρουσης συμφερόντων που ενδέχεται να προκύψουν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, ώστε να μπορούν να προταθούν μέτρα για την πρόληψη ή τον τερματισμό τους, εάν είναι απαραίτητο.

Ενώ το έτος 2020 ήταν έτος ρεκόρ ως προς τον αριθμό των δηλώσεων περιουσιακών στοιχείων και συμφερόντων που υποβλήθηκαν και ο οποίος έφτασε τις 17.113 δηλώσεις, το έτος 2021, έτος κατά το οποίο έγιναν πολλές εκλογές, έχει αποδειχθεί σχεδόν το ίδιο έντονο, με περισσότερες από 15.500 υποβληθείσες δηλώσεις. Εν όψει

της λήξης της θητείας το 2022, οι βουλευτές υπέβαλαν τις δηλώσεις περιουσίας τους στο τέλος της περιόδου του έτους 2021, με τον νόμο να προβλέπει την υποβολή μεταξύ του έβδομου και του έκτου μηνός πριν από τη λήξη της θητείας.

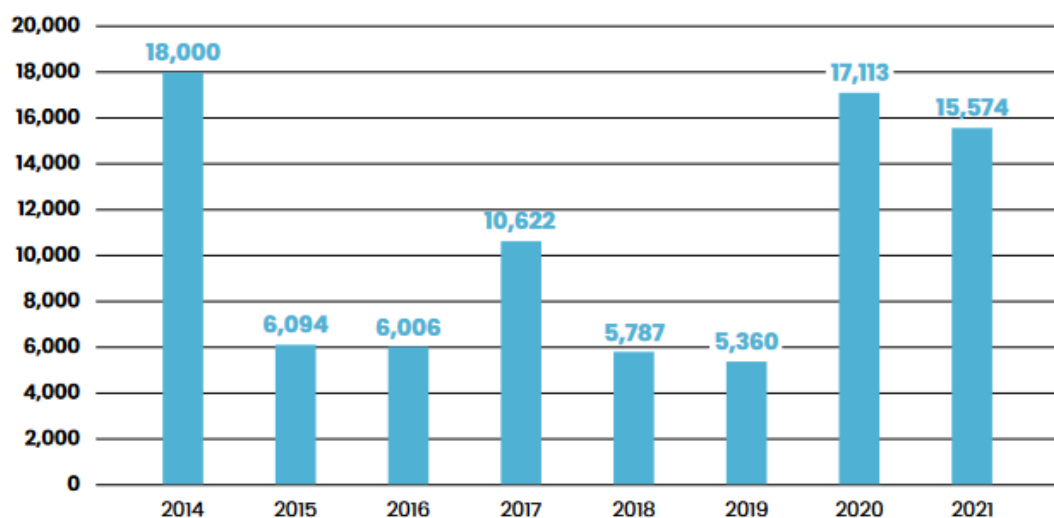
Ειδικότερα, υποβλήθηκαν συνολικά, 15.574 δηλώσεις περιουσιακών στοιχείων και συμφερόντων, οι οποίες αφορούσαν σε:

- 6.533 δηλώσεις συμφερόντων,
- 643 δηλώσεις συμφερόντων και δραστηριοτήτων (τα μέλη του κοινοβουλίου και οι γερουσιαστές διαβιβάζουν μια δήλωση «συμφερόντων και δραστηριοτήτων»),
- 4.482 δηλώσεις περιουσιακών στοιχείων και
- 3.916 δηλώσεις περιουσιακών στοιχείων στη λήξη της θητείας.

Με το παρακάτω διάγραμμα αποτυπώνεται η υποβολή δηλώσεων ανά έτος, από το 2014 και έπειτα:

Διάγραμμα 3.1

Αριθμός υποβληθεισών δηλώσεων περιουσιακών στοιχείων και συμφερόντων από το 2014

Πηγή: HATVP, 2021

Παρά τις πολλές πρωτοβουλίες ευαισθητοποίησης που πραγματοποιήθηκαν από την Ανώτατη Αρχή, τα ποσοστά υποβολής δηλώσεων εντός των προθεσμιών παραμένουν άνισα ανάλογα με την ιδιότητα των υπόχρεων και, σε ορισμένες περιπτώσεις, μη ικανοποιητικά. Για τους περισσότερους υπόχρεους, το ποσοστό συμμόρφωσης βελτιώνεται γρήγορα και αυτή η αύξηση μπορεί να εξηγηθεί από το σημαντικό έργο

παρακολούθησης που επιτελέστηκε από τα τμήματα και τις εντολές που απέστειλε στους υπόχρεους ο Πρόεδρος της Ανώτατης Αρχής.

Ειδικότερα, το έτος 2021, η Ανώτατη Αρχή έστειλε 1.261 υπενθυμίσεις και 250 αιτήματα σε υπόχρεους που δεν είχαν υποβάλει δήλωση. Αυτές οι υπενθυμίσεις αποστέλλονται μέσω email και πολύ συχνά συνοδεύονται από τηλεφωνικές κλήσεις. Μέσω της επικοινωνίας αυτής, η Ανώτατη Αρχή προσπαθεί να απαντήσει και στις ερωτήσεις τους και να τους βοηθήσει να υποβάλουν τη δήλωσή τους.

Αφού έγιναν όλες οι απαραίτητες ενέργειες, διαπιστώθηκαν 55 υποθέσεις για παράλειψη υποβολής δηλώσεων και οι οποίες παραπέμφθηκαν στα δικαστήρια.

Ο έλεγχος των δηλώσεων διενεργείται από τις υπηρεσίες της Ανώτατης Αρχής. Ο Πρόεδρος της Ανώτατης Αρχής μπορεί, όταν η διερεύνηση μιας δήλωσης παρουσιάζει σοβαρή δυσκολία, να εγείρει νέο νομικό ερώτημα ή να αποκαλύψει την ύπαρξη παραβιάσεων που ενδέχεται να συνιστούν ποινικό αδίκημα ή να την αναθέσει σε εξωτερικό εισηγητή από τα διοικητικά, δικαστικά ή οικονομικά δικαστήρια.

Κατά τη διάρκεια της έρευνας, οι υπηρεσίες και οι εξωτερικοί εισηγητές χρησιμοποιούν διάφορες βάσεις δεδομένων που διατηρούν οι φορολογικές αρχές, για να επαληθεύσουν πληροφορίες σχετικά με τραπεζικούς λογαριασμούς και τα περιουσιακά στοιχεία που δηλώθηκαν. Βάσει της απόφασης με αριθ. 2017-19 της 9^{ης} Ιανουαρίου 2017, εξουσιοδοτούνται υπάλληλοι της Ανώτατης Αρχής να συμβουλευονται την εφαρμογή αυτοματοποιημένης επεξεργασίας δεδομένων που φέρει την ονομασία «Estimer un bien» (Patrim), καθώς επίσης, το αρχείο εθνικών τραπεζικών λογαριασμών (FICOBA), το αρχείο συμβολαίων κεφαλαιοποίησης και ασφάλισης ζωής (FICOVIE) και την αυτοματοποιημένη επεξεργασία ονομαστικών πληροφοριών που ονομάζεται «Base nationale des données patrimoniales» (BNDP – εθνική βάση δεδομένων περιουσιακών στοιχείων). Η Ανώτατη Αρχή μπορεί επίσης, να επικοινωνήσει με τη Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Οικονομικών (DGFIP) για να λάβει τις απαραίτητες πληροφορίες και να επαληθεύει την φορολογική εικόνα των υπόχρεων και στο πλαίσιο αυτό, υπογράφηκε το 2021 πρωτόκολλο συνεργασίας με την φορολογική διοίκηση.

Πέραν των ως άνω, μπορούν επίσης, να ζητήσουν από τον υπόχρεο οποιαδήποτε πληροφορία ή έγγραφο σχετικό με την υπόθεσή τους. Εάν ο υπόχρεος αρνηθεί, η Ανώτατη Αρχή μπορεί να εκδώσει εντολή. Το φαινόμενο αυτό συνέβη επτά (7) φορές

το 2021. Σε μία περίπτωση, η παράλειψη ανταπόκρισης στη διαταγή οδήγησε την Ανώτατη Αρχή να παραπέμψει το θέμα στον εισαγγελέα, καθώς η μη συμμόρφωση με διαταγή αποτελεί ποινικό αδίκημα. Ο εισηγητής μπορεί επίσης, εάν το κρίνει χρήσιμο, να ακούσει τον υπόχρεο.

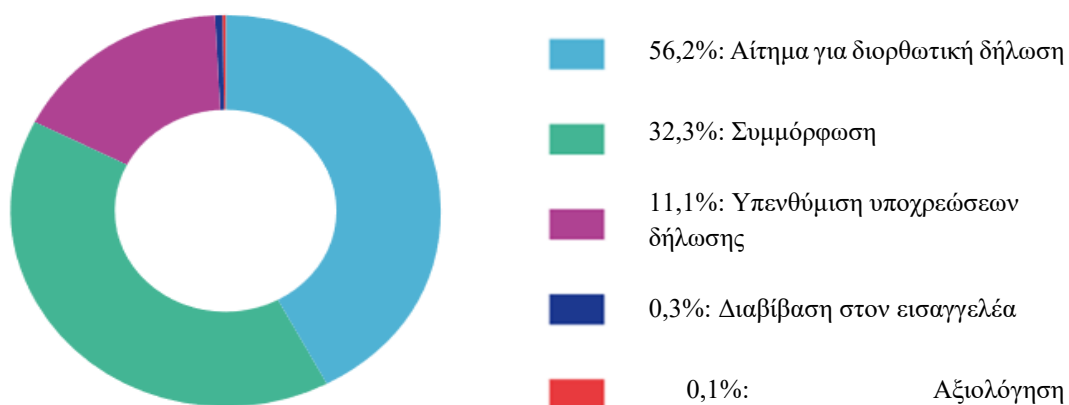
Ένας από τους στρατηγικούς στόχους του σχεδίου ελέγχου του 2021, ήταν η επίτευξη αποτελεσματικότερης επικοινωνίας με τους υπόχρεους και η καλύτερη συνεργασία σε κάθε στάδιο του ελέγχου.

3.3.2.1.2 Έλεγχος δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης & Συμφερόντων

Η δραστηριότητα ελέγχου της Ανώτατης Αρχής αυξήθηκε σημαντικά το έτος 2021, μετά το 2020 που επηρεάστηκε ιδιαίτερα από το υγειονομικό πλαίσιο, και όπου οι χρόνοι απόκρισης των υπόχρεων στα αιτήματα της Αρχής ήταν μεγάλοι. Συνολικά, ελέγχθηκαν 3.150 δηλώσεις, εκ των οποίων οι 2.486 αφορούσαν σε δηλώσεις συμφερόντων και 664 σε δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης.

Διάγραμμα 3.2

Ενέργειες που έγιναν μετά τον έλεγχο των δηλώσεων

Πηγή: HATVP, 2021

Από τις ελεγχθείσες δηλώσεις δημοσιεύθηκαν οι τρεις (3) και η δημοσίευση συνοδεύτηκε και από αξιολόγηση περί μη τήρησης των υποχρεώσεων πληρότητας, ακρίβειας και ειλικρίνειας, ενώ 11 υποθέσεις παραπέμφθηκαν στην εισαγγελία, δηλαδή το 0,3% του συνόλου των δηλώσεων. Συνολικά, αν ληφθούν υπόψη και οι υποθέσεις που παραπέμφθηκαν στην εισαγγελία λόγω μη υποβολής της δήλωσης, ο αριθμός των

υποθέσεων που παραπέμφθηκαν στα δικαστήρια από την Ανώτατη Αρχή από το 2014, είναι 66.

Δηλώσεις Συμφερόντων

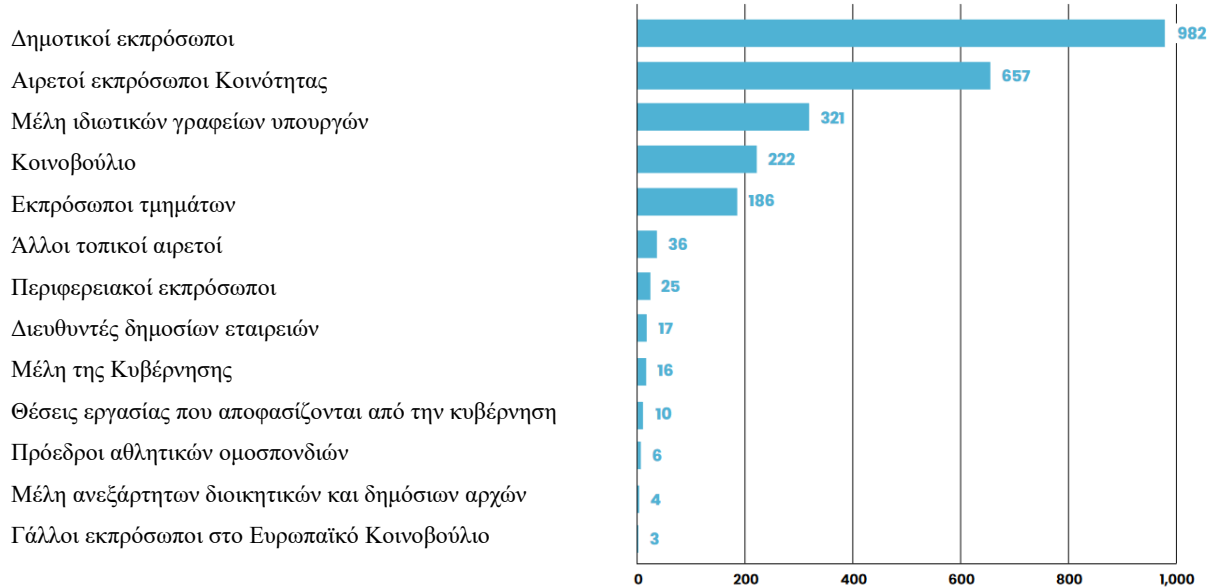
Η δραστηριότητα ελέγχου της Ανώτατης Αρχής επικεντρώθηκε περισσότερο στις δηλώσεις συμφερόντων. Η προτεραιότητα που έδωσε η Ανώτατη Αρχή στις δηλώσεις συμφερόντων και στην πρόληψη σύγκρουσης συμφερόντων οδήγησε σε σημαντική αύξηση του αριθμού των δηλώσεων που ελέγχθηκαν, από 1.178 το 2020, σε 2.486 το 2021. Η εντατικοποίηση αυτής της δραστηριότητας ελέγχου για δηλώσεις συμφερόντων, επικεντρώθηκε κυρίως στους δημοτικούς και αιρετούς εκπροσώπους, λόγω των δυσκολιών στην εφαρμογή μέτρων για την πρόληψη συγκρούσεων συμφερόντων και στην εφαρμογή της ποινικής και διοικητικής νομολογίας στον τομέα αυτό.

Η πλειονότητα των ελέγχων των δηλώσεων συμφερόντων που έκλεισαν το 2021, ολοκληρώθηκε με τη διαπίστωση ήσσονος σημασίας ελλείψεων και ειδικότερα, το 30% όλων των δηλώσεων που ελέγχθηκαν θεωρήθηκαν συμμορφούμενες από την Ανώτατη Αρχή, χωρίς να απαιτείται κάποια διόρθωση από τον ελεγκτή.

Επίσης, από τις δηλώσεις συμφερόντων που ελέγχθηκαν, το 62% ήτοι 1.550 δηλώσεις, ολοκληρώθηκαν με μέτρα για την αποτροπή κινδύνου σύγκρουσης συμφερόντων.

Διάγραμμα 3.3

Δημόσιοι υπάλληλοι των οποίων η δήλωση συμφερόντων ελέγχθηκε το 2021

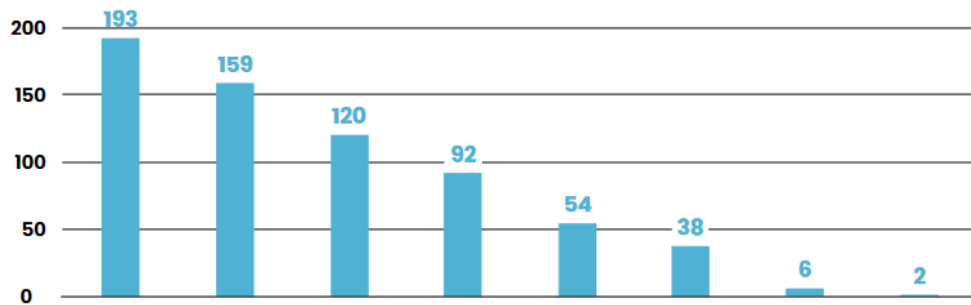
Πηγή: HATVP, 2021

Δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης

Ο έλεγχος των δηλώσεων περιουσίας των δημοσίων υπαλλήλων στοχεύει στον εντοπισμό διαφόρων μορφών παράνομου πλουτισμού κατά τη διάρκεια της θητείας τους. Η Αρχή δίνει ιδιαίτερη προσοχή στις δηλώσεις των μελών της Κυβέρνησης, λόγω του επιπέδου ευθύνης που έχουν, όπως προκύπτει και από τον πίνακα που ακολουθεί:

Διάγραμμα 3.4

Δημόσιοι υπάλληλοι, των οποίων η αρχική ή η τελική δήλωση περιουσιακών στοιχείων ελέγχθηκε το 2021

Πηγή: HATVP, 2021

- 193 αφορούν σε μέλη της κυβέρνησης και βουλευτές
- 159 αφορούν σε δημάρχους
- 120 αφορούν σε προέδρους και αντιπροέδρους δημόσιων οργανισμών διακοινοτικής συνεργασίας /EPCI
- 92 αφορούν σε εκπροσώπους τμημάτων
- 54 αφορούν σε διάφορους άλλους
- 38 αφορούν σε άλλους αιρετούς
- 6 αφορούν σε περιφερειακούς εκπροσώπους και
- 2 αφορούν σε ελεγχόμενους μετά από αναφορά.

Το έτος 2021, ολοκληρώθηκαν 366 από αυτούς τους ελέγχους. Κανένας από αυτούς δεν αποκάλυψε παραβιάσεις της αξιοπιστίας.

3.3.2.1.3 Δημοσιοποίηση στοιχείων δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης και συμφερόντων

Κατά περίπτωση, μια δήλωση μπορεί απλώς να αρχειοθετηθεί, να αναρτηθεί στον ισότοπο της Ανώτατης Αρχής ή να τεθεί σε διαβούλευση.

Μόλις ελεγχθούν οι δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης και συμφερόντων από την Ανώτατη Αρχή, ορισμένες από αυτές δημοσιεύονται, σε μορφή που ορίζει ο νομοθέτης και που λαμβάνει υπόψη το επίπεδο ευθύνης των υπόχρεων, αλλά και την προστασία της ιδιωτικής ζωής. Συνολικά, 5.337 δηλώσεις δημοσιοποιήθηκαν το έτος 2021, στην ιστοσελίδα της Ανώτατης Αρχής και πρόκειται κυρίως, για δηλώσεις συμφερόντων.

Ειδικότερα, από τις δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης, μόνο αυτές των μελών της κυβέρνησης και του Κολλεγίου της Ανώτατης Αρχής είναι αναρτημένες στον ισότοπο της Ανώτατης Αρχής, ενώ αυτές των βουλευτών, των γερουσιαστών και των Γάλλων αντιπρόσωπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τίθενται σε διαβούλευση.

3.3.2.2 Έλεγχος των κινήσεων περιστρεφόμενων θυρών (revolving door) μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα

Από τη δημιουργία της, η Ανώτατη Αρχή είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση της αποχώρησης μελών της Κυβέρνησης, στελεχών και μελών ανεξάρτητων διοικητικών και δημόσιων αρχών στον ιδιωτικό τομέα στο τέλος των καθηκόντων τους. Επιπλέον, από την 1η Φεβρουαρίου 2020, η Ανώτατη Αρχή είναι υπεύθυνη για:

- τον έλεγχο πριν τον διορισμό για ορισμένες δημόσιες θέσεις, εάν το πρόσωπο που θα διοριστεί έχει εργαστεί στον ιδιωτικό τομέα τα τρία προηγούμενα χρόνια,
- τον έλεγχο των σχεδίων των εκπροσώπων που επιθυμούν να εργαστούν με μερική απασχόληση για να δημιουργήσουν ή να αποκτήσουν μια επιχείρηση,
- τον έλεγχο τυχόν κινήσεων περιστρεφόμενων θυρών που σχεδιάζονται από δημόσιους υπαλλήλους.

Βάσει των κείμενων διατάξεων, η Ανώτατη Αρχή είναι αρμόδια μόνο για τις περιπτώσεις επαγγελματικής μετάβασης στον ιδιωτικό τομέα, της μερικής απασχόλησης με σκοπό τη δημιουργία ή απόκτηση επιχείρησης, καθώς και για τον έλεγχο πριν από τον διορισμό.

Το έτος 2021 είναι το πρώτο πλήρες έτος άσκησης αυτών των νέων εξουσιών. Κατά το έτος αυτό, καταγράφηκαν στην Αρχή 319 παραπομπές για έλεγχο κινήσεων των περιστρεφόμενων θυρών των δημοσίων υπαλλήλων και εκδόθηκαν 295 γνωμοδοτήσεις.

Διάγραμμα 3.5

Παραπομπές που καταγράφηκαν το 2021

- 55,3%: Επαγγελματική μετάβαση των δημοσίων στελεχών στον ιδιωτικό τομέα
- 31,4%: Έλεγχος πριν από τον διορισμό
- 9,7%: Πολλαπλές θέσεις εργασίας για δημιουργία ή εξαγορά επιχείρησης
- 3,2 %: Επαγγελματική μετάβαση πρώην μελών της κυβέρνησης, πρώην αρχηγών τοπικής αυτοδιοίκησης και πρώην μελών ανεξάρτητων διοικητικών ή δημόσιων αρχών στον ιδιωτικό τομέα

Πηγή: HATVP, 2021

Οι παραπομπές που καταγράφηκαν περιείχαν και περίπλοκα ουσιαστικά ζητήματα ή έθεταν νέες νομικές προκλήσεις, που απαιτούσαν σε έντεκα περιπτώσεις την υποστήριξη εξωτερικού εισηγητή.

Το 94,6% των γνωμοδοτήσεων που εκδόθηκαν (εξαιρουμένων των γνωμοδοτήσεων περί απαράδεκτου ή έλλειψης δικαιοδοσίας) αφορούν σε γνωμοδοτήσεις που καταλήγουν σε συμβατότητα, με σχεδόν το 60% αυτών να συνοδεύονται από επιφυλάξεις. Το ποσοστό των γνωμοδοτήσεων ασυμβατότητας είναι μόλις 5,4%.

Έλεγχος πριν από τον διορισμό

Σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο, ζητείται η γνώμη της Ανώτατης Αρχής, όταν πρόκειται να διοριστεί «άτομο που ασκεί ή έχει ασκήσει προσοδοφόρα εμπορική δραστηριότητα τα τελευταία τρία χρόνια».

Το έτος 2021, η Ανώτατη Αρχή εξέδωσε 99 γνωμοδοτήσεις για ελέγχους πριν από τον διορισμό, η συντριπτική πλειονότητα των οποίων αφορούσε σε βοηθούς του Προέδρου της Δημοκρατίας και μέλη υπουργικών συμβουλίων (87,5%) και μόνο πέντε γνωμοδοτήσεις αφορούσαν σε θέσεις γενικού διευθυντή υπηρεσιών.

Έλεγχος περιπτώσεων για δημιουργία ή απόκτηση επιχείρησης

Η Ανώτατη Αρχή είναι αρμόδια να αποφαινεται επί αιτημάτων δημοσίων υπαλλήλων για εργασία μερικής απασχόλησης για τη δημιουργία ή την απόκτηση επιχείρησης, καθώς και για αιτήματα ερευνητικού προσωπικού να κατέχουν πολλαπλές θέσεις.

Το έτος 2021, η Ανώτατη Αρχή καταχώρησε 32 σχετικές παραπομπές και εξέδωσε 30 γνωμοδοτήσεις, εκ των οποίων το 33,3% κατέληγε σε συμβατότητα με επιφυλάξεις, το 3,4% κατέληγε σε συμβατότητα και οι υπόλοιπες ήταν γνωμοδοτήσεις περί απαράδεκτου ή έλλειψης δικαιοδοσίας.

Έλεγχος περιπτώσεων επαγγελματικής μετάβασης στον ιδιωτικό τομέα

Ο στόχος της Ανώτατης Αρχής είναι διπλός: I) να αξιολογήσει τον κίνδυνο παράνομης ανάληψης καθηκόντων και II) να αποτρέψει τους ηθικούς κινδύνους που συνδέονται με τις κινήσεις των περιστρεφόμενων θυρών.

Κατά τη διάρκεια των τριών ετών μετά τη λήξη των καθηκόντων τους, πρώην μέλη της κυβέρνησης, πρώην επικεφαλής τοπικών στελεχών και πρώην μέλη ανεξάρτητων διοικητικών και δημόσιων αρχών, πρέπει να επικοινωνούν με την Ανώτατη Αρχή πριν αναλάβουν οποιαδήποτε επαγγελματική δραστηριότητα στον ιδιωτικό τομέα. Ο έλεγχος αυτός αποσκοπεί στην αποτροπή οποιουδήποτε κινδύνου εγκληματικής ή ηθικής φύσης.

Το έτος 2021, η Ανώτατη Αρχή καταχώρησε 183 σχετικές παραπομπές και εκδόθηκαν εντός της νόμιμης προθεσμίας των δύο μηνών, 178 γνωμοδοτήσεις σχετικά με προγραμματισμένες μεταβάσεις στον ιδιωτικό τομέα, εκ των οποίων 12 αφορούν σε δημόσιους λειτουργούς (μέλη της κυβέρνησης, μέλη ανεξάρτητων διοικητικών ή δημόσιων αρχών) και 166 αφορούν σε δημόσιους υπαλλήλους. Από τις εκδοθείσες γνωμοδοτήσεις το 64% κατέληγε σε συμβατότητα με επιφυλάξεις, το 26,8% κατέληγε σε συμβατότητα και το υπόλοιπο 9,2% σε ασυμβατότητα.

Η Ανώτατη Αρχή σημειώνει ότι εξακολουθούν να υπάρχουν πάρα πολλές αποτυχίες παραπομπής υποθέσεων στην Αρχή πριν από την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας στον ιδιωτικό τομέα. Επίσης, παρατηρείται και ότι τα αρχεία παραπομπής είναι πολύ συχνά ελλιπή ή ασαφή. Παρόλο που εναπόκειται στη διοίκηση να συντάξει τον φάκελο παραπομπής για την Ανώτατη Αρχή, πάρα πολλά αρχεία δεν περιέχουν τα απαιτούμενα και απαραίτητα έγγραφα για την εξέταση των σχεδίων του

υπαλλήλου ή περιέχουν έγγραφα που δεν είναι αρκετά ακριβή για να καταστεί δυνατή η συμβατότητα αυτών των σχεδίων με τα καθήκοντα που εκτελούνται τα τελευταία τρία χρόνια και να αξιολογηθούν. Αυτό σημαίνει ότι οι υπηρεσίες της Ανώτατης Αρχής πρέπει να υποβάλλουν πολυάριθμα αιτήματα για πληροφορίες από διοικήσεις και υπαλλήλους, γεγονός που παρατείνει το χρόνο που απαιτείται για την έρευνα.

Το ενδιαφέρον της Αρχής για το φαινόμενο της περιστρεφόμενης πόρτας (revolving door) είναι έντονο και για τον λόγο αυτό, τον Σεπτέμβριο του 2021, ο Πρόεδρος της Ανώτατης Αρχής δέχθηκε την Ευρωπαϊά Διαμεσολαβήτρια Emily O'Reilly, προκειμένου να συζητήσει τον έλεγχο των κινήσεων περιστρεφόμενων θυρών Γάλλων και Ευρωπαίων δημοσίων υπαλλήλων. Διοργανώθηκε επίσης, τον Μάρτιο του 2021, συνάντηση εργασίας για το θέμα αυτό μεταξύ του Τμήματος Νομικών και Δεοντολογίας της Ανώτατης Αρχής και των υπηρεσιών δεοντολογίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με στόχο την ανταλλαγή καλών πρακτικών.

3.3.2.3 Έλεγχος των δηλώσεων εκπροσώπησης συμφερόντων

Οι εκπρόσωποι συμφερόντων πρέπει να δηλώνουν τις δραστηριότητές λόμπι και τα χρησιμοποιούμενα μέσα, σε ηλεκτρονικό μητρώο που τηρεί η Ανώτατη Αρχή. Η Ανώτατη Αρχή επαληθεύει αυτές τις πληροφορίες και διασφαλίζει ότι τα συμφέροντα των εκπροσώπων συνάδουν με τον κώδικα δεοντολογίας που διέπει τις σχέσεις τους με τους δημόσιους λειτουργούς.

Αυτό το μητρώο είναι προσβάσιμο στον ισότοπο της Ανώτατης Αρχής και επιτρέπει στους πολίτες να κατανοήσουν και να μετρήσουν τον αντίκτυπο της εκπροσώπησης συμφερόντων στη νομοθετική διαδικασία, με άλλα λόγια να γνωρίζουν «ποιος επηρεάζει το νόμο».

Ποιοι πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Εκπροσώπων συμφερόντων

Στο μητρώο εγγράφεται οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο, για το οποίο ένας αξιωματούχος, ένας υπάλληλος ή ένα μέλος ασκεί δραστηριότητα εκπροσώπησης συμφερόντων (νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, δημόσιοι οργανισμοί που ασκούν βιομηχανικές και εμπορικές δραστηριότητες, προξενικά επιμελητήρια) ή οποιοδήποτε φυσικό πρόσωπο, στο πλαίσιο επαγγελματικής δραστηριότητάς του.

Η εκπροσώπηση συμφερόντων μπορεί να έχει τα εξής χαρακτηριστικά:

- Κύρια δραστηριότητα: περισσότερο από το ήμισυ του χρόνου του σε 6 μήνες,

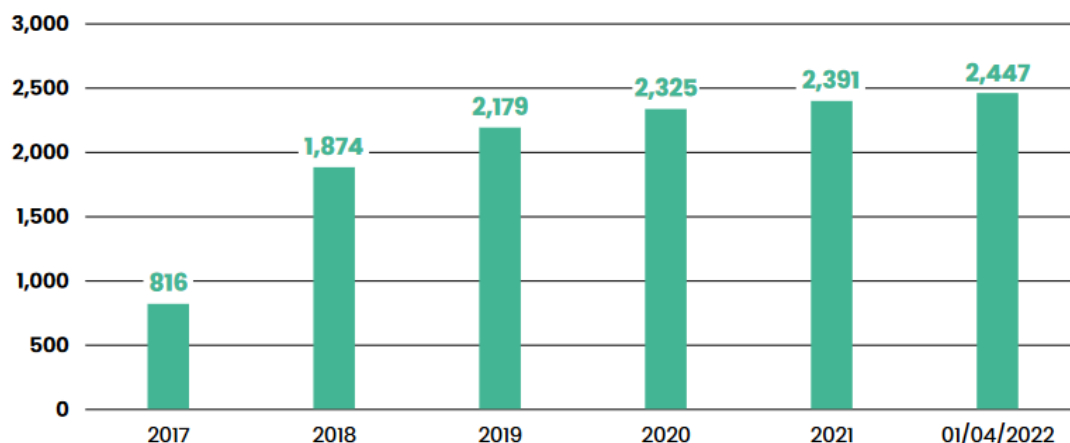
- Τακτική δραστηριότητα: τουλάχιστον 10 επικοινωνίες τους τελευταίους 12 μήνες,
  - Ο εκπρόσωπος συμφερόντων αναλαμβάνει την πρωτοβουλία να επικοινωνήσει με δημόσιο υπάλληλο για να επηρεάσει μια δημόσια απόφαση.

Όταν μια οντότητα (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) πληροί τα νομικά κριτήρια για να χαρακτηριστεί ως εκπρόσωπος συμφερόντων, πρέπει να εγγράφεται και να κοινοποιεί στην Ανώτατη Αρχή, κάθε χρόνο, εντός τριών μηνών από το τέλος του οικονομικού έτους, ορισμένο όγκο πληροφοριών προκειμένου να γνωστοποιεί τις δράσεις επιρροής που πραγματοποιούνται με δημόσιους λειτουργούς και τους πόρους που τους έχει αφιερώσει.

Στοιχεία εκπροσώπων και δηλώσεων συμφερόντων που υποβλήθηκαν το 2021 (για το 2020)

Διάγραμμα 3.6

Αριθμός εκπροσώπων συμφερόντων που έχουν εγγραφεί στον κατάλογο από το 2017

Πηγή: HATVP, 2021

Όπως προκύπτει από τον παραπάνω πίνακα, κατά το έτος 2021, εγγράφηκαν στο μητρώο εκπροσώπων 2.391 οντότητες. Στο μητρώο προκύπτει σημαντική ετερογένεια των οντοτήτων που ασκούν δραστηριότητες λόμπι. Όπως και τα προηγούμενα έτη, οι εμπορικές εταιρείες και οι επαγγελματικές οργανώσεις αντιπροσωπεύουν περισσότερο

από το ήμισυ των δηλώσεων (54%), οι ενώσεις και οι μη κυβερνητικές οργανώσεις το 18,5% και τα συνδικάτα το 11,5%.

Οι εκπρόσωποι συμφερόντων είχαν προθεσμία έως τις 31 Μαρτίου 2021, για να υποβάλουν την ετήσια δήλωση δραστηριοτήτων τους που αφορούσε στο οικονομικό έτος που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2020. Μετά από συνεχείς προσπάθειες παρακολούθησης από τους υπαλλήλους της Ανώτατης Αρχής και φιλικές υπενθυμίσεις, 1.570 εκπρόσωποι συμφερόντων είχαν δημοσιεύσει τη δήλωση δραστηριοτήτων τον Ιούνιο του 2021, και 279 από αυτές τις οντότητες υπέβαλαν δήλωση μη δραστηριότητας, δηλώνοντας ότι δεν είχαν πραγματοποιήσει καμία δραστηριότητα εκπροσώπησης συμφερόντων το 2020.

Σύμφωνα με τον αλγόριθμο που αναπτύχθηκε το 2017 από την Ανώτατη Αρχή, για την αξιολόγηση της ποιότητας των παρεχόμενων «στοιχείων» το 69% των «στοιχείων» που δηλώθηκαν συμμορφώνονται με τις ελάχιστες απαιτήσεις που ορίζονται από την Ανώτατη Αρχή.

Ο αριθμός των δραστηριοτήτων εκπροσώπησης συμφερόντων που δηλώθηκαν για το έτος 2020, μειώθηκε σε 10.780 (-16,5% σε σύγκριση με το 2019). Αυτή η τάση, η οποία είναι άνευ προηγουμένου από τη δημιουργία του μητρώου, δεν αντικατοπτρίζει απαραίτητα μείωση της έντασης των δραστηριοτήτων πίεσης. Μπορεί να εξηγηθεί, εν όλω ή εν μέρει, λόγω της κρίσης υγείας, αλλά και λόγω αλλαγών στη συμπεριφορά.

Οι εμπορικές εταιρείες και οι εταιρείες συμβούλων δηλώνουν τις υψηλότερες δαπάνες για εκπροσώπηση συμφερόντων, με μέσο εύρος μεταξύ 100.000 και 200.000 ευρώ.

Οι τομείς παρέμβασης, καθώς και τα υπουργεία που δέχθηκαν περισσότερες δράσεις επηρεασμού, είναι αυτά που συνδέονται στενά με την επικαιρότητα. Ειδικότερα, στο πλαίσιο των υγειονομικών μέτρων που έλαβαν οι δημόσιες αρχές από τον Μάρτιο του 2020 για την αντιμετώπιση της επιδημίας Covid-19, ιδιωτικοί φορείς έχουν κινητοποιηθεί για να υπερασπιστούν τα συμφέροντά τους, ιδίως όσον αφορά τις αιτήσεις για οικονομική βοήθεια. Αυτό εξηγεί εν μέρει γιατί τα υπουργεία Οικονομίας και Οικονομικών ήταν τα πιο στοχευμένα από ενέργειες πίεσης (23%). Επιπλέον, η θέσπιση διαδοχικών νόμων σχετικά με την κατάσταση έκτακτης ανάγκης για την υγεία και η διοργάνωση της διαβούλευσης Ségur de la santé, εξηγούν γιατί η υγεία ήταν ο πιο δηλωμένος τομέας το 2020 (15,4%), ακολουθούμενη από τη γεωργία (6%), λόγω

ιδίως του νόμου του Ιουνίου 2020, για τη διαφάνεια στη πληροφόρηση για τα γεωργικά προϊόντα και τα τρόφιμα.

Σχεδόν πέντε χρόνια μετά την έναρξη του μητρώου και την εισαγωγή, για πρώτη φορά στη Γαλλία, κοινών δηλώσεων και ηθικών υποχρεώσεων για όλους τους εκπροσώπους συμφερόντων, η πρόοδος που σημειώθηκε όσον αφορά τη διαφάνεια είναι αναμφισβήτητη. Ωστόσο, αν και το σύστημα ανοίγει πολλά υποσχόμενες προοπτικές, παραμένει αποδυναμωμένο από ένα νομοθετικό και ρυθμιστικό πλαίσιο που είναι υπερβολικά περίπλοκο, όσον αφορά στους εκπροσώπους συμφερόντων.

Το έτος 2021, παρατηρήθηκε μεγάλος προβληματισμός στο Κοινοβούλιο σχετικά με το πλαίσιο για τους εκπροσώπους συμφερόντων, αντικατοπτρίζοντας την αυξανόμενη ευαισθητοποίηση των βουλευτών και των γερουσιαστών για αυτά τα ζητήματα. Η έκθεση του βουλευτή Sylvain Waserman, που δημοσιεύθηκε τον Ιανουάριο του 2021, παρουσίαζε μια σειρά προτάσεων «για πιο υπεύθυνη, πιο διαφανή λόμπι», ορισμένες από τις οποίες εγκρίθηκαν από το γραφείο της Εθνοσυνέλευσης. Όσον αφορά την Ανώτατη Αρχή, η έκθεση τονίζει την ανάγκη επιβολής διοικητικών κυρώσεων σε περίπτωση που τα λόμπι δεν συμμορφωθούν με τη δήλωση και τις δεοντολογικές τους υποχρεώσεις. Εκτός από την παραχώρηση εξουσίας στην Ανώτατη Αρχή να επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις, συνιστά και την κατάρτιση κώδικα δεοντολογίας. Το δε νομοσχέδιο υπ' αριθ. 4586/19.10.2021 που κατατέθηκε για την ενίσχυση της καταπολέμησης της διαφθοράς, περιλαμβάνει ορισμένες από τις προτάσεις αυτής της ενημερωτικής έκθεσης. Ειδικότερα, προτείνεται η αξιολόγηση του ελάχιστου ορίου των δέκα μετοχών που ενεργοποιούν υποχρέωση εγγραφής σε επίπεδο νομικής οντότητας. Επιπλέον, η δήλωση δραστηριοτήτων θα πρέπει να γίνεται σε εξαμηνιαία και όχι σε ετήσια βάση και οι πληροφορίες που δηλώνονται πρέπει να είναι ακριβέστερες. Τέλος, οι δραστηριότητες εκπροσώπησης συμφερόντων που πραγματοποιούνται για τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τα μέλη του Συνταγματικού Συμβουλίου και του Συμβουλίου της Επικρατείας θα περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής του μητρώου.

Έλεγχοι όσον αφορά στις δηλώσεις και τους εκπροσώπους συμφερόντων

Διενεργούνται τρεις τύποι ελέγχων:

➤ Έλεγχος μη εγγεγραμμένων προσώπων, προκειμένου να ελεγχθεί εάν τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που πληρούν τα κριτήρια που ορίζει ο νόμος, είναι πράγματι εγγεγραμμένα στον κατάλογο

➤ Έλεγχος των ετήσιων δηλώσεων δραστηριοτήτων, ο οποίος διακρίνεται σε τυπικό έλεγχο συμμόρφωσης με την υποχρέωση υποβολής και σε ουσιαστικό έλεγχο για την επαλήθευση της ακρίβειας και της πληρότητας των δηλωθέντων πληροφοριών, καθώς και

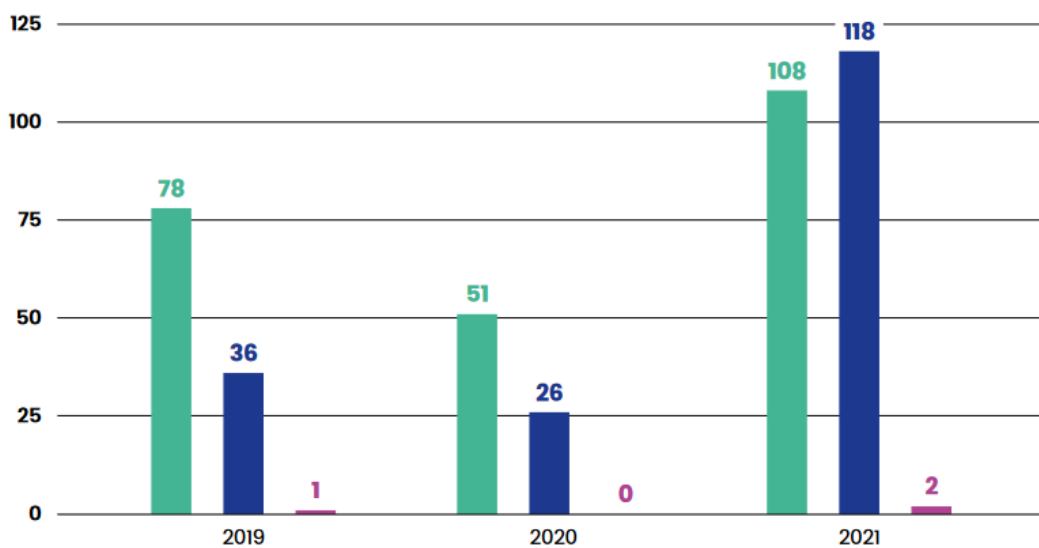
➤ Έλεγχος των ηθικών υποχρεώσεων

Προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιοπιστία και η αποτελεσματικότητα του συστήματος, η Ανώτατη Αρχή έχει το προνόμιο να διενεργεί ελέγχους εγγράφων, αλλά και επιτόπιους ελέγχους.

Το έτος 2020, η υγειονομική κρίση είχε σημαντικό αντίκτυπο στη δραστηριότητα ελέγχου της Ανώτατης Αρχής, η οποία αντιμετώπισε με επιείκεια τους υπόχρεους του μητρώου. Το 2021, ξεκίνησαν 228 έλεγχοι και ολοκληρώθηκαν 186 έλεγχοι. Από τους ελέγχους αυτούς, οι 108 αφορούσαν σε ελέγχους μη εγγεγραμμένων οντοτήτων, οι 112 σε ελέγχους των ετήσιων δηλώσεων και οι 2 σε ελέγχους των ηθικών υποχρεώσεων. Η Ανώτατη Αρχή εστίασε τους ελέγχους της σε διάφορους τομείς δραστηριότητας που θεωρούνται στρατηγικοί λόγω της τρέχουσας πολιτικής και νομοθετικής κατάστασης, όπως: I) περιβάλλον, ενέργεια και γεωργία, II) υγεία, III) ψηφιακή και οπτικοακουστική και IV) ακίνητα, κατασκευές και δημόσια έργα.

Διάγραμμα 3.7

Εξέλιξη & κατανομή των ελέγχων εκπροσώπων συμφερόντων που ξεκίνησαν από το 2019

Πηγή: HATVP, 2021

Ι) Έλεγχος μη εγγεγραμμένων προσώπων

Το έτος 2021 ολοκληρώθηκαν 92 έλεγχοι μη εγγεγραμμένων προσώπων, ενώ 40 βρίσκονταν σε εξέλιξη. Από τις 92 υποθέσεις που έκλεισαν, οι 67 κατέληξαν σε εγγραφή (73%). Για τις υπόλοιπες, η απουσία εγγραφής έγκειται στο γεγονός ότι οι οντότητες είναι κάτω από τα κατώτατα όρια ή αναθέτουν τις δραστηριότητές τους εκπροσώπησης συμφερόντων σε άλλους φορείς, όπως ενώσεις ή επαγγελματικές ομοσπονδίες.

Παράδειγμα ελέγχου μη εγγραφής οντοτήτων:

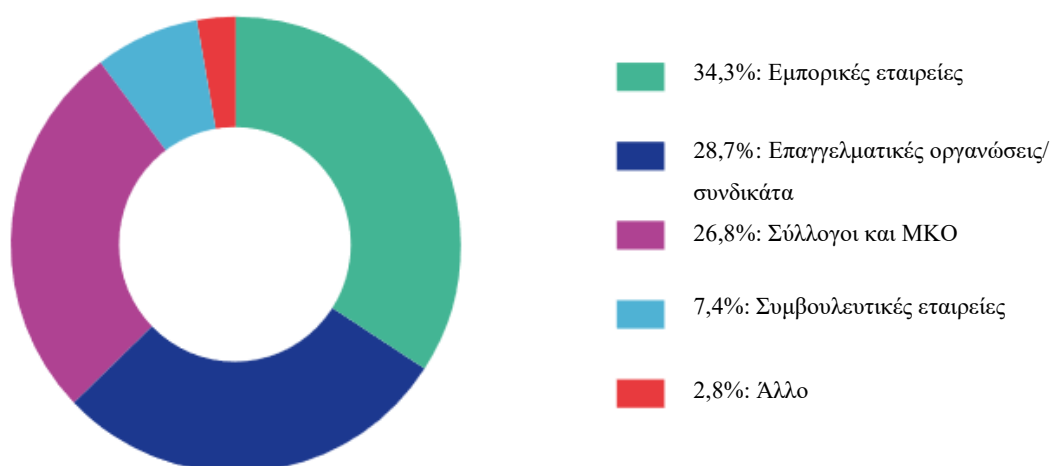
Τα ακίνητα, οι κατασκευές και τα δημόσια έργα, θεωρούνται τομείς προτεραιότητας και αντιπροσωπεύουν περίπου το 10% των εντύπων δραστηριότητας που δηλώνονται στο μητρώο. Έχουν αποτελέσει αντικείμενο αυξημένης πολιτικής και νομοθετικής δραστηριότητας, ενόψει του σχεδίου ανάκαμψης που συνδέεται με την υγειονομική κρίση και τις μεταρρυθμίσεις που έγιναν στον τομέα της ενεργειακής αναβάθμισης.

Ως αποτέλεσμα των εργασιών παρακολούθησης της, η Ανώτατη Αρχή πέτυχε την εγγραφή 13 οντοτήτων σε αυτούς τους τομείς, συμπεριλαμβανομένων πολλών επαγγελματικών οργανώσεων και εμπορικών εταιρειών.

Διάγραμμα 3.8

Οντότητες που ελέγχθηκαν για μη εγγραφή στον κατάλογο το 2021, ανά τύπο

Πηγή: HATVP, 2021

Πέραν των ως άνω, αξίζει να σημειωθεί ότι η Γαλλία έχει αναλάβει και την εποπτεία άμεσων ή έμμεσων ενεργειών επιρροής ή παρέμβασης από ξένα κράτη. Αρκετοί φορείς ξένης επιρροής μπορούν να εντοπιστούν, συμπεριλαμβανομένου του διπλωματικού δικτύου, πολιτικών ελίτ, του Τύπου, δημόσιων ή ιδιωτικών εταιρειών, πολιτιστικά προγράμματα, πανεπιστημιακή συνεργασία, κοινοβουλευτικές ομάδες φιλίας και εταιρείες συμβούλων. Ωστόσο, μόνο όσοι πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 18-2 του νόμου της 11ης Οκτωβρίου 2013, υπόκεινται σε υποχρεώσεις εγγραφής και δήλωσης.

II) Έλεγχος ετήσιων δηλώσεων

Η Ανώτατη Αρχή χρησιμοποιεί διάφορα εργαλεία για τη διενέργεια των εν λόγω ελέγχων, όπως:

- πρόσβαση σε ένα ευρύ φάσμα πηγών πληροφοριών (γενικός, εξειδικευμένος και τοπικός τύπος, κοινωνικά δίκτυα, εξειδικευμένες βάσεις δεδομένων και ισότοποι, ανοιχτές ατζέντες κ.λπ.)

- ανάλυση πολιτικών και νομοθετικών ειδήσεων

- παρακολούθηση τομέων που θεωρούνται προτεραιότητες από την Ανώτατη Αρχή

- σύνταξη θεματικών εγγράφων

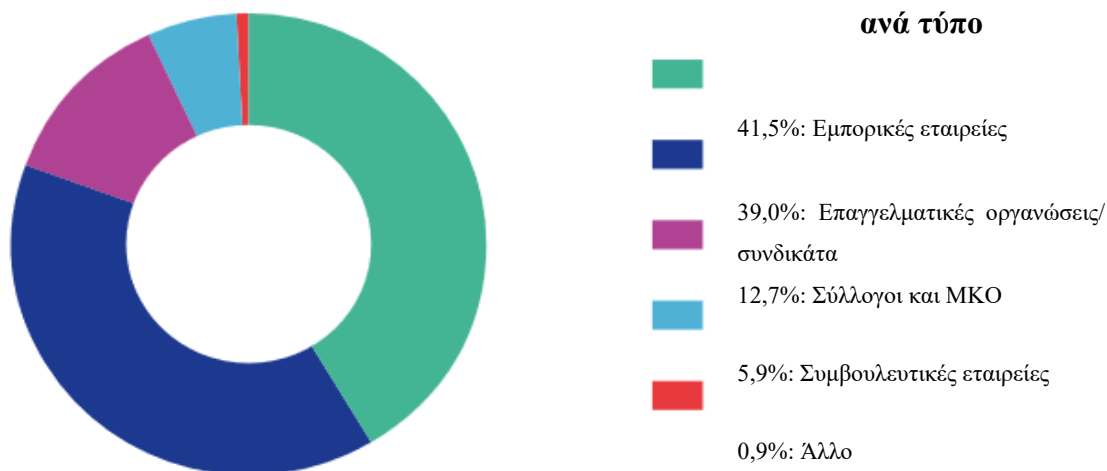
- έλεγχος που διενεργείται μετά την αποστολή ειδοποίησης περί μη συμμόρφωσης ή μετά από αίτημα διαγραφής

- εκθέσεις (δύο εκθέσεις ελήφθησαν το 2021, μία από ένωση συμφερόντων και η άλλη από ένωση)

Το 100% των υποθέσεων που ολοκληρώθηκαν, οδήγησαν σε αλλαγές στο μητρώο, ενώ 52 βρίσκονταν ακόμη σε εξέλιξη. Επιπλέον, 33 οντότητες τροποποίησαν τα δηλούμενα μετά από τον έλεγχο, κυρίως προς τα πάνω.

Διάγραμμα 3.9

Οντότητες που υπόκεινται σε έλεγχο ετήσιας δήλωσης δραστηριοτήτων το 2021,

Πηγή: HATVP, 2021

Παραδείγματα ελέγχου ετήσιων δηλώσεων:

✓ Ένα φαρμακευτικό εργαστήριο υπέβαλε αρχικά δήλωση δραστηριότητας που ήταν υπερβολικά μεγάλη και ανακριβής, σχετικά με μια δράση εκπροσώπησης συμφερόντων με επίκεντρο την πρόληψη της απώλειας της αυτονομίας. Στη συνέχεια, τη δήλωση αυτή την τροποποίησε, αντικαθιστώντας την με επτά νέα έντυπα που ήταν πιο λεπτομερή ως προς τους διάφορους επιδιωκόμενους στόχους.

✓ Αρκετές οντότητες στον γεωργικό τομέα χρειάστηκε να επικαιροποιήσουν διάφορα στοιχεία τους, όπως τη σύνθεση της διαχειριστικής τους ομάδας, τα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για την εκπροσώπηση συμφερόντων στο εσωτερικό τους και τους δηλωθέντες οργανισμούς-μέλη.

✓ Πολλές φαρμακευτικές εταιρείες χρειάστηκε μετά από ελέγχους από την Ανώτατη Αρχή, να αυξήσουν σημαντικά το εύρος των δηλωθέντων πόρων τους για πολλά από τα χρόνια που υποβάλλουν δηλώσεις.

Παρά τις διάφορες υπενθυμίσεις από τις υπηρεσίες της Ανώτατης Αρχής, έως την 31 Δεκεμβρίου 2021, 97 οντότητες δεν είχαν δηλώσει καμία από τις απαιτούμενες από τη νομοθεσία, πληροφορίες, δηλαδή ούτε τις δραστηριότητες εκπροσώπησης ούτε και τους πόρους που διατέθηκαν για τις δραστηριότητές τους. Στη συνέχεια, αυτές οι οντότητες καταχωρίζονται σε μια λίστα οντοτήτων που δεν πληρούν τις υποχρεώσεις τους. Το 26% αυτών αφορά σε επαγγελματικές οργανώσεις, το 20% σε εμπορικές

εταιρείες, το 20% σε σωματεία και ΜΚΟ, το 18% σε συνδικαλιστικές οργανώσεις και το 6% σε συμβουλευτικά/δικηγορικά γραφεία.

Επιπλέον, η Ανώτατη Αρχή έχει αποστείλει εντός του 2021, 236 ειδοποιήσεις στις οντότητες που δεν έχουν συμμορφωθεί εν όλω ή εν μέρει, για μη υποβολή δήλωσης δραστηριοτήτων και μέσων ή που αγνοούν τις ηθικές τους υποχρεώσεις. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι η Αρχή προέβη και σε μία (1) δημοσιοποίηση μίας επίσημης ειδοποίησης, η πρώτη από το 2017. Κάθε εκπρόσωπος συμφερόντων που λαμβάνει επίσημη ειδοποίηση, έχει δύο μήνες για να τακτοποιήσει τις υποχρεώσεις του και να συμμορφωθεί. Μετά από επίσημη ειδοποίηση για μη εγγραφή ή μη δήλωση, και σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, η Ανώτατη Αρχή μπορεί να παραπέμψει την υπόθεση στην εισαγγελία.

Κοινή χρήση καλών πρακτικών σχετικά με το Lobbying, σε διεθνές επίπεδο:

A) Η Ανώτατη Αρχή διοργάνωσε συνάντηση εργασίας τον Ιούνιο του 2021, με την Υπηρεσία «Office of the Commissioner of Lobbying» του Καναδά, ένα ανεξάρτητο γραφείο του Κοινοβουλίου, το οποίο είναι υπεύθυνο για την τήρηση δημόσιου μητρώου και τον έλεγχο των πληροφοριών που δηλώνουν εκπρόσωποι συμφερόντων. Από την εργασία αυτή, αναδύθηκαν διαφορές μεταξύ του γαλλικού και του καναδικού συστήματος, όπως:

- όλες οι ανακοινώσεις, είτε ξεκινούν από εκπρόσωπο συμφερόντων είτε από δημόσιο φορέα λήψης αποφάσεων, λαμβάνονται υπόψη και πρέπει να δηλώνονται στο μητρώο,
- κάθε οντότητα μπορεί να θεωρηθεί ως εκπρόσωπος συμφερόντων, συμπεριλαμβανομένων πολιτικών κομμάτων, θρησκευτικών οργανώσεων ή ξένων κυβερνήσεων,
- η συχνότητα δήλωσης για νέες επικοινωνίες είναι μηνιαία,
- είναι δυνατές συγκεντρωτικές δηλώσεις ανά όμιλο εταιρειών.

B) Το Δίκτυο Ευρωπαϊκών Μητρώων Lobbying, που δημιουργήθηκε το έτος 2018, είναι ένα φόρουμ για την ανταλλαγή και τη διάδοση καλών πρακτικών με δώδεκα μέλη. Από την άνοιξη του 2021, η Ανώτατη Αρχή ασκεί τη λειτουργία της γενικής γραμματείας για δύο χρόνια.

3.3.3 Διεθνής παρουσία

Μέσω των δημοσιεύσεών της, των παρεμβάσεων της και της οργάνωσης δικτύων, η Ανώτατη Αρχή εργάζεται καθημερινά για τη διάδοση μιας κουλτούρας ακεραιότητας. Η Ανώτατη Αρχή έχει ισχυρή παρουσία σε πολυμερή φόρουμ που εργάζονται στον τομέα της δημόσιας ακεραιότητας και της καταπολέμησης της διαφθοράς, ενώ διατηρεί επίσης, πολλαπλές διμερείς σχέσεις με τους ομολόγους της σε ξένες χώρες.

Στο σχέδιο για τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού φορέα δεοντολογίας, το οποίο συζητείται από το 2019, σημαντική ήταν κατά το 2020, η συμβολή της γαλλικής Ανώτατης Αρχής. Η δράση της αυτή συνεχίστηκε και το 2021, και χαρακτηριστική είναι η παρέμβασή της σε συζητήσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, όπου της ζητήθηκε πολλές φορές η γνώμη της.

Παράλληλα, η Ανώτατη Αρχή συναντήθηκε επίσης, με τον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή και εκπροσώπους της γραμματείας του Ευρωπαϊκού Μητρώου διεθνούς δραστηριότητας, κατά την επίσκεψή της στις Βρυξέλλες.

Σημαντικό είναι και το γεγονός, ότι το 2021, η Ανώτατη Αρχή ανέλαβε τη γραμματεία του Ευρωπαϊκού Δικτύου Μητρώων Λόμπι.

Διμερείς σχέσεις

Κατά το έτος 2021, καθώς τα μέτρα για την υγεία χαλάρωσαν, η Ανώτατη Αρχή μπόρεσε για άλλη μια φορά να υποδεχθεί ξένες αντιπροσωπείες. Συνέχισε επίσης, αλλά και ξεκίνησε σχέσεις συνεργασίας με αρχές που ασκούν ορισμένες παρόμοιες εξουσίες.

Ενδεικτικά:

- Συνεργάστηκε με την Εθνική Αντιπροσωπεία Ακεραιότητας της Μολδαβίας, οι εκπρόσωποι της οποίας έδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον για το γαλλικό μοντέλο.
- Η Ανώτατη Αρχή παρείχε υποστήριξη στην Ανώτατη Αρχή για τη χρηστή διακυβέρνηση της Ακτής του Ελεφαντοστού, όσον αφορά στον τομέα του ελέγχου των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης,
- Στην Ελλάδα, ενόψει της ψήφισης νόμου για τη ρύθμιση του lobbying, η Ανώτατη Αρχή παρουσίασε τις αποστολές και τα προνόμιά της σχετικά με τον έλεγχο της

εκπροσώπησης συμφερόντων και αυτή η συνεργασία θα συνεχιστεί στο πλαίσιο της προετοιμασίας για την έκδοση του νόμου,

- Όπως κάθε χρόνο, η Ανώτατη Αρχή συμμετείχε στο πρόγραμμα του Υπουργείου Εξωτερικών της Γαλλίας για προσκλήσεις πολλά υποσχόμενων νέων ηγετών (PIPA).

Επίσης, τον Δεκέμβριο του 2021, η Ανώτατη Αρχή συμμετείχε στην Γενική Συνέλευση του δικτύου Ευρωπαίων Εταίρων κατά της Διαφθοράς (EPAC).

Τέλος, συνέβαλε στα εξής:

- στην ομάδα εργασίας του ΟΟΣΑ «ανώτερων αξιωματούχων δημόσιας ακεραιότητας», ιδίως στο πλαίσιο της αναθεώρησης των συστάσεων του ΟΟΣΑ σχετικά με τις αρχές για τη διαφάνεια και ακεραιότητα στο lobbying

- στον καθορισμό της στρατηγικής της Γαλλίας για την καταπολέμηση της διαφθοράς (2021-2030)

- στην έκθεση συμμόρφωσης της Γαλλίας που ανέλαβε η GRECO (*Ομάδα Κρατών κατά της Διαφθοράς*), σχετικά με την αξιολόγηση για την πρόληψη της διαφθοράς και την προώθηση της ακεραιότητας στις κεντρικές κυβερνήσεις και τις υπηρεσίες. {*Από τις 18 συστάσεις της GRECO, η μία έχει εφαρμοστεί ικανοποιητικά, οι εννέα έχουν εν μέρει εφαρμοστεί, ενώ οι υπόλοιπες οκτώ θεωρείται ότι δεν έχουν εφαρμοστεί. Η GRECO αναγνωρίζει, για παράδειγμα, την πρόοδο που σημείωσε η Γαλλία στον έλεγχο των επαγγελματικών μεταβάσεων στον ιδιωτικό τομέα, ιδίως όσον αφορά τον έλεγχο πριν από τον διορισμό. Η GRECO συνιστά επίσης, να επεκταθεί το μητρώο αναλήψεων από μέλη της Κυβέρνησης να επεκταθεί και σε μέλη ιδιωτικών γραφείων υπουργών, ώστε να δημοσιοποιούνται τα μέτρα που λαμβάνουν για την αποφυγή καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων. Τέλος, η GRECO συνεχίζει να εκφράζει τη λύπη της, όπως και στις προηγούμενες εκθέσεις της, για την έλλειψη υποχρέωσης ορισμένων δημοσίων λειτουργών να δημοσιοποιούν τις συναντήσεις τους με εκπροσώπους συμφερόντων.*}

- στη διενέργεια συνεντεύξεων από την Ειδική Ομάδα Χρηματοοικονομικής Δράσης (FATF) του ΟΟΣΑ, στα πλαίσια αξιολόγησης της Γαλλίας

- στην αξιολόγηση της εφαρμογής από τη Ναμίμπια, της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά της διαφθοράς, παράλληλα με άλλους γαλλικούς οργανισμούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Η Τεχνική της Συγκριτικής Αξιολόγησης (Benchmarking)

4.1 Εισαγωγή

"Γιατί να ανακαλύψουμε εκ νέου τον τροχό αν μπορούμε να μάθουμε από κάποιον που το έχει ήδη κάνει;;;"

Απαντώντας στην ερώτηση: "Γιατί να ανακαλύψουμε εκ νέου τον τροχό αν μπορούμε να μάθουμε από κάποιον που το έχει ήδη κάνει", κατανοείται ο λόγος για τον οποίο εφαρμόζεται η πρακτική της Συγκριτικής Αξιολόγησης, που είναι γνωστή με τον όρο Benchmarking.

Η τεχνική της συγκριτικής αξιολόγησης εφαρμόζεται ιδιαίτερα στην Αμερική. Στην Ευρώπη άρχισε να εφαρμόζεται πρώτα στην Αγγλία, η οποία πλέον, έχει φτάσει σε ένα πολύ υψηλό επίπεδο, καθώς διατίθενται βάσεις δεδομένων για την on-line αξιολόγηση ενεργειών και επιδόσεων των οντοτήτων.

Στο σημείο αυτό, αξίζει να αναφερθεί ότι η μέθοδος αυτή ξεκίνησε ουσιαστικά να εφαρμόζεται στην Ιαπωνία, μέσα από τους κύκλους εργασίας (Quality Circles), ήτοι το just in time και τον στατιστικό έλεγχο (statistical Process Control). Η ολοκλήρωση της τεχνικής εμφανίστηκε την δεκαετία του 1980, από την εταιρεία Rank Xerox. Η εταιρεία τη περίοδο εκείνη, αντιμετώπιζε αυξανόμενη ανταγωνιστική πίεση, με αποτέλεσμα να επέλθει πτώση στα μερίδια αγοράς της και να προκύψουν σημαντικά χρηματοοικονομικά προβλήματα. Για τον λόγο αυτό, αποφάσισε να εφαρμόσει ένα φιλόδοξο πρόγραμμα, το οποίο περιλάμβανε τη σύγκριση δεικτών έναντι άλλων εταιρειών, συμπεριλαμβανομένου αυτόν του κατά μονάδα κόστους της ποιότητας (Ηλιάδης, 2007).

Πάντως, παρότι η τεχνική χρησιμοποιείται εδώ και πολλά χρόνια, έρευνες έχουν δείξει ότι οι περισσότερες οντότητες δεν έχουν τη γνώση να την χρησιμοποιήσουν συστηματικά (έρευνα Harrington & Harrington, 1996).

4.2 Ορισμός και ανάλυση του όρου Benchmarking

Αναμφισβήτητα, η σημερινή εποχή είναι η εποχή του ανταγωνισμού και των γρήγορων αλλαγών στην παγκόσμια οικονομία. Οι οργανισμοί και οι εταιρείες προσπαθούν πλέον, να εφαρμόσουν νέες τεχνικές, καινοτομίες, και πολιτικές, με σκοπό να είναι πιο μπροστά σε σχέση με τους ανταγωνιστές τους. Όλες οι επιχειρήσεις που θέλουν να βελτιώνονται διαρκώς, αλλά και να συνεχίσουν να είναι επιτυχημένες, θα πρέπει να ενημερώνονται και να μαθαίνουν από τους ίδιους τους εργαζόμενους μέσα στην εταιρεία, αλλά και μέσα από άλλους πιο επιτυχημένους οργανισμούς. Με άλλα λόγια, θα πρέπει να προβαίνουν στη διαρκή συλλογή πληροφοριών, με σκοπό την βελτίωση της αποτελεσματικότητας των στόχων τους (Ηλιάδης, 2007).

Με τον όρο Συγκριτική Αξιολόγηση ή Προτυποποίηση, η οποία είναι διεθνώς γνωστή με τον «benchmarking», εννοείται η συστηματική σύγκριση των στρατηγικών, λειτουργιών και πρακτικών μιας οντότητας (οργανισμός ή εταιρεία), με τις αντίστοιχες των ανταγωνιστών που θεωρούνται καλύτεροι ή των κατοχυρωμένων ως «αρίστων» στη συνείδηση της αγοράς, στο συγκεκριμένο αντικείμενο (Επιχειρώ, 2007).

Το Αμερικανικό Κέντρο Παραγωγικότητας και Ποιότητας (American Productivity and Quality Center-APQC) παρουσιάζει την Συγκριτική Αξιολόγηση ως μια πρακτική του να είναι κανείς αρκετά ταπεινός, ώστε να παραδεχτεί ότι κάποιος άλλος είναι καλύτερος σε κάτι, και αρκετά σοφός, ώστε να προσπαθήσει και να μάθει πως θα τον συναγωνιστεί και να τον ξεπεράσει. Γενικά, η πρακτική της συγκριτικής αξιολόγησης δεν αφορά απλά σε μια απόπειρα αντιγραφής των βέλτιστων πρακτικών και διαδικασιών που χρησιμοποιούν άλλες οντότητες, που εμφανίζουν υψηλές επιδόσεις, αλλά για μια συνεχή προσπάθεια εκμάθησης και ενσωμάτωσης αυτών των καλύτερων διαδικασιών (Οικονόμου, 2003).

Η σύγκριση μπορεί να αφορά την οντότητα ως σύνολο ή σε διακριτές λειτουργίες (ή τμήματα) και γίνεται σε έναν μεγάλο αριθμό, από ειδικές, μετρήσιμες παραμέτρους. Στόχος της συγκριτικής αξιολόγησης είναι να παρέχει σε κάθε οντότητα, παραδείγματα και εμπειρίες από άλλες παρόμοιες οντότητες, με απώτερο σκοπό την εφαρμογή των βέλτιστων δυνατών πολιτικών. Η συστηματική δε χρήση της, αποβλέπει στον εντοπισμό, τη μελέτη, την ανάλυση και την προσαρμογή βέλτιστων πρακτικών, καθώς και στην επίτευξη των βέλτιστων αποδόσεων και αποτελεσμάτων. Προς αυτή τη κατεύθυνση, τα ανώτατα διοικητικά στελέχη απαιτείται να προβούν σε σημαντικές

αλλαγές στις πολιτικές και τη φιλοσοφία της οντότητας, οι οποίες αν συνοδευτούν με σωστή χρήση της τεχνικής, θα αποφέρουν σημαντικά οφέλη και θα δημιουργηθούν στρατηγικά πλεονεκτήματα.

4.3 Κατηγορίες Συγκριτικής αξιολόγησης

Από την αρχή εφαρμογής της τεχνικής, θα πρέπει να είναι ξεκάθαρο για τον χρήστη το τι και που θέλει να επικεντρωθεί, αλλά και τι θέλει να πετύχει, ώστε να εφαρμόσει την κατάλληλη μεθοδολογία. Υπάρχουν διάφοροι τύποι στους οποίους διακρίνεται το benchmarking και η επιλογή του είδους που θα εφαρμοσθεί, εξαρτάται από το σε ποια σημεία θέλει να επικεντρωθεί η οντότητα. Στη συνέχεια, παρατίθενται τα βασικά είδη της τεχνικής, τα οποία είναι τα εξής:

➤ **Στρατηγική Συγκριτικής Αξιολόγησης (Strategic Benchmarking):** χρησιμοποιείται όταν οι οντότητες επιθυμούν να βελτιώσουν την συνολική τους απόδοση, εξετάζοντας την μακροχρόνια στρατηγική οντοτήτων που κατάφεραν να πετύχουν. Η τεχνική αυτή επηρεάζει κυρίως, τα μακροπρόθεσμα σχέδια μιας οντότητας και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα φαίνονται σε βάθος χρόνου.

➤ **Ανταγωνιστική (Competitive Benchmarking):** εφαρμόζεται από οντότητες που επιτρέπει στα στελέχη να εκτιμήσουν τις ανταγωνιστικές τους θέσεις, με συγκρίσεις προϊόντων και υπηρεσιών. Πολλές οντότητες χρησιμοποιούν τη τεχνική αυτή ως ένα τυπικό εργαλείο σύγκρισης της ανταγωνιστικότητας.

➤ **Διαδικασίας (Process Benchmarking):** χρησιμοποιείται όταν ο σκοπός της οντότητας είναι η βελτίωση σε συγκεκριμένες διαδικασίες, και για τον λόγο αυτό, επικεντρώνεται και εξετάζει υπηρεσίες στον πελάτη, την τιμολόγηση ή τη διαδικασία στρατηγικού σχεδιασμού.

➤ **Λειτουργική (Functional Benchmarking):** χρησιμοποιείται όταν συγκρίνονται δύο διαφορετικές οντότητες από διαφορετικούς κλάδους, με σκοπό την βελτίωση των λειτουργιών και διαδικασιών εντός της οντότητας. Απώτερος σκοπός αποτελεί η μείωση του κόστους λειτουργίας, αλλά και η διαφοροποίηση έναντι των ανταγωνιστών.

➤ **Εσωτερική (Internal Benchmarking):** στη περίπτωση αυτή, γίνεται προσπάθεια να εφαρμοσθεί η τεχνική του benchmarking εντός της οντότητας, με σκοπό την αναζήτηση καλών πρακτικών στο εσωτερικό της, αλλά και την προσπάθεια καθιέρωσής τους σε σταθερή βάση και σε ολόκληρη την οντότητα. Η μέθοδος αυτή

επιτυγχάνεται με τη σύγκριση όλων των διαδικασιών σε ποικίλες λειτουργίες σε μια οντότητα. Το πλεονέκτημα της είναι αναμφίβολά η καλή πρόσβαση σε δεδομένα και πληροφορίες, οπότε και απαιτείται λιγότερος χρόνος για την υλοποίηση της.

➤ **Εξωτερική (External Benchmarking):** στη περίπτωση αυτή, γίνεται η σύγκριση μιας οντότητας με μία άλλη, η οποία παρουσιάζει εξαιρετικά αποτελέσματα στην γενική της λειτουργία ή σε συγκεκριμένους τομείς. Στα μειονεκτήματα της μεθόδου αυτής, περιλαμβάνεται το γεγονός ότι δεν είναι εύκολη η εφαρμογή των στοιχείων που αξιολογούνται, από τη μια οντότητα στην άλλη, ενώ επίσης, η χρήση της απαιτεί πολύ χρόνο.

➤ **Παγκόσμια (International Benchmarking):** η τεχνική αυτή χρησιμοποιείται όταν οι καλύτερες οντότητες δεν βρίσκονται εντός της χώρας που δραστηριοποιείται η οντότητα ή ακόμη και όταν δεν υπάρχουν πολλές οντότητες από τις οποίες θα μπορούσαν να αντληθούν οι απαραίτητες πληροφορίες. Με τον τρόπο αυτόν, η οντότητα είναι δυνατόν να υιοθετήσει νέες τεχνικές, τεχνογνωσίες και μεθοδολογίες, οπότε στη περίπτωση αυτή, κάτι τέτοιο δεν θα έχει αντίκτυπο μόνο στην οντότητα που την εφαρμόζει, αλλά και στο κράτος στο οποίο εδρεύει.

4.4 Η σημασία εφαρμογής της τεχνικής benchmarking

Η σημασία της τεχνικής του benchmarking έγκειται στο γεγονός ότι καθοδηγεί την οντότητα¹⁶:

- να κατανοήσει καλύτερα τη παρούσα θέση της,
- να εντοπίσει και να ποσοτικοποιήσει τις διαφορές απόδοσής της, σε σχέση με τις ανταγωνίστριες οντότητες,
- να εντοπίσει τις αιτίες ύπαρξης των εν λόγω διαφορών,
- να αναγνωρίσει και να εφαρμόσει τα βήματα και τις διορθωτικές ενέργειες που απαιτούνται, έτσι ώστε να καλύψει την υστέρηση,
- να μελετήσει τις Δυνατές (Strengths) θέσεις, τις Αδύναμες (Weaknesses) θέσεις, τις Ευκαιρίες (Opportunities) και τις Απειλές (Threats) του περιβάλλοντος που δραστηριοποιείται (S.W.O.T. Analysis),
- να αναπτύξει ειδικούς, μετρήσιμους, επιτεύξιμους και ρεαλιστικούς, στόχους (S.M.A.R.T. goals) και
- –γιατί όχι– να «προλάβει» την εξέλιξη των ανταγωνιστών της.

4.5 Πλεονεκτήματα για τους δημόσιους οργανισμούς

Αναμφισβήτητα, οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα παγκοσμίως, αντιμετωπίζουν όλο και αυξανόμενη πίεση προκειμένου για τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών τους. Ταυτόχρονα, προσδοκείται ότι θα εστιάσουν περισσότερο στους δέκτες των παρεχόμενων υπηρεσιών τους, ήτοι τους πολίτες, αλλά και να λειτουργούν με μεγαλύτερη υπευθυνότητα, επιδιώκοντας την ικανοποίηση των αιτημάτων και αναγκών των πολιτών.

Επιπλέον, οι δημόσιοι οργανισμοί έρχονται αντιμέτωποι με ορισμένες σημαντικές προκλήσεις ως προς τη μέτρηση της απόδοσής τους (Μετίσογλου, 2021). Η συγκριτική αξιολόγηση σε σχέση με τους καλύτερους οργανισμούς του δημόσιου τομέα, θα μπορούσε να βοηθήσει να αντιμετωπισθούν με πιο αποτελεσματικό τρόπο οι προκλήσεις αυτές.

Σημαντικά πλεονεκτήματα εφαρμογής για τον δημόσιο τομέα, μια τέτοιας τεχνικής, αποτελούν (Κουρτεσοπούλου, 2023):

- ✓ η επιτάχυνση των διαδικασιών της αναδιάρθρωσης/ανασχεδιασμού
- ✓ η αναζήτηση τρόπων δράσεως εκτός των στενών ορίων του οργανισμού, καθώς και
- ✓ η βελτίωση της ποιότητας του εργασιακού περιβάλλοντος, με αποτέλεσμα και την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και τελικά, τη βελτίωση της αποδοτικότητας μιας Δημόσιας Υπηρεσίας ή του Οργανισμού

Σημαντικοί παράγοντες για την επιτυχή εφαρμογή της τεχνικής του benchmarking, αποτελούν η δέσμευση της διοίκησης, η διάθεση των απαραίτητων οικονομικών πόρων, καθώς και η εμπέδωση της αξίας της στα διοικητικά στελέχη, που θα είναι υπεύθυνα για την εφαρμογή της.

4.6 Προϋποθέσεις εφαρμογής της τεχνικής benchmarking

Τα διοικητικά στελέχη που ενδιαφέρονται για την εφαρμογή της τεχνικής του benchmarking, πρέπει αρχικά, να προσέξουν ότι πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις, όπως επί παραδείγματι:

- ✓ Βούληση και δέσμευση από την ανώτερη διοίκηση,
- ✓ Σύνδεσμος οράματος και στρατηγικού στόχου, κάτι το οποίο απαιτεί ισχυρή προσήλωση, αλλιώς εγκυμονεί ο κίνδυνος της απομάκρυνσης σε διαφορετικές κατευθύνσεις, η δημιουργία σύγχυσης, καθώς και η άσκοπη σπατάλη πόρων,
- ✓ Ο στόχος να είναι η κορυφή, όχι απλά η βελτίωση και προς τούτο σκόπιμη κρίνεται η βασική επιδίωξη της οντότητας να φτάσει στη κορυφή μέσω μιας ριζικής αλλαγής,
- ✓ σε νέες ιδέες, κάτι που δεν διαπιστώνεται εύκολα, καθ' ότι πολλές οντότητες δεν είναι πρόθυμες να προσεγγίσουν ιδέες και πρακτικές που δεν είναι δικές τους,
- ✓ Αυξημένος βαθμός ομοιότητας των υπό σύγκριση οργανισμών,
- ✓ Εξέταση όλων των παραγόντων που θα καθορίσουν το τελικό αποτέλεσμα,
- ✓ Εντοπισμός των σημαντικότερων παραγόντων της δραστηριότητας της οντότητας,
- ✓ Επικέντρωση στην διαδικασία των αλλαγών στην οντότητα, δεδομένου ότι δεν αρκεί μόνο ο εντοπισμός τους, αλλά και η εφαρμογή τους στην πράξη,
- ✓ Συλλογή και παροχή πραγματικών δεδομένων,
- ✓ Τεχνογνωσία ως προς την ανάλυση δεδομένων και διαδικασιών,
- ✓ Προσωπικό με δεξιότητες έρευνας, επικοινωνίας και ομαδικότητας,
- ✓ Αποτελεσματική και συνεχή επικοινωνία με τους εργαζόμενους και τρίτους.

4.7 Εφαρμογή benchmarking

Για την εφαρμογή της τεχνικής του benchmarking απαιτείται μεθοδολογία. Ένα γενικό πλαίσιο αυτής, το οποίο μπορεί να προσαρμόσει η κάθε οντότητα με βάση τις ανάγκες της, απεικονίζεται στην παρακάτω εικόνα (Actum, 2023):

Εικόνα 4.1

Βήματα εφαρμογής του benchmarking

Πηγή: <https://www.actum.gr/el/gnosiaki-vasi/whitepapers /benchmarking>

Ο **Σχεδιασμός** ουσιαστικά περιλαμβάνει την αναγνώριση τμημάτων/περιοχών που χρήζουν βελτίωσης και προς τούτο απαιτούνται τεχνικές έρευνας, όπως συζητήσεις με άμεσους εμπλεκόμενους, αλλά και ποιοτικές έρευνες για αποσαφήνιση αντιλήψεων γύρω από το αντικείμενο, χρηματοοικονομικές αναλύσεις ή χρήση δεικτών ποσοτικοποίησης αποτελεσμάτων.

Το επόμενο βήμα είναι ο εντοπισμός των οργανισμών που “ηγούνται” και στο σημείο αυτό απαιτούνται συμβουλές από αναλυτές, καθώς και αξιόπιστες πληροφορίες από στατιστικές υπηρεσίες, διεθνείς οργανισμούς και κάθε άλλη πρόσφορη, αξιολογητική πηγή.

Στη συνέχεια, προσδιορίζονται οι δείκτες αξιολόγησης, καθώς και η μέθοδος συλλογής των απαιτούμενων δεδομένων.

Το στάδιο της **Έρευνας** περιλαμβάνει τη καταγραφή των πρακτικών και στρατηγικών των οργανισμών, το οποίο πρακτικά είναι ιδιαίτερα δύσκολο, αφού δεν είναι εύκολη η πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες που ακολουθούνται από άλλους οργανισμούς.

Το στάδιο της **Συλλογής** αναφέρεται ουσιαστικά στη καταγραφή των δεδομένων σχετικά με τις πρακτικές που ακολουθούνται, τη λειτουργία των οργανισμών, την αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους, και γενικά, όλων των δεδομένων που απαιτούνται για ανάλυση.

Benchmarking

Στη συνέχεια, πραγματοποιείται **Ανάλυση** των δεδομένων, από την οποία αναδύονται τα «κενά» στην απόδοση των Υπηρεσιών/Οργανισμών και οι αιτίες αυτών.

Τέλος, ακολουθεί το στάδιο της **Εφαρμογής και Βελτίωσης**, κατά το οποίο προσδιορίζεται η πραγματική απόδοση του οργανισμού και καθορίζονται οι βραχυπρόθεσμοι και μακροπρόθεσμοι στόχοι του για τη βελτίωσή του, καθώς και οι στρατηγικές επιδιώξεις του. Στη συνέχεια, εφαρμόζονται οι νέες, καινοτόμες τεχνικές, όπως αυτές προσδιορίστηκαν από τα προηγούμενα βήματα αναγνώρισης και καταγραφής τους, προκειμένου για την μετάβαση του οργανισμού στη φάση της «ωριμότητας».

Με διαφορετικά λόγια, η επιτυχής εφαρμογή του benchmarking ολοκληρώνεται στα ακόλουθα πέντε βήματα:

- Σχεδιασμός
- Ανάλυση
- Ολοκλήρωση
- Δράση
- Ωριμότητα

Αναμφίβολα, κρίνεται ιδιαίτερα σημαντικό να διατηρείται η συνέχεια και η αλληλουχία στις κινήσεις που κάνουν τα διοικητικά στελέχη, προκειμένου να εφαρμοσθεί επιτυχώς το benchmarking. Εάν για παράδειγμα, δεν πραγματοποιήσουν μία αξιόπιστη έρευνα, ώστε να βρεθούν οι κατάλληλες οντότητες που θα αποτελέσουν τη βάση σύγκρισης με τη δική τους, και αντί αυτού, προβούν σε βεβιασμένες επιλογές και παραδοχές, τότε τα αποτελέσματα που θα προκύπτουν, δεν θα αξιόπιστα και χρήσιμα.

Από τα παραπάνω, συνάγεται το συμπέρασμα ότι τα κλειδιά για την επιτυχημένη εφαρμογή της διαδικασίας του benchmarking, είναι η υιοθέτηση μίας καθορισμένης και ορθής πορείας, η συνεχής βελτίωση, καθώς και η κάλυψη των απαραίτητων αναγκών, έτσι ώστε τελικά, να επέλθει η μείωση του κόστους λειτουργίας του οργανισμού και η αύξηση της απόδοσής του.

Τέλος, ένα αρκετά βοηθητικό σχήμα για την κατανόηση των βημάτων που πρέπει να ακολουθηθούν κατά την εφαρμογή της τεχνικής, είναι αυτό που ακολουθεί, και το οποίο, μέσω των ερωτήσεων που θέτει, αποτυπώνεται η διαδρομή που πρέπει να ακολουθηθεί από την διοίκηση. Με άλλα λόγια, από το που βρίσκεται ο οργανισμός μέχρι το που είναι επιθυμητό να φθάσει, ακολουθώντας μία κυκλική διαδικασία συνεχούς βελτίωσης.

Σχήμα 4.1

Διαδρομή που ακολουθείται κατά την εφαρμογή του benchmarking

Πηγή: <https://www.actum.gr/el/gnosiaki-vasi/whitepapers/benchmarking>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Συγκριτική Αξιολόγηση (Benchmarking) της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (ΕΑΔ) σε σχέση με την Γαλλική Ανώτατη Αρχή για τη διαφάνεια στη δημόσια ζωή (HATVP)»

Γενικότερα, στόχος του δημόσιου τομέα αποτελεί η ενίσχυση των παρεχόμενων υπηρεσιών του απέναντι στους πολίτες, υιοθετώντας ένα βιώσιμο χαρακτήρα (Williams, 2005). Προς τούτο, σκόπιμο είναι να προωθείται η εφαρμογή της συγκριτικής αξιολόγησης με άλλες δημόσιες υπηρεσίες/οργανισμοί (Fahlevi, 2015). Βασική προϋπόθεση για την επιτυχή εφαρμογή της συγκριτικής αξιολόγησης, αποτελεί η συνεχής προσπάθεια για βελτίωση (Magd & Curry, 2003).

Η τεχνική της συγκριτικής αξιολόγησης ένα από τα πιο σημαντικά και αποτελεσματικά εργαλεία τόσο των ιδιωτικών όσο και των δημόσιων φορέων. Σκοπός των οντοτήτων που χρησιμοποιούν την μέθοδο αυτή, είναι να εντοπισθούν τα κενά απόδοσης στη λειτουργία τους και να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα των στόχων τους. Ειδικότερα, κατά την εφαρμογή της μεθόδου, δύνανται να προσδιορίσουν και στη συνέχεια, να υιοθετήσουν, τις αποδοτικότερες διαδικασίες που εντόπισαν να πραγματοποιούνται από άλλους. Για την επιτυχή δε, εφαρμογή της μεθόδου, κρίνεται απαραίτητο μεταξύ άλλων, να υιοθετούνται μέθοδοι αξιολόγησης που να στηρίζονται σε μετρήσιμους και συγκρίσιμους δείκτες.

Σε αυτή την ενότητα, επιδιώκεται να εξετασθεί κατά προσέγγιση, η συμβολή της τεχνικής της συγκριτικής αξιολόγησης της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (ΕΑΔ) σε σχέση με την Γαλλική Ανώτατη Αρχή για τη διαφάνεια στη δημόσια ζωή (HATVP), λαμβάνοντας υπ' όψιν τα δεδομένα που αναφέρθηκαν αναλυτικά στις ενότητες «3.2» και «3.3» της παρούσης.

5.1 Ως προς την Οργάνωση & το Ανθρώπινο Δυναμικό

5.1.1 Εθνική Αρχή Διαφάνειας (ΕΑΔ)

❖ Οργανόγραμμα της Αρχής:

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 96 του ν.4622/2019, έχουν συσταθεί οι παρακάτω κατηγορίες θέσεων του προσωπικού της Αρχής:

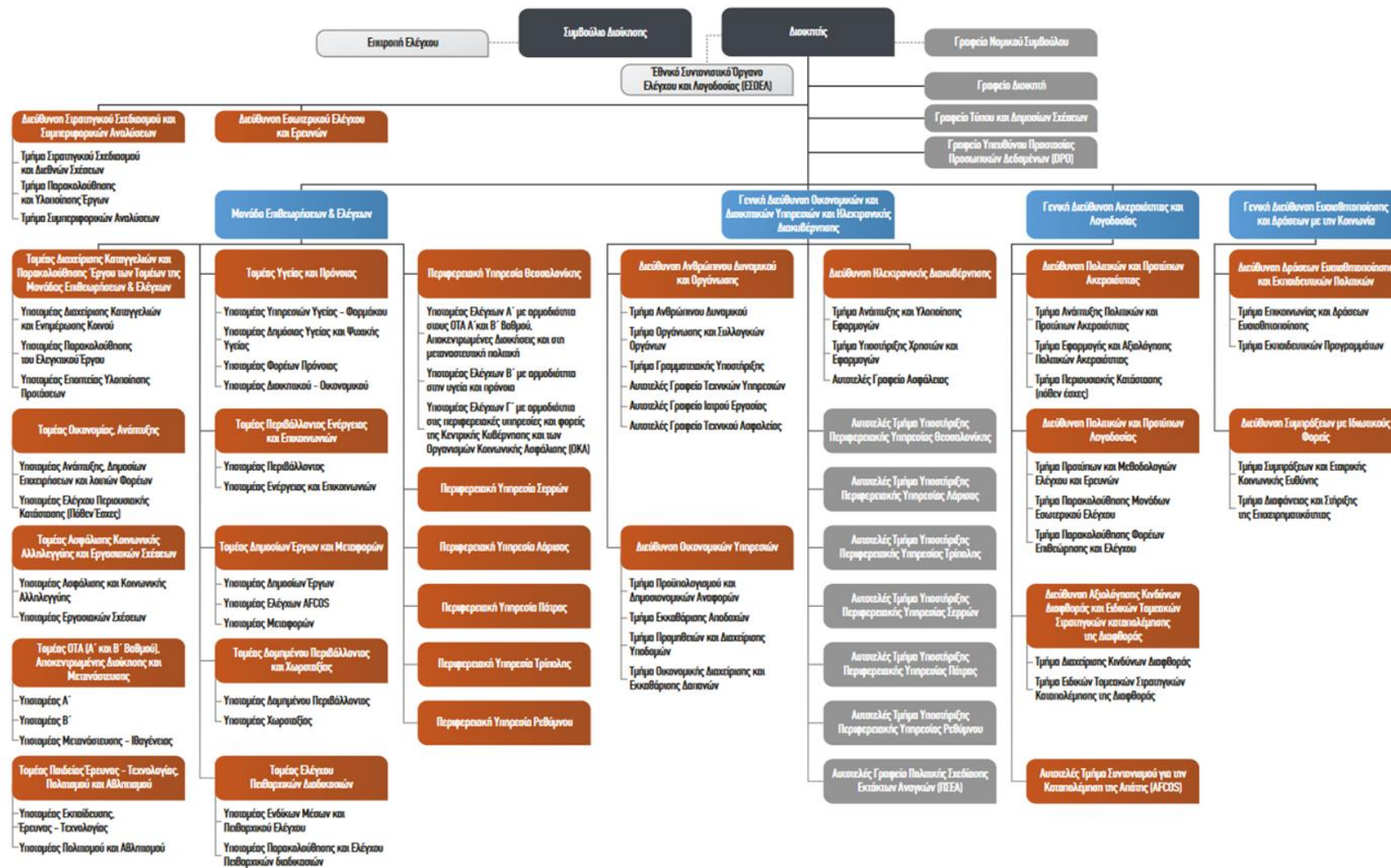
I) Οι οργανικές θέσεις της Αρχής ανέρχονται συνολικά σε πεντακόσιες τρεις (503), εκ των οποίων οι τριακόσιες είκοσι (320) καταλαμβάνονται κατ' ελάχιστον, από Επιθεωρητές-Ελεγκτές, και καλύπτονται αποκλειστικά με αποσπάσεις προσωπικού.

II) Οι οργανικές θέσεις του λοιπού προσωπικού στελεχώνονται από μόνιμους δημοσίους υπαλλήλους και υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου. Η δε πλήρωσή τους, συντελείται με διορισμό μέσω Α.Σ.Ε.Π., ενώ επίσης, υπάρχει η δυνατότητα να γίνεται με μετάταξη ή απόσπαση προσωπικού που υπηρετεί στον δημόσιο τομέα.

Την 31/12/2021 παρουσιάζονται καλυμμένες οι τριακόσιες εβδομήντα τρεις (373) οργανικές θέσεις από το σύνολο των προβλεπόμενων πεντακοσίων τριών (503), οπότε και το ποσοστό κάλυψης ανέρχεται στο 74% επί του συνόλου.

Επιπλέον, έχουν συσταθεί στην ΕΑΔ πέντε επιπλέον ειδικές θέσεις με τριετή θητεία και ειδικότερα, μία (1) θέση για τον Επικεφαλής της Μονάδας Επιθεωρήσεων και Ελέγχων (Μ.Ε.Ε.), δύο (2) θέσεις προϊσταμένων για τη Γενική Διεύθυνση Ακεραιότητας και Λογοδοσίας (Γ.Δ.Α.ΛΟ.) και τη Γενική Διεύθυνση Ευαισθητοποίησης και Δράσεων με την Κοινωνία και δύο (2) θέσεις προϊσταμένων Διευθύνσεων για τη Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού και Συμπεριφορικών Αναλύσεων (Δ.Σ.Σ.Σ.Α.) και για τη Διεύθυνση Δράσεων Ευαισθητοποίησης και Εκπαιδευτικών Πολιτικών. Από τις ως άνω θέσεις, είχαν καλυφθεί την 31/12/2021, οι τρεις (3).

Το Οργανόγραμμα της ΕΑΔ, όπως δημοσιεύθηκε την 28 Ιουλίου 2020, παρατίθεται στον πίνακα που ακολουθεί:

(πηγή: <https://aead.gr/nta/organogramma>)

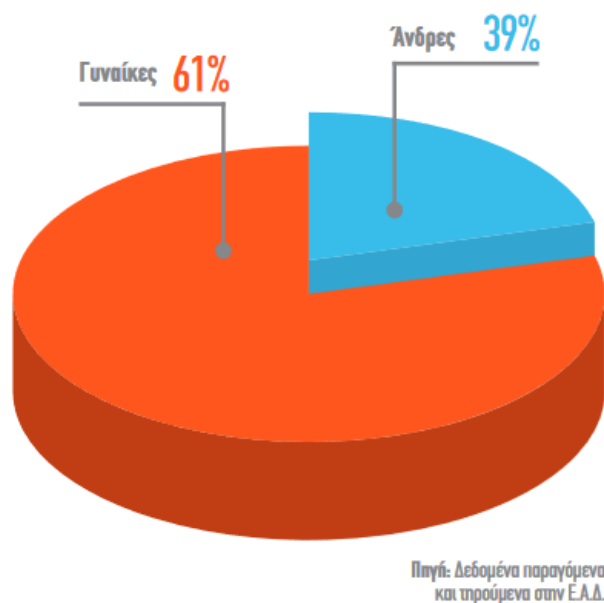
❖ **Κατανομή υπηρετούντων ανά περιοχή:**

Από το σύνολο του απασχολούμενου προσωπικού της ΕΑΔ, και με βάση το κριτήριο της γεωγραφικής κατανομής, το 79% υπηρετεί στην Κεντρική Υπηρεσία στην Αθήνα, ενώ το υπόλοιπο 21% υπηρετεί στις Περιφερειακές Υπηρεσίες, ήτοι σε Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Σέρρες, Λάρισα, Τρίπολη και Ρέθυμνο.

❖ **Κατανομή υπηρετούντων ανά φύλο:**

Ως προς την κατανομή των υπηρετούντων ανά φύλο, η πλειοψηφία τους είναι γυναίκες, όπως διαπιστώνεται στο διάγραμμα που ακολουθεί.

Διάγραμμα 5.1
Κατανομή των υπηρετούντων ανά φύλο

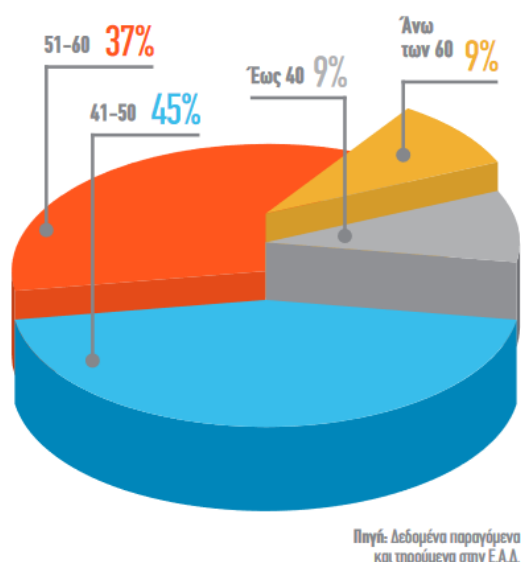
Πηγή: Ε.Α.Δ., 2021

❖ **Κατανομή υπηρετούντων ανά ηλικιακή ομάδα:**

Για το έτος 2021, διαπιστώνεται ότι η πλειοψηφία των υπηρετούντων στην Αρχή, ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 41-50 ετών και ειδικότερα, από το σύνολο των τριακοσίων εβδομήντα έξι (376), εντάσσονται στην εν λόγω ηλικιακή ομάδα, εκατόν εξήντα εννέα (169) άτομα, και σε ποσοστό αναλογεί σε 45%. Ακολουθεί η ηλικιακή

ομάδα 51-60 ετών, στην οποία εντάσσεται το 37% του απασχολούμενου προσωπικού και τέλος, το 9% αυτού, ανήκει σε ηλικίες έως 40 ετών, καθώς και άνω των 60 ετών.

Διάγραμμα 5.2
Κατανομή των υπηρετούντων ανά ηλικιακή ομάδα

Πηγή: Ε.Α.Δ., 2021

❖ Ορισμός προϊσταμένων οργανικών μονάδων της Αρχής:

Κατά το έτος 2021, εκδόθηκαν συνολικά είκοσι εννέα (29) αποφάσεις περί τοποθέτησης προϊσταμένων σε θέσεις ευθύνης, οπότε την 31/12/2021, εμφανίζεται να έχουν καλυφθεί εξήντα εννέα (69) θέσεις ευθύνης επί του συνόλου των ογδόντα οκτώ (88) και με ποσοστό κάλυψης 78%.

❖ Προκηρύξεις για στελέχωση της Αρχής:

Εντός του έτους 2021, δημοσιεύθηκαν συνολικά πέντε (5) προκηρύξεις για στελέχωση των υπηρεσιών της Ε.Α.Δ., εκ των οποίων σημαντική είναι αυτή που αφορά στη στελέχωση της Μονάδας Επιθεωρήσεων και Ελέγχων. Πιο συγκεκριμένα, η εν λόγω προκήρυξη, αφορούσε στη κάλυψη με απόσπαση, πενήντα πέντε (55) θέσεων Επιθεωρητών-Ελεγκτών της Μονάδας Επιθεωρήσεων και Ελέγχων. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός, ότι για πρώτη φορά προβλέφθηκε διαδικασία αξιολόγησης των υποψηφίων, η οποία υλοποιήθηκε σε τρία (3) στάδια, ήτοι (α) Έλεγχος προσόντων, (β)

Πρακτική δοκιμασία και (γ) Δομημένη συνέντευξη. Οι εν λόγω αποσπάσεις, ολοκληρώθηκαν εντός του έτους 2022.

5.1.2 Γαλλική Ανώτατη Αρχή για τη διαφάνεια στη δημόσια ζωή (HATVP)

Από τα δημοσιευμένα στοιχεία για το έτος αναφοράς, το οργανόγραμμα της Αρχής είναι το εξής:

❖ Οργανόγραμμα της Αρχής:

Από την ως άνω απεικόνιση, όπως αυτή παρουσιάζεται στην Έκθεση Απολογισμού της Αρχής έτους 2021, προκύπτουν τα εξής:

Πρόεδρος

Didier Migaud

Κολλέγιο / Συμβούλιο Ανώτατης Αρχής

Γενική Γραμματεία

Γενικός Γραμματέας: Lisa Gamgani

Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας: Sébastien Ellie, Michel Smaniotto

.....
Βοηθά τον Πρόεδρο της Ανώτατης Αρχής και χειρίζεται τη διοικητική και οικονομική διαχείριση του οργανισμού, συντονίζει τις υπηρεσίες και προετοιμάζει τις εργασίες του κολλεγίου (συμβουλίου) της Ανώτατης Αρχής.

Τμήμα κοινού, ενημέρωσης & επικοινωνίας

Προϊστάμενος: Τεντ Μαρξ

Εφαρμόζει τις διαδικασίες λήψης, καταγραφής, ανωνυμοποίησης και δημοσίευσης των δηλώσεων. Ενημερώνει, συνδράμει και κυνηγάει τους δηλώντες. Προωθεί το έργο της Ανώτατης Αρχής στους πολίτες, τους θεσμούς και τα μέσα ενημέρωσης.

Τμήμα ελέγχου εκπροσώπων συμφερόντων

Προϊστάμενος: Eliezer Garcia-Rosado

Παρακολουθεί τη συμμόρφωση των εκπροσώπων συμφερόντων ως προς τις δηλώσεις και τις ηθικές τους υποχρεώσεις. Διασφαλίζει ότι έχουν καταχωρηθεί στο μητρώο και ότι οι πληροφορίες που δηλώνονται είναι ακριβείς και πλήρεις.

Τμήμα ελέγχου δημοσίων υπαλλήλων

Προϊστάμενος: Frédéric Lelaquet

Ελέγχει τις δηλώσεις περιουσιακών στοιχείων και συμφερόντων.

Ελέγχει την πληρότητα, την ακρίβεια και την ειλικρίνεια των δηλώσεων και εφαρμόζει τις κατάλληλες πρακτικές έρευνας.

Τμήμα νομικής & δεοντολογίας

Προϊστάμενος: Baptiste Henry

Παρέχει τη νομική εμπειρογνωμοσύνη που απαιτείται για την εκτέλεση όλων των καθηκόντων της Αρχής.

Ελέγχει τις κινήσεις περιστρεφόμενων θυρών μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα. Είναι επίσης υπεύθυνο για τις συνεργασίες και τις διεθνείς σχέσεις της Ανώτατης Αρχής, καθώς και για την προετοιμασία εκθέσεων και μελετών.

Τμήμα πληροφοριακών Συστημάτων

Προϊστάμενος: Frédéric Le Compagnon

Αναπτύσσει και λειτουργεί το πληροφοριακό σύστημα της Ανώτατης Αρχής και διαχειρίζεται την πολιτική ασφαλείας πληροφορικής του ιδρύματος.

Διοικητικό και οικονομικό Τμήμα

Προϊστάμενος: Emmanuel Hoblingre

Καθορίζει και εφαρμόζει την πολιτική διαχείρισης ανθρώπινων πόρων.

Σχεδιάζει και εφαρμόζει δημοσιονομική, λογιστική και περιουσιακή πολιτική.

❖ Κατανομή επιθεωρητών ανά ηλικιακή ομάδα:

Οι επιθεωρητές που υπηρετούν στην Αρχή είναι μόνιμοι υπάλληλοι και την 31 Δεκεμβρίου 2021 ανέρχονται σε εξήντα πέντε (65). Εντός του έτους αυτού, προσλήφθηκαν δύο (2) άτομα. Από το σύνολο τους, το 57% αυτών είναι γυναίκες και το 43% άνδρες. Ο δε μέσος όρος ηλικίας των επιθεωρητών της Ανώτατης Αρχής, είναι 38,6 ετών, έναντι 43,6 ετών που είναι ο μέσος όρος στο ευρύτερο δημόσιο.

❖ Κατανομή επιθεωρητών ανά εργασιακό καθεστώς:

- 55,1% : Δημόσιοι υπάλληλοι
- 44,9%: Συμβασιούχοι

5.1.3 Σύγκριση των δύο Αρχών με κριτήριο την οργάνωση και το ανθρώπινο δυναμικό

Συνοψίζοντας, από τα παραπάνω εκτεθέντα, διαπιστώνονται για το έτος 2021, τα εξής συγκριτικά στοιχεία:

Πίνακας 5.1
Σύγκριση των δύο Αρχών

	Εθνική Αρχή Διαφάνειας (ΕΑΔ)	Γαλλική Ανώτατη Αρχή για τη διαφάνεια στη δημόσια ζωή (HATVP)
Οργανικές θέσεις	373	
Επιθεωρητές - Ελεγκτές	320 (βάσει νόμου)	65
Κατανομή υπηρετούντων ανά φύλο	Γυναίκες 61% / Άνδρες 39%	Γυναίκες 57% / Άνδρες 43%
Μέσος όρος ηλικίας	41-50 ετών σε ποσοστό 45% και 51-60 ετών σε ποσοστό 37%	38,6 ετών
Κατανομή υπηρετούντων Επιθεωρητών ανά εργασιακό καθεστώς	Οι 320 θέσεις Επιθεωρητών - Ελεγκτών καταλαμβάνονται στο σύνολό τους, αποκλειστικά, με αποσπάσεις προσωπικού	Δημόσιοι υπάλληλοι σε ποσοστό 55,10 % και Συμβασιούχοι σε ποσοστό 44,90 %

Πηγή: Ίδια επεξεργασία

5.2 Ως προς την Οικονομική Διαχείριση

5.2.1 Εθνική Αρχή Διαφάνειας (ΕΑΔ)

Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Αρχής λειτούργησε για πρώτη φορά το έτος 2021, με πλήρη αυτοτέλεια. Κατά το προηγούμενο έτος, η οικονομική διαχείριση είχε διενεργηθεί με ευθύνη της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εσωτερικών (ΥΠ.ΕΣ.). Κατά το έτος αναφοράς, εκδόθηκαν συνολικά από τη Διεύθυνση αυτή, χίλια ενενήντα πέντε (1.095) χρηματικά εντάλματα.

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζονται απολογιστικά στοιχεία, σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού 2021, ανά μείζονα κατηγορία (Μ.Κ.):

Πίνακας 5.2

Απολογιστικά στοιχεία, σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού 2021

ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΝΑ Μ.Κ. (ποσά σε ευρώ)			
Κατηγορία Δαπάνης ανά Μ.Κ.	Προϋπολογισθέντα	Αναμορφώσεις	Τελική Διαμόρφωση
Μ.Κ. 21 - Παραχές σε εργαζόμενους	3.306.000,00 €	2.014.200,00 €	5.320.200,00 €
Μ.Κ. 24 - Αγορές αγαθών & υπηρεσιών	3.007.000,00 €	-88.638,00 €	2.918.362,00 €
Μ.Κ. 31 - Πάγια περιουσιακά στοιχεία	504.000,00 €	0,00 €	504.000,00 €
ΣΥΝΟΛΟ	6.817.000,00 €	1.925.562,00 €	8.742.562,00 €
Επίσιο διαθέσιμο	6.565.300,00 €	1.885.192,80 €	8.450.492,80 €

Πηγή: Δεδομένα παραγόμενα και τηρούμενα στην Ε.Α.Δ.

Πηγή: Ε.Α.Δ., 2021

Όπως προκύπτει από τον ως άνω πίνακα, οι τελικές διαμορφωμένες διαθέσιμες πιστώσεις ξεπέρασαν κατά 1.885.192,80 ευρώ το προϋπολογισθέν ποσό, το οποίο είχε διαμορφωθεί σύμφωνα με τα ανώτατα όρια δαπανών που προσδιορίστηκαν από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (Γ.Λ.Κ.).

Ο αρχικός προϋπολογισμός ανερχόταν στο ύψος των 6.817.000,00 ευρώ, με διαθέσιμο ποσό, ανάλογα με το ποσοστό διάθεσης ανά Μ.Κ., ίσο με 6.565.300,00 ευρώ. Για τον λόγο ότι δεν υπήρχε ιστορικότητα, απαιτήθηκε κατά τη διάρκεια του έτους να πραγματοποιηθούν αναμορφώσεις, βάσει των ανακυπτουσών αναγκών.

Ύστερα από τις αναμορφώσεις που διενεργήθηκαν, ο προϋπολογισμός ανήλθε σε 8.742.562,00 ευρώ, με αντίστοιχο ετήσιο διαθέσιμο ποσό ύψους 8.450.492,80 ευρώ.

Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνονται τα απολογιστικά στοιχεία, ως προς την εκτέλεση του προϋπολογισμού 2021, ανά μείζονα κατηγορία.

Πίνακας 5.3

Τακτικός Προϋπολογισμός ανά μείζονα κατηγορία

Κατηγορία Δαπάνης	Προϋπολογισμός (Τελική Διαμόρφωση)	Πληρωτέες Υποχρεώσεις	Εξοφλήσεις
Μ.Κ. 21 - Παροχές σε εργαζόμενους	5.320.200,00	4.935.140,95	4.935.140,95
Μ.Κ. 24 - Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	2.918.362,00	1.594.379,07	1.333.154,42
Μ.Κ. 31 - Πάγια περιουσιακά στοιχεία	504.000,00	372.659,94	351.391,46
ΣΥΝΟΛΟ	8.742.562,00	6.902.179,96	6.619.686,83

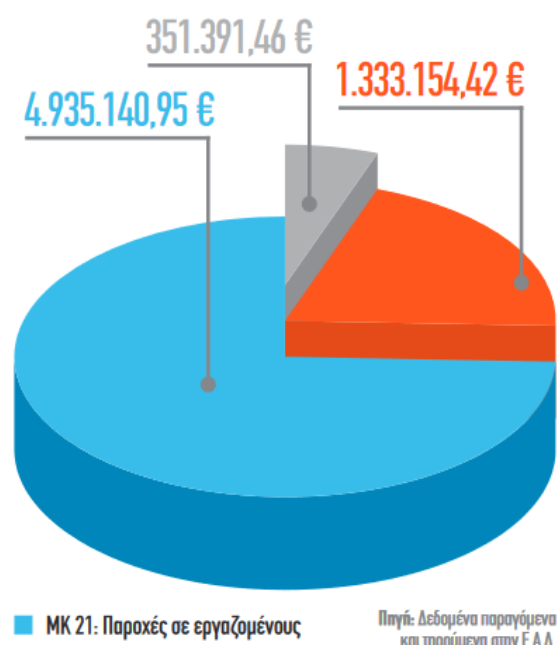
Πηγή: Δεδομένα παραγόμενα και τηρούμενα στην Ε.Α.Δ.

Πηγή: Ε.Α.Δ., 2021

Τέλος, στο παρακάτω διάγραμμα απεικονίζονται οι συνολικές πληρωμές δαπανών οικονομικού έτους 2021, οι οποίες ανήλθαν στο συνολικό ποσό των 6.619.686,83 ευρώ και αναλυτικότερα, οι εξοφλήσεις που αφορούν σε παροχές σε εργαζομένους ανήλθαν σε 4.935.140,95 €, αυτές που αφορούν σε αγορές αγαθών και υπηρεσιών ανήλθαν σε 1.333.154,42 € και αυτές που αφορούν σε πάγια περιουσιακά στοιχεία ανήλθαν σε 351.391,46 €.

Διάγραμμα 5.1

Συνολικές πληρωμές δαπανών οικονομικού έτους 2021

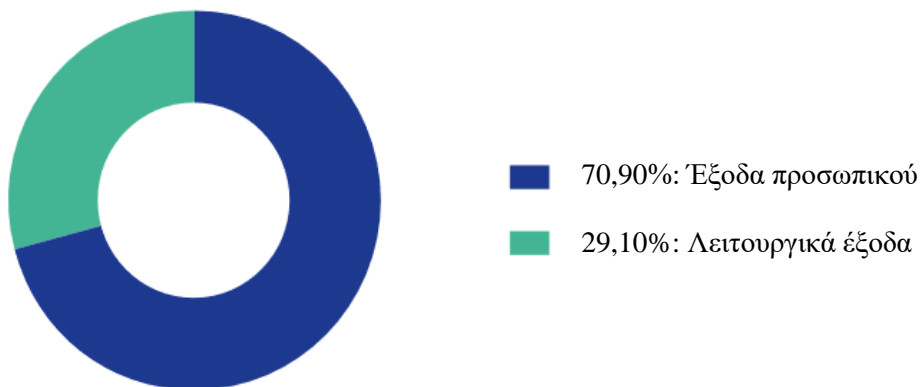
Πηγή: Ε.Α.Δ., 2021

5.2.2 Γαλλική Ανώτατη Αρχή για τη διαφάνεια στη δημόσια ζωή (HATVP)

Ο προϋπολογισμός για το έτος 2021, ανήλθε στο ύψος των 7,9 εκατ. €, ποσό αυξημένο κατά 10,3% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Στα διαγράμματα που ακολουθούν, παρατίθενται τα απολογιστικά στοιχεία της Αρχής, ως εξής:

Διάγραμμα 5.2

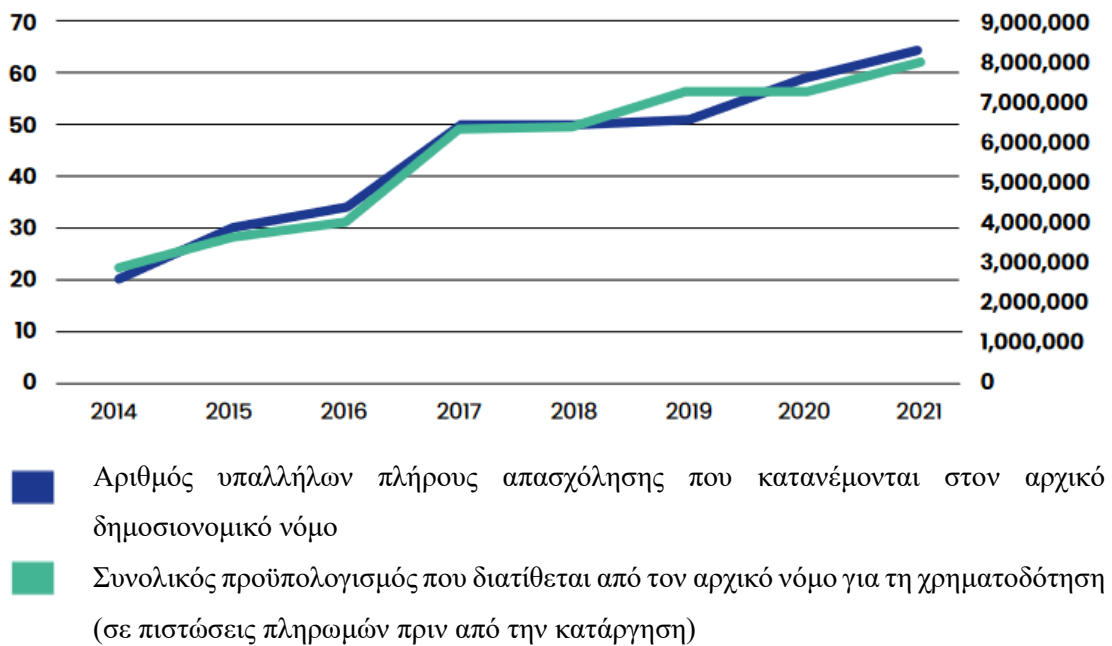
Κατανομή δαπανών (σε πιστώσεις πληρωμών) έτους 2021:

Πηγή: HATVP, 2021

Διάγραμμα 5.3

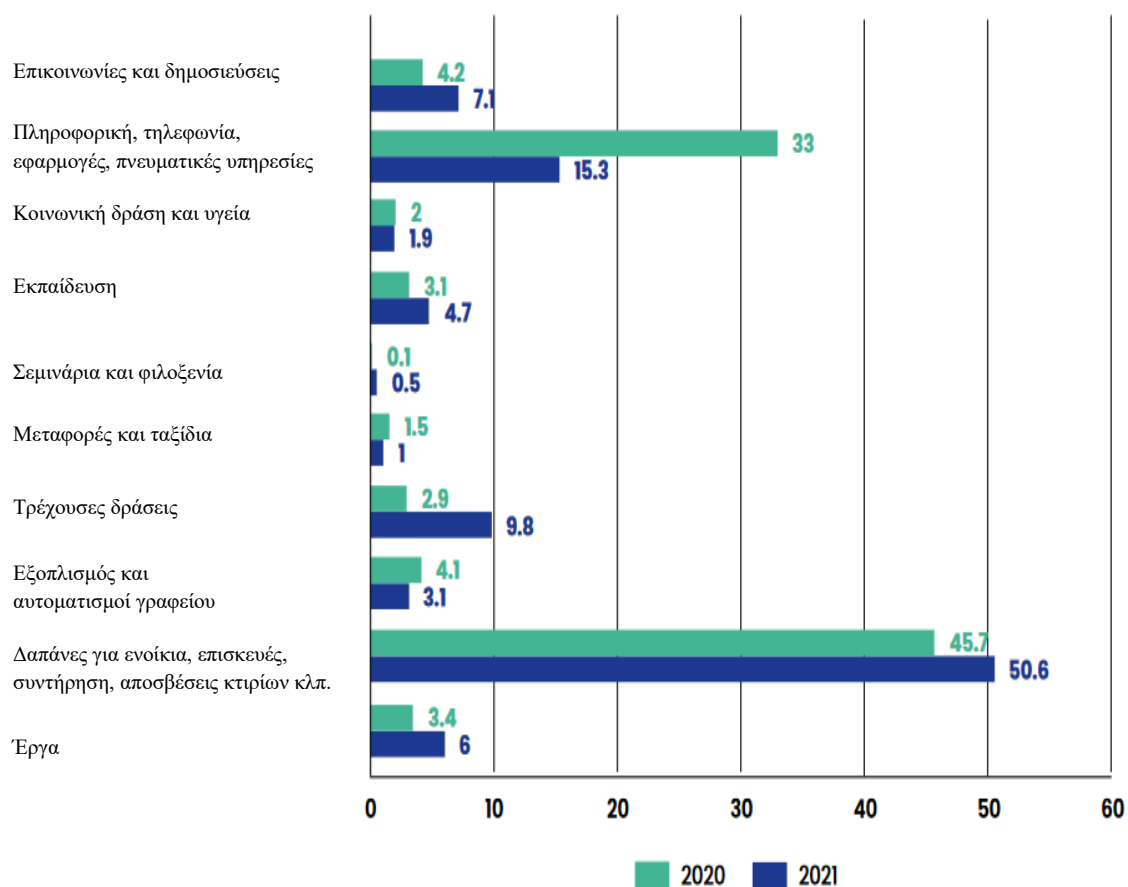
Αλλαγή προϋπολογισμού και προσωπικού, για τη περίοδο 2014-2021

Πηγή: HATVP, 2021

Διάγραμμα 5.4

Ανάλυση λειτουργικών εξόδων (σε πιστώσεις πληρωμών) περιόδου 2020-2021 (%):

Πηγή: HATVP, 2021

5.2.3 Σύγκριση των δύο Αρχών με κριτήριο την Οικονομική Διαχείριση

Από τα παραπάνω εκτεθέντα, παρατηρούνται συνοπτικά για το έτος 2021, τα εξής συγκριτικά στοιχεία για τις δύο Αρχές:

Πίνακας 5.4

Συγκριτικά στοιχεία για τις δύο Αρχές

	Εθνική Αρχή Διαφάνειας (ΕΑΔ)	Γαλλική Ανώτατη Αρχή για τη διαφάνεια στη δημόσια ζωή (HATVP)
Προϋπολογισμός	6.817.000,00 €	7.900.000,00 €
Απολογισμός (Σύνολο)	8.742.562,00 €	---
Παροχές σε εργαζομένους	5.320.200,00 €	5.601.100,00 € (7.900.000,00 * 70,90%)
Επιθεωρητές - Ελεγκτές	320 (βάσει νόμου)	65

Πηγή: Ίδια Επεξεργασία

5.3 Σύγκριση των δύο Αρχών με κριτήριο τις κύριες δραστηριότητες της κάθε Αρχής

5.3.1 Σύγκριση με βάση τα στοιχεία απολογισμού για το έτος 2021

Από όλα όσα αναλυτικά αναφέρθηκαν στις ενότητες 3.2 και 3.3 της παρούσης, σχετικά με τον απολογισμό του έργου της κάθε Αρχής, για το έτος αναφοράς 2021, προκύπτουν τα εξής συγκριτικά στοιχεία:

Πίνακας 5.5

Σύγκριση με βάση τα στοιχεία απολογισμού για το έτος 2021

Κριτήριο σύγκρισης	Εθνική Αρχή Διαφάνειας (ΕΑΔ)	Γαλλική Ανώτατη Αρχή για τη διαφάνεια στη δημόσια ζωή (HATVP)
Καταγγελίες που δέχθηκε η Αρχή	5.128 (εκ των οποίων οι 2.071 αφορούσαν σε μέτρα προστασίας από τον covid-19 και την εφαρμογή της αντικαπιναστικής νομοθεσίας)	<i>Δεν προκύπτει να υποβλήθηκαν</i>
Γενικές εντολές ελέγχου	378 (με κύριες θεματικές κατηγορίες «Υγεία-Φάρμακο», «Δήμοι & Επιχειρήσεις» και «Μετανάστευση, Ιθαγένεια»)	3.691 (ως αποτυπώνονται κατωτέρω: 3.150+319+108+112+2)
Εντολές ελέγχου covid-19	250 (με κύριες θεματικές κατηγορίες την εφαρμογή υποχρεωτικού εμβολιασμού εργαζομένων σε προνοιακές δομές και Μ.Φ.Η., τα εμβολιαστικά κέντρα ως προς τη τήρηση της	<i>Δεν προκύπτει να διενεργήθηκαν σχετικοί έλεγχοι</i>

	προτεραιοποίησης των εμβολιασμών, καθώς και η τήρηση υποχρέωσης διενέργειας διαγνωστικών ελέγχων νόσησης εκ μέρους εργαζομένων δημοσίου τομέα)	
Υποβληθείσες Δηλώσεις Περιουσιακής κατάστασης & Συμφερόντων	οι υπόχρεοι υποβολής ετήσιων Δ.Π.Κ. & Δ.Ο.Σ. ανήλθαν σε 13.745	15.574 δηλώσεις
Υπενθυμίσεις για υποβολή δήλωσης Περιουσιακής κατάστασης & Συμφερόντων	<i>Δεν προκύπτει</i>	1.261
Αιτήματα σε υπόχρεους που δεν είχαν υποβάλει δήλωση Περιουσιακής κατάστασης & Συμφερόντων	<i>Δεν προκύπτει</i>	250
Αριθμός περιπτώσεων που παρέλειψαν να υποβάλουν δήλωση Περιουσιακής κατάστασης & Συμφερόντων	<i>Δεν προκύπτει</i>	55, οι οποίες παραπέμφθηκαν στα δικαστήρια
Έλεγχος Δηλώσεων Περιουσιακής κατάστασης & Συμφερόντων	ολοκληρώθηκαν 48 έλεγχοι περιουσιακής κατάστασης (25 εκ των οποίων εκκρεμούσαν από το 2020) - 4 περιπτώσεις διαβιβάστηκαν στον εισαγγελέα	ελέγχθηκαν 3.150 δηλώσεις, εκ των οποίων 2.486 αφορούσαν σε δηλώσεις συμφερόντων και 664 σε δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης - 11 περιπτώσεις παραπέμφθηκαν στον εισαγγελέα - Η Αρχή έδωσε προτεραιότητα στις δηλώσεις συμφερόντων και 1.550 δηλώσεις αυτών ολοκληρώθηκαν με μέτρα για την αποτροπή της σύγκρουσης συμφερόντων
Περιπτώσεις μη ανταπόκρισης υπόχρεου σε έλεγχο και που παραπέμφθηκαν στον Εισαγγελέα	<i>Δεν προκύπτει</i>	1
Δηλώσεις Περιουσιακής κατάστασης & Συμφερόντων για το έτος 2021, τα στοιχεία των οποίων δημοσιοποιήθηκαν	δεν προκύπτουν δημοσιευμένες Δ.Π.Κ.*	5.337 (κυρίως δηλώσεις συμφερόντων)

Πειθαρχικές Αποφάσεις	εξετάσθηκαν 1.742 πειθαρχικές υποθέσεις και επιβλήθηκαν από τα πειθαρχικά συμβούλια 71 οριστικές παύσεις – Από τα ένδικα μέσα κοινοποιήθηκαν στην Αρχή 32 αποφάσεις και επιβλήθηκε η ποινή της οριστικής παύσης σε 5 περιπτώσεις	<i>Δεν προκύπτουν στοιχεία</i>
Εντολές για έλεγχο κινήσεων περιστρεφόμενων θυρών (revolving door)	δεν εκδόθηκαν	319
Γνωμοδοτήσεις για θέματα κινήσεων περιστρεφόμενων θυρών (revolving door)	3**	295, εκ των οποίων το 60% σχεδόν του συνόλου, συνοδεύονταν από επιφυλάξεις – (οι 99 αφορούσαν σε ελέγχους πριν από τον διορισμό ατόμων, οι 30 αφορούσαν σε περιπτώσεις δημιουργίας ή απόκτησης επιχείρησης και οι 178 ήταν σχετικές με προγραμματισμένες μεταβάσεις στον ιδιωτικό τομέα. Από τις 178, οι 166 γνωμοδοτήσεις αφορούσαν σε δημοσίους υπαλλήλους και τα 2/3 αυτών συνοδεύονταν από επιφυλάξεις και το 9,2% αυτών αφορούσαν σε «ασυμβίβαστο», ενώ οι υπόλοιπες 12 αφορούσαν σε μέλη της κυβέρνησης και μέλη ανεξάρτητων αρχών)
Οντότητες που έχουν εγγραφεί στο Μητρώο Εκπροσώπων Συμφερόντων (Μητρώο Διαφάνειας)	---	2.391 (85% το ποσοστό τελικής δήλωσης μετά από υπενθυμίσεις)
Αριθμός δράσεων εκπροσώπησης συμφερόντων που δηλώθηκαν στο Μητρώο (lobbying)	---	10.780 (για το έτος δήλωσης 2020)
Εκδοθείσες Εντολές ελέγχου μη εγγεγραμμένων	---	108 (ολοκληρώθηκαν 92 έλεγχοι)

οντοτήτων στο Μητρώο κατά το έτος 2021		
Εκδοθείσες Εντολές ελέγχου των ετήσιων δηλώσεων δραστηριοτήτων	----	112 (ολοκληρώθηκαν 95 έλεγχοι και 52 βρίσκονταν ακόμη σε εξέλιξη στο τέλος του έτους 2021)
Εκδοθείσες Εντολές ελέγχου των ηθικών υποχρεώσεων	---	2 (ολοκληρώθηκε 1 έλεγχος)
Ειδοποιήσεις στις οντότητες που δεν έχουν υποβάλει δήλωση δραστηριοτήτων	---	236

Σημειώσεις:

* Μεταγενέστερα, ορίσθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 32 του Ν. 5026/2023 (ΦΕΚ 45/Α), ότι δημοσιοποιούνται στον διαδικτυακό τόπο της Βουλής, οι Δ.Π.Κ. των υπόχρεων του άρθρου 4 και της περ. α' του άρθρου 6 του ίδιου νόμου, καθώς και των συζύγων, των εν διαστάσει συζύγων ή των προσώπων με τα οποία οι ανωτέρω υπόχρεοι έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, με ανάρτηση χωριστών καταλόγων αρχικών και ετήσιων Δ.Π.Κ. σε ειδική ιστοσελίδα της Επιτροπής Ελέγχου, με μέριμνα του Προέδρου της Επιτροπής Ελέγχου.

** Όπως προκύπτει από την ηλεκτρονική σελίδα της ΕΑΔ (<https://aead.gr/nta/epitropi-deontologias>)

5.3.2 Το φαινόμενο των «περιστρεφόμενων θυρών»

Παρατηρώντας τα στοιχεία που εμφανίζονται στον ανωτέρω πίνακα, διαπιστώνεται ότι η Γαλλική Ανώτατη Αρχή εστιάζει μεταξύ άλλων, και στον έλεγχο των κινήσεων περιστρεφόμενων θυρών (revolving door).

Ως φαινόμενο των «περιστρεφόμενων θυρών», θα μπορούσε να οριστεί η πρακτική της μετάβασης στελεχών από τον δημόσιο στον ιδιωτικό τομέα ή και αντίστροφα, ή άλλως η μεταπήδηση υψηλά ιστάμενων πολιτικών προσώπων ή στελεχών δημόσιων οργανισμών σε θέσεις του ιδιωτικού τομέα και αντίστροφα.

Με τον όρο «περιστρεφόμενες πόρτες» περιγράφεται με άλλα λόγια, το φαινόμενο κατά το οποίο, οι νομοθέτες και τα πολιτικά πρόσωπα γίνονται λομπίστες ή διαφορετικά, σύμβουλοι των επιχειρήσεων, στις οποίες ασκούσαν εποπτεία ως φορείς δημόσιας εξουσίας, καθώς επίσης, όταν στελέχη επιχειρήσεων διορίζονται ως διευθυντές στον Δημόσιο τομέα ή ως κυβερνητικά στελέχη, σε θέσεις που έχουν άμεση σχέση με την δραστηριότητά τους στον ιδιωτικό τομέα.

Επιπλέον, έκθεση του ΟΟΣΑ αποδίδει τον εξής ορισμό: «Το φαινόμενο της περιστρεφόμενης πόρτας αναφέρεται ως κινητικότητα των ατόμων μέσα και έξω από βασικές θέσεις χάραξης πολιτικής στον εκτελεστικό και νομοθετικό κλάδο και στους ρυθμιστικούς οργανισμούς. Αυτό ενέχει το ρίσκο ότι αυξάνεται η πιθανότητα για αυτούς που χαράζουν πολιτική να είναι υπέρ του δέοντος θετικά προσκείμενοι στις ανάγκες, ιδιαίτερα των επιχειρήσεων – είτε επειδή προέρχονται από αυτό τον κόσμο, είτε σχεδιάζουν να μετακινηθούν στον ιδιωτικό τομέα αφού δουλέψουν για την κυβέρνηση. Εξαιτίας των πολύ ανεπτυγμένων δικτύων πολιτικής σε πολλές χώρες μέλη του ΟΟΣΑ, κατά τα πρόσφατα έτη, έχει παρατηρηθεί αύξηση στον αριθμό των διαμεσολαβητών πολιτικής, γνωστοί και ως διαδρομιστές, στις πολιτικές διαδικασίες» (Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, 2012).

Το πρόβλημα με τις περιστρεφόμενες πόρτες είναι ότι όταν πρόσωπα μεταπηδούν από τον ιδιωτικό τομέα στον δημόσιο και αντίστροφα, επιτρέπεται στα πρόσωπα αυτά να αξιοποιήσουν τις διασυνδέσεις και τις γνώσεις που έχουν αποκτήσει από το προηγούμενο πόστο τους, και εν συνεχεία, να ικανοποιήσουν προσωπικά τους συμφέροντα ή ιδιωτικά, εις βάρος του δημοσίου.

Το φαινόμενο έχει πολλές φορές απασχολήσει το κοινό, σε διεθνές επίπεδο. Στην Ευρώπη ειδικότερα, έχουν δημιουργηθεί κατά περιόδους, σημαντικά ζητήματα από πρώην Επιτρόπους, αλλά και από μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Αξίζει επίσης, να σημειωθεί, ότι στην Ευρώπη, όπως και στις ΗΠΑ, παγιποιείται ολοένα και περισσότερο, η αντίληψη ότι οι άνθρωποι με εμπειρία από τον κόσμο των επιχειρήσεων, μπορούν να μεταφέρουν την εμπειρία τους στην κυβέρνηση και το κράτος, προς όφελος του Δημοσίου.

Από την άλλη, δημιουργείται το εύλογο ερώτημα του τι γίνεται όταν ο ιδιωτικός τομέας προσλαμβάνει πρώην ανώτερα ή ανώτατα διοικητικά στελέχη, έτσι ώστε να αποκτηθεί πρόσβαση και να ασκηθεί επιρροή σε οποιοδήποτε κράτος ή θεσμό. Άτομα δηλαδή, που πέρασαν από συγκεκριμένες θέσεις στον ευρύ και στενό δημόσιο τομέα, προκειμένου να αξιοποιηθούν και να εξασφαλισθεί στη συνέχεια, η προνομιακή μεταχείριση από τους φορείς, στους οποίους τα άτομα αυτά υπηρέτησαν στο παρελθόν.

Στην χώρα μας, το φαινόμενο αυτό γίνεται όλο και πιο έντονο και η ελληνική νομοθεσία προβλέπει πλέον, μέτρα για την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων σε

κυβερνητικά αξιώματα και υψηλές θέσεις του δημοσίου. Συγκεκριμένα, ρυθμίσεις σχετικά με ασυμβίβαστα, προβλέπονται στον ιδρυτικό νόμο της ΕΑΔ.

Ειδικότερα, στις διατάξεις των άρθρων 68 έως 76 του ν. 4622/2019, προβλέπονται μεταξύ άλλων, τα εξής (Forin, 2023):

➤ Για τα πρόσωπα που διορίζονται ως μέλη της Κυβέρνησης, Υφυπουργοί, Γενικοί και Ειδικοί Γραμματείς, καθώς και Συντονιστές των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, αναστέλλεται αυτοδικαίως η άσκηση οποιασδήποτε επαγγελματικής ή επιχειρηματικής δραστηριότητας, καθώς και δημοσίου λειτουργήματος ή καθηκόντων σε οποιαδήποτε θέση στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ.

➤ Για τα πρόσωπα που διορίζονται ως Προέδροι ή επικεφαλής Ανεξαρτήτων Αρχών, αλλά και ως Προέδροι, Αντιπρόεδροι, Διοικητές, Αναπληρωτές Διοικητές, Υποδιοικητές, και Διευθύνοντες Σύμβουλοι σε Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ., των οποίων η επιλογή ανήκει στην Κυβέρνηση, με ορισμένες εξαιρέσεις, απαγορεύεται η άσκηση οποιασδήποτε επαγγελματικής ή επιχειρηματικής δραστηριότητας, που σχετίζεται με τη δραστηριότητα του φορέα στον οποίο διορίζονται

➤ Όλα τα παραπάνω πρόσωπα:

- δεν επιτρέπεται να συνάπτουν οποιασδήποτε μορφής σύμβαση με το Δημόσιο ή άλλα Ν.Π.Δ.Δ., από την οποία επιδιώκεται οποιοδήποτε ίδιο όφελος ή τρίτων. Αυτό ισχύει και όταν τα άτομα αυτά συμμετέχουν σε οποιαδήποτε μορφή εταιρείας

- υποχρεούνται να δηλώνουν κάθε ανακύπτουσα σύγκρουση συμφερόντων, ειδικά όταν αυτό τους ζητηθεί

- οφείλουν για ένα (1) έτος μετά από την αποχώρηση από τη θέση τους, να λαμβάνουν άδεια για οποιαδήποτε επαγγελματική ή επιχειρηματική δραστηριότητα, που σχετίζεται με τη δραστηριότητα του φορέα στον οποίο διορίστηκαν, εφόσον αυτή μπορεί να δημιουργήσει κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων. Στη περίπτωση που έχουν την πρόθεση να ασκήσουν τέτοιου είδους δραστηριότητα, απαιτείται να υποβάλουν σχετική αίτηση στην Επιτροπή Δεοντολογίας της ΕΑΔ και να λάβουν ειδική άδεια

Από την επίσημη ιστοσελίδα της ΕΑΔ (2023) προκύπτει ότι κατά το έτος αναφοράς 2021, δημοσιεύθηκαν για πρώτη φορά από την σύσταση της Επιτροπής Δεοντολογίας, τρεις (3) Αποφάσεις της Επιτροπής αυτής, και ειδικότερα,

- Η με αριθ. 1/2021 απόφαση, με την οποία η Επιτροπή αποφάνθηκε ότι δεν είναι εφαρμοστέες οι διατάξεις των άρθρων 68 παρ. 1 και 73 παρ. 1 και 2 του Ν. 4622/2019 επί αιτήσεως πρώην Πρόεδρου της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (Ρ.Α.Ε.),
- Η με αριθ. 2/2021 απόφαση, με την οποία η Επιτροπή αποφάνθηκε να χορηγηθεί σε αιτούντα, πρώην Β΄ Αντιπρόεδρο του Εθνικού Οργανισμού Φαρμάκων (Ε.Ο.Φ.), άδεια επαγγελματικής δραστηριοποίησης άνευ οιασδήποτε περιορισμού στα ελληνικά γραφεία διεθνούς φαρμακευτικής εταιρείας, λαμβάνοντας υπ' όψιν το πλαίσιο καθηκόντων που ο ίδιος περιέγραψε προς την Επιτροπή»,
- Η με αριθ. 3/2021 απόφαση, με την οποία η Επιτροπή αποφάνθηκε να χορηγηθεί σε αιτούντα, πρώην Αναπληρωτή Υπουργό Υγείας, η αιτηθείσα άδεια επαγγελματικής του δραστηριοποίησης, με τον όρο να απόσχει από τη σύναψη σύμβασης μεταξύ της εταιρείας που επιθυμεί να συστήσει και του Υπουργείου Υγείας ή των δημοσίων φορέων του κλάδου της υγείας που ανήκουν στο αντικείμενο εποπτείας του ως Αναπληρωτής Υπουργός [...].».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Γενικά Συμπεράσματα και Προτάσεις

Από το σύνολο της παρούσης εργασίας, γίνεται εμφανές πόσο σημαντικός είναι ο ρόλος της ΕΑΔ στην καταπολέμηση της διαφθοράς, που τόσα χρόνια ταλανίζει τη χώρα μας. Ήδη από το 2019 που ιδρύθηκε, το έργο της είναι σπουδαίο και η παρουσία της καθίσταται αισθητή στην κοινωνία. Πρόκειται γενικά, για έναν δυναμικό και καινοτόμο φορέα, που έχει ως στόχο την ενίσχυση της διαφάνειας και της εμπιστοσύνης των πολιτών στους θεσμούς.

Ειδικά το έτος 2021, όπου έκανε την εμφάνισή της η πανδημία Covid-19, εκδηλώθηκε αισθητή ανάπτυξη των φαινομένων διαφθοράς, τόσο παγκοσμίως όσο και στη χώρα μας. Σε ένα περιβάλλον με έντονες προκλήσεις και κινδύνους αποσταθεροποίησης, η Ελλάδα όχι μόνο επέδειξε ανθεκτικότητα, αλλά και κατέγραψε σημαντική επίδοση ως προς τον Δείκτη Αντίληψης Διαφθοράς, και μάλιστα, την δεύτερη καλύτερη επίδοση για τη δεκαετία έως το έτος 2021, έχοντας αδράξει τα οφέλη από τις μεταρρυθμίσεις κατά της διαφθοράς.

Κατά το έτος 2021, η δραστηριότητα ελέγχου της ΕΑΔ αυξήθηκε σημαντικά με τη διενέργεια ελέγχων σε δομές υγείας και δημόσιες υπηρεσίες, προκειμένου για να συμβάλει στην αντιμετώπιση της πανδημίας. Το ελεγκτικό της έργο υπαγορεύτηκε κυρίως από τις υποβληθείσες καταγγελίες και το κύριο θεματικό αντικείμενο των εντολών ελέγχου ήταν σχετικό με «Υγεία & Φάρμακο», «Δήμους & Επιχειρήσεις» και «Μετανάστευση & Ιθαγένεια».

Από την άλλη, εξετάστηκε με την παρούσα εργασία, και το ελεγκτικό έργο της Γαλλικής Ανώτατης Αρχής για τη διαφάνεια στη δημόσια ζωή (HATVP) για το έτος

2021, η οποία από τη σύστασή της, έχει επιδείξει ισχυρή παρουσία σε διεθνές επίπεδο, διαδίδοντας και προωθώντας μια κουλτούρα ακεραιότητας. Στο σημείο αυτό, αξίζει να αναφερθεί, ότι η Γαλλία ήταν από τις πρώτες χώρες στην Ευρώπη που άρχισε να δημιουργεί Ανεξάρτητες Αρχές.

Τα τελευταία χρόνια η Γαλλική Ανώτατη Αρχή, όπως γίνεται αντιληπτό στην παρούσα μελέτη, προβαίνει σε συστημικούς ελέγχους, εστιάζοντας την αποστολή της στον έλεγχο του παράνομου πλουτισμού, των δηλώσεων συμφερόντων (Δ.Ο.Σ.), την δημοσιοποίηση δηλώσεων, την πρόληψη των συγκρούσεων συμφερόντων, καθώς και τη ρύθμιση της εκπροσώπησης συμφερόντων (lobbying). Προς την κατεύθυνση αυτή, εκδόθηκαν κατά το έτος αναφοράς, 3.150 εντολές ελέγχου δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης και συμφερόντων, 319 εντολές ελέγχου κινήσεων «περιστρεφόμενων θυρών», 108 εντολές ελέγχου μη εγγεγραμμένων οντοτήτων στο Μητρώο Εκπροσώπων Συμφερόντων, καθώς και 112 εντολές ελέγχου των ετήσιων δηλώσεων δραστηριοτήτων των εκπροσώπων συμφερόντων (lobbying).

Το εν λόγω Μητρώο Εκπροσώπησης Συμφερόντων, δημιουργήθηκε με νόμο το έτος 2016, προκειμένου να διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής και οι αποστολές της Αρχής, και από την 01/07/2017 οι εκπρόσωποι συμφερόντων υπόκεινται σε υποχρέωση υποβολής δήλωσης. Έκτοτε, η πρόοδος που σημειώθηκε, όσον αφορά στη διαφάνεια, είναι σημαντική.

Επίσης, από τη σύστασή της, η Γαλλική Ανώτατη Αρχή παρακολουθεί τις κινήσεις περιστρεφόμενης πόρτας υπουργών και υψηλόβαθμων δημοσίων αξιωματούχων και από την κατάργηση της Επιτροπής Δεοντολογίας, παρακολουθεί πλέον, και τις κινήσεις περιστρεφόμενης πόρτας και των δημοσίων υπαλλήλων.

Αξιοσημείωτο επιπλέον, είναι το γεγονός, ότι η Γαλλική Ανώτατη Αρχή παρακολουθεί ποιοι δημόσιοι αξιωματούχοι/υπάλληλοι που ασκούν ευαίσθητα εκτελεστικά καθήκοντα, εξακολουθούν να μην υπόκεινται στην υποχρέωση υποβολής δηλώσεων περιουσιακών στοιχείων και συμφερόντων. Για τον λόγο αυτό, επιτυγχάνεται με νομοθέτηση να διευρύνεται σταδιακά από το 2013, το πεδίο εφαρμογής των δημοσίων υπαλλήλων που απαιτείται να υποβάλλουν δήλωση περιουσιακών στοιχείων και συμφερόντων, όπως επί παραδείγματι, το 2016 εκδόθηκε ο Ν. 2016-1090 για τις υποχρεώσεις των δικαστών, καθώς και για το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο.

Από την άλλη, η Εθνική αρχή Διαφάνειας, δείχνει να ακολουθεί τις καλές πρακτικές της Γαλλικής Ανώτατης Αρχής, και ειδικά όσον αφορά στην εκπροσώπηση των συμφερόντων, για πρώτη φορά συστάθηκε στην Ελλάδα με τον ν. 4829/2021, το Μητρώο Διαφάνειας, με σκοπό την καταγραφή των δραστηριοτήτων που επηρεάζουν τις αποφάσεις που λαμβάνονται από τη νομοθετική και την εκτελεστική εξουσία. Στόχος του Μητρώου, το οποίο είναι πλέον διαθέσιμο στον ιστότοπο της ΕΑΔ (<https://lobbying.aead.gr/>), είναι η διασφάλιση της διαφάνειας και της ακεραιότητας στη διαδικασία λήψης αποφάσεων στον δημόσιο τομέα και η ενθάρρυνση της συμμετοχής των πολιτών στη διαμόρφωση και τον έλεγχο των δημόσιων πολιτικών. Επίσης, όσον αφορά σε ζητήματα δεοντολογίας και αποφυγής σύγκρουσης συμφερόντων των προσώπων, συστάθηκε κατ' εφαρμογή του άρθρου 74 του ν. 4622/2019, η Επιτροπή Δεοντολογίας της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (ΦΕΚ 5151/Β'/20-11-2020), η οποία από το έτος 2021, άρχισε να λειτουργεί και να εκδίδει αποφάσεις.

Η εφαρμογή της τεχνικής της συγκριτικής αξιολόγησης (benchmarking) της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (ΕΑΔ) με την Γαλλική Ανώτατη Αρχή για τη διαφάνεια στη δημόσια ζωή (HATVP), που θεωρείται διεθνώς ως μία από τις καλύτερες, δύναται να προσφέρει πολλά πλεονεκτήματα στην ενίσχυση των αποστολών της ΕΑΔ, τη βελτίωση των ελεγκτικών επιδόσεων και της αποτελεσματικότητας των στόχων που ορίζονται στους τομείς ελέγχου της, την ενίσχυση των μηχανισμών ακεραιότητας, και ακολούθως, στη βελτίωση της πρόληψης της διαφθοράς, την ενίσχυση της δημόσιας πολιτικής για την καταπολέμηση της διαφθοράς και των φαινομένων απάτης, καθώς και τη διατήρηση ενός κράτους δικαίου.

Η συγκριτική αυτή αξιολόγηση, μπορεί να παρέχει στην ΕΑΔ παραδείγματα και εμπειρίες σε διάφορα αντικείμενα, όπως στον έλεγχο των Δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης & Συμφερόντων, την Εκπροσώπηση συμφερόντων (lobbying), αλλά και σε θέματα κινήσεων περιστρεφόμενων θυρών (revolving door) και τελικώς, να συμβάλλει στη διαμόρφωση των βέλτιστων δυνατών πολιτικών. Επίσης, με την υιοθέτηση της τεχνικής της συγκριτικής αξιολόγησης, η ΕΑΔ ως σχετικά νέος φορέας, θα μπορούσε να οδηγηθεί σε καλύτερη μελέτη και αξιολόγηση των Δυνατών και Αδύναμων θέσεων της, αλλά και των Ευκαιριών και Απειλών του περιβάλλοντος που

δραστηριοποιείται (S.W.O.T. Analysis) και - γιατί όχι - «να προλάβει» την εξέλιξη των ανταγωνιστών της.

Όσο όμως, ιδιαίτερης σημασίας και να είναι, η υιοθέτηση του γαλλικού μοντέλου ακεραιότητας, σε πολλές περιπτώσεις μπορεί να μη καθίσταται δυνατό για την ΕΑΔ να συμβαδίσει με την Γαλλικά Αρχή. Το benchmarking είναι μία ιδιαιτέρως χρονοβόρα διαδικασία, καθ' ότι πρόκειται για δυναμική διαδικασία που απαιτεί συνεχή παρακολούθηση και επαναπροσδιορισμό των προκύπτων ευρημάτων. Επίσης, είναι και κοστοβόρος διαδικασία, που ίσως η λύση θα μπορούσε να ήταν η ανάθεσή εφαρμογής του σε εξωτερικούς συνεργάτες που δραστηριοποιούνται στον τομέα. Τέλος, παράγοντες όπως, η ύπαρξη παγιωμένων αντιλήψεων, η γραφειοκρατία, η δυσκολία πρόσβασης σε πληροφοριακά συστήματα, το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, το ασταθές εξωτερικό περιβάλλον, αλλά και η απουσία συνταγματικής κατοχύρωσης της Αρχής, δύνανται να δυσχεράνουν την εφαρμογή της τεχνικής της συγκριτικής αξιολόγησης.

Σίγουρα, αξίζει να μελετηθούν από τα διευθυντικά στελέχη της ΕΑΔ, οι προϋποθέσεις εφαρμογής της συγκριτικής αξιολόγησης με την Γαλλική Ανώτατη Αρχή για τη διαφάνεια στη δημόσια ζωή (HATVP), καθώς και η δυνατότητα υιοθέτησης μεθόδων αξιολόγησης για μέτρηση και σύγκριση των επιδόσεων των δύο Αρχών.

Έτσι, η εν λόγω εργασία φιλοδοξεί να αποτελέσει το έναυσμα για περαιτέρω διερεύνηση, μέσω της ανάδειξης του ενδιαφέροντος και της σπουδαιότητας του θέματος.

Αδιαμφισβήτητα, από την σύστασή της η ΕΑΔ, αποδεικνύει πόσο σημαντική είναι η συμβολή της στην ενίσχυση της διαφάνειας και την αντιμετώπιση του προβλήματος της διαφθοράς, ενώ επίσης, δίνει έμφαση στην στρατηγική της επιδίωξη, ως προς την εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου πλαισίου πολιτικής κατά της διαφθοράς, στη βάση διεθνών συστάσεων και πρακτικών, τόσο για την αντιμετώπιση των φαινομένων της διαφθοράς όσο και για τη πρόληψη και ευαισθητοποίηση της κοινωνίας. Προς την κατεύθυνση αυτή, επιδιώκει συμμετοχή σε δίκτυα συνεργασίας σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο και συνάπτει διμερείς συνεργασίες με αλλοδαπές αρχές καταπολέμησης της διαφθοράς. Πρόκειται για μία Αρχή που έχει εναρμονισθεί με διεθνείς προδιαγραφές, εισάγοντας σημαντικές καινοτομίες, ενώ επίσης, είναι πλήρως

εκσυγχρονισμένη και προσαρμοσμένη τόσο στις απαιτήσεις του δημόσιου τομέα, όσο και του ιδιωτικού.

Η υιοθέτηση από την ΕΑΔ, ξένων πρακτικών, προς βελτίωση της αποδοτικότητας του έργου της, είναι ιδιαίτερα σημαντική, τόσο για την καταπολέμηση των φαινομένων της διαφθοράς και της κακοδιοίκησης, όσο και για το κοινωνικό σύνολο γενικότερα, αφού θα επιφέρει την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών στους πολίτες, την αύξηση της εμπιστοσύνης των διοικουμένων προς τη δημόσια διοίκηση και τη βελτίωση των συνθηκών ανάπτυξης της χώρας.

Τα στελέχη της ΕΑΔ, αλλά και η εκάστοτε κυβέρνηση και οι νομοθέτες, έχουν τη δυνατότητα να αλλάξουν την ισχύουσα κατάσταση, αλλά έχουν και την ευθύνη. Όπως είπε και ο Sir Richard Branson: *“Αυτοί που μπορούν λόγω της θέσης τους, να φέρουν ένα αποτέλεσμα, έχουν και την ευθύνη να το κάνουν”*. (*“Those in a position to have an impact have a responsibility to do it.”*). Η ΕΑΔ είναι ένας φωτεινός φάρος και μπορεί να κάνει τη διαφορά.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

- ΕΑΔ, (2022). Έκθεση απολογισμού 2021. ISSN: 2732-8406 (online).
- Ηλιάδης Π., (2007). Ανάπτυξη και Εφαρμογή της Συγκριτικής Αξιολόγησης – Η περίπτωση των κατασκευαστικών εταιρειών. Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.
- Μεζίνη Μ., (2023). Το δικαίωμα του ιδιωτικού βίου και Ανεξάρτητες Αρχές κατά το Ελληνικό Σύνταγμα. Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πειραιώς.
- Μετίσογλου Μ., (2021). Η εφαρμογή της πρακτικής του Benchmarking στον δημόσιο τομέα. Διδακτορική Διατριβή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
- Μωραΐτη Β., (2021). Η αποτύπωση του έργου της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας. Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής.
- Οι ανεξάρτητες αρχές (Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, 14.3.2022) - Ευγενία Πρεβεδούρου (Διαδικτυακή Πηγή)

Ξενόγλωσση

- 15 HATVP.fr. High Authority for transparency in public life. (2022), Activity report 2021. ISSN 2647-3771 (online)

Διαδικτυακές Πηγές

- Βικιπαίδεια, Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές. Διαθέσιμο από ιστοσελίδα: https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%BD%CE%B5%CE%BE%CE%AC%CF%81%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B5%CF%82_%CE%94%CE%B9%CE%BF%CE%B9%CE%BA%CE%B7%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82_%CE%91%CF%81%CF%87%CE%AD%CF%82
- ΕΑΔ, (2023). Εθνική Αρχή Διαφάνειας, Αποστολή και αρμοδιότητες. Διαθέσιμο από την ιστοσελίδα της ΕΑΔ: <https://aead.gr/nta/apostoli-kai-armodiotites>
- ΕΑΔ, (2023). Στρατηγικό Σχέδιο 2023-2027. Διαθέσιμο στο ενδοεπιχειρησιακό δίκτυο της ΕΑΔ: <https://aead.gr/publications/essays/stratigiki-sxedio-ead-2023-2027>
- ΕΑΔ, Επιτροπή Δεοντολογίας. Διαθέσιμο από την ιστοσελίδα της ΕΑΔ: <https://aead.gr/nta/epitropi-deontologias>

ΕΑΔ, Οργανόγραμμα ΕΑΔ με θέσεις ευθύνης. Διαθέσιμο από την ιστοσελίδα της ΕΑΔ:
<https://aead.gr/nta/organogramma>

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (2017). Θεματικό ενημερωτικό δελτίο ευρωπαϊκού εξαμήνου καταπολέμησης της διαφθοράς. Διαθέσιμο από διαδίκτυο: https://commission.europa.eu/system/files/2018-06/european-semester_thematic-factsheet_fight-against-corruption_el.pdf

Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, (2012). «Διαχείριση της σύγκρουσης συμφερόντων σε επιλεγέντες οργανισμούς στις ΕΕ», Διαθέσιμο από ιστοσελίδα: https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR12_15/SR12_15_EL.PDF

Καρκατσούλης Π., (2023). Covid-19 και Διαφθορά: Οδός άνω και κάτω μια και αυτή, (2023). The Daily Post.gr Διαθέσιμο από διαδίκτυο: <https://dailypost.gr/meapopsi/covid-19-kai-diafthora-odos-ano-kai-kato-mia-kai-ayti/>

Κασάπης Γ., (2022). Ο Δείκτης Αντίληψης Διαφθοράς του 2021 της Διεθνούς Διαφάνειας. Διαθέσιμο από ιστοσελίδα: <https://giorgoskassapis.wordpress.com/2022/02/07/%ce%bf%ce%b4%ce%b5%ce%af%ce%ba%cf%84%ce%b7%cf%82-%ce%b1%ce%bd%cf%84%ce%af%ce%bb%ce%b7%cf%88%ce%b7%cf%82%ce%b4%ce%b9%ce%b1%cf%86%ce%b8%ce%bf%cf%81%ce%ac%cf%82-%cf%84%ce%bf%cf%85-2021-%cf%84%ce%b7/>

Μπίνης Α., (2022). Δείκτης Αντίληψης Διαφθοράς 2021: Η καλύτερη επίδοση των τελευταίων 10 ετών για την Ελλάδα. Διαθέσιμο από ιστοσελίδα: <https://www.naftemporiki.gr/opinion/1297698/deiktis-antilipsis-diafthoras-2021-i-kalyteri-epidosi-ton-teleftaion-10-eton-gia-tin-ellada/>

Ν. 4622/2019 (ΦΕΚ Α' 133/07.08.2019). Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης. Διαθέσιμο από ιστοσελίδα: <https://www.forin.gr/laws/law/3767/nomos-4622-2019#!/?article=36248,36201,36203>

Ποια είναι η λειτουργία και η σημασία του benchmarking για την επιχείρηση, (2016). Διαθέσιμο από ιστοσελίδα: <https://www.epixeiro.gr/article/13622>

Συγκριτική Αξιολόγηση (Benchmarking). Διαθέσιμο από ιστοσελίδα: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjzsiGmNb-AhWhi_0HHTHiBkUQFnoECAoQAQ&url=https%3A%2F%2Fclass.upatras.gr%2Fmodules%2Fdocument%2Ffile.php%2FTMG-TOUR187%2

F%25CE%2594%25CE%25B9%25CE%25B1%25CF%2586%25CE%25AC%25CE%25BD%25CE%25B5%25CE%25B9%25CE%25B5%25CF%2582%2520%25CE%259C%25CE%25B1%25CE%25B8%25CE%25AE%25CE%25BC%25CE%25B1%25CF%2584%25CE%25BF%25CF%2582%2F8.%2520%25CE%25A3%25CF%2585%25CE%25B3%25CE%25BA%25CF%2581%25CE%25B9%25CF%2584%25CE%25B9%25CE%25BA%25CE%25AE%2520%25CE%2591%25CE%25BE%25CE%25B9%25CE%25BF%25CE%25BB%25CF%258C%25CE%25B3%25CE%25B7%25CF%2583%25CE%25B7%2520%2528Benchmarking%2529%2520%25CE%25B1%25CE%25BD%25CE%25BD%25CE%25B1.pptx&usg=AOvVaw2H-_-

UgkJcPxXBloXH-FOD

Benchmarking - Μία επιτυχημένη διαδικασία μείωσης λειτουργικού κόστους. Διαθέσιμο από ιστοσελίδα: <https://www.actum.gr/el/gnosiaki-vasi/whitepapers/benchmarking>

Big Data Analysis Center M.I.K.E. (2023). Νόμος υπ' αριθμ. 4622 Τεύχος Α' 133/07.08.2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης.», με τις τελευταίες αλλαγές από το Νόμο 5027/2023. Διαθέσιμο από ιστοσελίδα: <https://www.kodiko.gr/nomothesia/document/545222/nomos-4622-2019>

High Authority for transparency in public life. Διαθέσιμο από ιστοσελίδα: <https://www.hatvp.fr/en/high-authority/institution/list/#the-creation-of-the-high-authority>

Institutional brochure - High Authority: main missions and objectives, (2020). Διαθέσιμο από ιστοσελίδα: https://www.hatvp.fr/wordpress/wp-content/uploads/2020/12/HATVP_Plaquette_instit_ENG_v1-1.pdf

52014DC0038ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ Έκθεση της ΕΕ για την καταπολέμηση της διαφθοράς /* COM/2014/038 final */ Διαθέσιμο από ιστοσελίδα: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52014DC0038&from=IT>

Transparency International Armenia, 2021 Corruption Perceptions Index reveals a decade of stagnating corruption levels amid human rights abuses & democratic decline, Διαθέσιμο από ιστοσελίδα: <https://transparency.am/en/cpi>